

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Voorwoord	6
Inleiding	7
Leeswijzer.....	9
1. Bestuur en bedrijfsvoering.....	11
Bestuur	11
Dienstverlening/Organisatieontwikkeling	12
Informatisering en informatiebeheer	13
Personeel	15
Communicatie.....	16
Financiën/ belastingen.....	16
2. Openbare orde en veiligheid	21
Openbare orde en veiligheid	21
(Regionale) brandweer	23
Crisisbeheersing / risicobestrijding	23
Toezicht en handhaving / BOA.....	24
(Vergunningverlening) APV en Bijzondere Wetten.....	24
3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning	27
Wonen en zorg	28
Sociale basis: een sterke sociale basis	29
4. Onderwijs, sport en cultuur	38
Onderwijs.....	39
Sport, beweging & cultuur	40
5. Werk, inkomen, economie en recreatie	44
Inwoners doen naar vermogen mee in de samenleving en zijn zelfredzaam.....	45
Economie.....	46

Recreatie en Toerisme	47
6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	51
Beleid fysieke leefomgeving	51
Concrete projecten en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving	53
Vergunningverlening, toezicht en handhaving.....	56
7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	59
Kwaliteit openbare ruimte	60
Openbaar groen	61
Verkeer en vervoer	62
Riolering en waterhuishouding	62
Afval en reiniging	63
Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen.....	67
Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen.....	67
Paragrafen.....	75
A. Lokale heffingen en belastingen	75
B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	80
C. Onderhoud kapitaalgoederen	85
D. Financiering	87
E. Bedrijfsvoering	89
F. Verbonden partijen	92
G. Grondbeleid	98
H. Openbaarheidsparagraaf	98
Bijlagen	100
Bijlage 1: Wettelijke beleidsindicatoren	100
Bijlage 2: Overzicht taakvelden	103
Bijlage 3: Structurele effecten Zomerrapportage	105

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de programmabegroting 2026–2029. Een begroting die eerlijk is over wat kan, en duidelijk over wat niet meer lukt. De financiële tekorten waarmee we worden geconfronteerd, beginnend met een positief saldo van € 134.000 in 2026, in 2027 een negatief saldo van €28.000, in 2028 opnieuw een voordelig saldo van €78.000 en in 2029 een voordelig saldo van €267.000, maken dit tot een begroting van scherpe keuzes. Niet alles wat we willen, kunnen we nog realiseren. En niet alles wat nodig is, kunnen we op de oude manier blijven organiseren.

Dat raakt direct aan het verschil tussen de gemeente die we willen zijn en de gemeente die we op dit moment kunnen zijn. We willen nabij zijn, dienstbaar en betrouwbaar voor onze inwoners. Maar onze middelen zijn beperkt, onze uitvoeringscapaciteit staat onder druk, en de ruimte om te groeien of uit te breiden ontbreekt. Deze begroting legt die spanning bloot – en vraagt van ons allen om verantwoordelijkheid te nemen in wat wél haalbaar is.

Tijdens het debat bij de behandeling van de Nota van Uitgangspunten 2026 heeft u uitgesproken dat het noodzakelijk is om nu al scherp te sturen op structureel evenwicht, en om een aantal bezuinigingsvoorstellen nader te onderzoeken of op een andere manier te verwerken. In lijn met dat debat leggen we u daarom gelijktijdig met deze begroting de 1e begrotingswijziging 2026 voor. Deze wijziging maakt de begroting voor 2026 sluitend.

De komende bestuursperiode staat in het teken staan van realisme en herijking. We moeten blijven balanceren tussen ambities en mogelijkheden. Maar als we bereid zijn samen te kiezen, samen te prioriteren en samen verantwoordelijkheid te dragen, dan kunnen we ook in lastige tijden bouwen aan een gemeente die wendbaar, betrouwbaar en toekomstgericht blijft.

Wij zien uit naar die samenwerking.

Lopik, 30 september 2025

Burgemeester en wethouders

de secretaris,

L. de Graaff

de burgemeester,

R.G. Westerlaken-Loos

Inleiding

Financieel perspectief

Na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten 2026 door uw raad zijn er enkele mutaties opgetreden in het meerjarenperspectief. In deze begroting zijn onder andere de effecten van de meicirculaire 2025 en de Zomerrapportage 2025 verwerkt. Daarnaast zijn de opgestelde MJOP's met bijbehorende investeringen opgenomen, zoals eerder vastgesteld.

De programmabegroting laat zien dat er in 2026 een structureel voordelig saldo is van afgerond €134.000, in 2027 een negatief saldo van €28.000, in 2028 opnieuw een voordelig saldo van €78.000 en in 2029 een voordelig saldo van €267.000 terwijl de negatieve saldi vooral het gevolg zijn van de zogenaamde ravijnjaren en van de blijvende onzekerheid over de inkomsten vanuit het gemeentefonds.

Ontwikkelingen na Nota van Uitgangspunten 2026:

Nr	Omschrijving	2026	2027	2028	2029
	Saldo begroting na Wijzigingen	-1.275	-1.436	-875	-908
	Nota van Uitgangspunten	-1.131	-1.184	-1.086	-1.072
	Bezuinigingen Nota van Uitgangspunten	1.845	2.431	2.431	2.431
	Saldo na Nota van Uitgangspunten	-561	-189	470	452
		-	-	-	-
1	Meicirculaire 2025	2.420	2.158	1.479	1.755
2	Effect ontwikkelingen Nota van Uitgangspunten	-1.705	-2.020	-2.020	-2.020
3	Aantrekken geldlening € 15 miljoen	83	123	164	204
4	Structureel effect Zomerrapportage 2025	-347	-347	-347	-347
5	Gemeenschappelijke regelingen	-16	-30	2	-29
6	Actualisatie Kapitaallasten	418	375	286	203
7	Beheerskosten bestemmingsplannen	62	62	62	62
8	Staat van salarissen 2026	-74	40	-137	-137
9	Projectleider LWT	-33	-33	-33	-33
10	Afval en Riool	-129	-175	132	137
11	Regiodeal Het Groene Hart	-50	-50	-50	-50
12	Volume groei OZB	65	65	65	65
13	Overige mutaties	2	-7	5	7
	TOTAAL SALDO	134	-28	78	267

Toelichting mutaties:

1. Doorwerking meicirculaire 2025. Dit betreft de verwerking van de financiële gevolgen zoals aangegeven in de meicirculaire.
2. Dit betreft de doorwerking van enkele structurele ontwikkelingen die ten tijde van de NvU nog niet volledig doorgerekend waren, waar onder jeugd, Wmo en indexeringen.
3. Om te voldoen aan de kasgeldlimiet is in juni 2025 bij de BNG een lening van € 15 miljoen afgesloten. In de nota van uitgangspunten was hiervoor € 450.000 aan rente geraamd, maar de werkelijke rente is lager, wat een voordeel oplevert.
4. Structurele doorwerking Zomerrapportage 2025. Een detailoverzicht van deze doorwerkingen is te vinden in bijlage 3 van deze begroting.
5. Actualisatie gemeenschappelijke regelingen. Dit betreft een update van de budgetten van deze gemeenschappelijke regelingen.
6. Actualisatie kapitaallasten. Door het uitstellen van diverse investeringen ontstaat er een voordeel op de kapitaallasten.

7. Bij het opstellen van de Nota van Uitgangspunten was rekening gehouden met de door raad vastgestelde beheerkosten voor het plan Kapelse Gaard. Omdat de openbare ruimte in 2026 nog niet overgedragen gaat worden deze kosten in 2026 nog niet gemaakt. Om de kosten wel in beeld te houden is daar nu een fictieve OZB-opbrengst wegens areaaluitbreiding tegenover geraamd. Dit zorgt voor een positief effect op het eerder begrote saldo. Voor de uitbreidingsplannen ROBA en Zeldenrust waren de vastgestelde beheerkosten nog niet opgenomen in de begroting, ook deze zijn nu opgenomen en ook hier is een fictieve OZB-opbrengst voor geraamd. Op dit moment zijn kosten en fictieve opbrengst in evenwicht. Bij de feitelijke realisatie kan dit wijzigen doordat dan de opbrengst berekend gaat worden op basis van de feitelijke waardeinstijging die volgt uit de areaaluitbreiding
8. Actualisatie staat van salarissen. Bij de actualisatie is rekening gehouden met de CAO-ontwikkelingen.
9. Projectleider LWT. Omdat ingestemd is met het jaarplan van het Lokaal werkteam IJsselstein - Lopik dient rekening te worden gehouden met de lasten van een projectleider LWT.
10. Mutaties afval en riool. Aanpassingen in afval- en rioolbudgetten in verband met kostendekkendheid.
11. Dit betreft de uitvoeringskosten in het kader van de Regio Deal Groene Hart.
12. Uitbreiding van nieuw woningprogramma en bedrijventerrein.

Overige mutaties. Dit betreft overige budgettaire aanpassingen.

Financieel toezicht

Conform de uitgangspunten uit de Nota van Uitgangspunten 2026 streven we naar materieel begrotingsevenwicht. Dit is noodzakelijk om het repressieve toezicht van de provincie te behouden en daarmee onze financiële zelfstandigheid als gemeente te waarborgen.

De door de raad vastgestelde begroting 2026 moet vóór 15 november 2025 worden toegezonden aan de provincie Utrecht. De provincie beoordeelt of de begroting voldoet aan de wettelijke eisen en provinciale richtlijnen. De lichtste vorm van toezicht is het zogenoemde repressieve toezicht: de gemeente mag dan haar begroting en wijzigingen zelfstandig uitvoeren, zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie. Voorwaarde hiervoor is dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Om dit materiële begrotingsevenwicht te bepalen, wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten. Op basis van de huidige cijfers en het dekkingsvoorstel in de 1e begrotingswijziging 2026 is de verwachting dat voor de gemeente Lopik het repressieve toezicht van toepassing blijft. Daarbij wordt tevens voldaan aan de inhoudelijke criteria die de provincie in de toezichtbrief heeft benoemd, conform de Nota van Uitgangspunten. Een overzicht van de incidentele baten en lasten is opgenomen in deel 2 van deze begroting.

Bedrag* € 1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Saldo Primaire begroting 2026	134	-28	78	267
Waarvan saldo incidentele baten en lasten	509	411	0	0
Materieel begrotingssaldo	643	383	78	267

Leeswijzer

De Programmabegroting 2026-2029 bestaat uit drie onderdelen:

1. Programma's.
2. Financiële begroting inclusief algemene dekkingsmiddelen.
3. Paragrafen.
4. Bijlagen.

Deel 1 Programma's

Met deze begroting zetten we de lijn van de Programmabegroting 2025-2028 voort. Bij het opstellen van de programmabegroting hebben we gewerkt met Pepperflow. Door gebruik te maken van Pepperflow kunnen we uw raad beter inzicht geven in het gevoerde beleid, de voortgang van de verschillende programma's en tijdig bijsturen waar nodig. Dit draagt bij aan een transparanter en effectiever proces voor beleidsuitvoering en -evaluatie.

Indeling programma's

1. Bestuur en Bedrijfsvoering
2. Openbare Orde en Veiligheid
3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning
4. Onderwijs, Sport en Cultuur
5. Werk, Inkomen, Economie en Recreatie
6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting
7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

Een overzicht van alle programma's met de daaraan gerelateerde lasten en baten is in deel 2 van deze begroting opgenomen.

Deel 2 Financiële begroting inclusief algemene dekkingsmiddelen

In dit deel wordt met name ingegaan op het financieel meerjarig perspectief van onze gemeente.

De financiële begroting bestaat uit:

- a. het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- b. de balansprognose;
- c. een overzicht van de reserves en voorzieningen, inclusief de mutaties;
- d. een autorisatievoorstel voor de investeringen;
- e. een uiteenzetting over de financiële positie;
- f. een overzicht van algemene dekkingsmiddelen;
- g. een toelichting op de post onvoorzien;
- h. een overzicht van incidentele baten en lasten.

Deel 3 Paragrafen

Naast de programma's dienen paragrafen in de Programmabegroting opgenomen te worden. Het kenmerk van paragrafen is dat de aspecten daarvan ondersteunend zijn aan de uitvoering van de programma's en daardoor een meer algemeen karakter hebben.

De volgende paragrafen zijn opgenomen:

- A. Lokale heffingen en belastingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid
- H. Openbaarheidsparagraaf

Bijlage 1: Wettelijke beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren zijn kengetallen die inzicht geven in de effectiviteit van het beleid. Het opnemen van de beleidsindicatoren maakt een vergelijking in de tijd en met andere gemeenten mogelijk. Een overzicht met de meest actuele cijfers is als bijlage opgenomen.

Bijlage 2: Taakveldenbegroting

Bijlage 3: Structurele effecten Zomerrapportage 2025

1. Bestuur en bedrijfsvoering

Reguliere taken programma Bestuur en bedrijfsvoering

- Bestuur
- Staf
- Financiën / belastingen
- Informatie en automatisering en DIV
- Personeel en organisatie
- Communicatie

Juridische zaken

Inleiding programma Bestuur en bedrijfsvoering

Dit programma richt zich op de ondersteuning van bestuur, organisatie en dienstverlening. In 2026 doen we dat onder verhoogde druk: minder capaciteit, beperkte middelen en toenemende opgaven. We zetten in op een organisatie die doet wat nodig is, binnen wat haalbaar is met oog voor kwaliteit, duidelijke communicatie en betrouwbare uitvoering.

Ambitie en ontwikkelingen programma Bestuur en bedrijfsvoering

Bestuur

De gemeente Lopik blijft dichtbij en in contact. We willen weten wat er leeft bij inwoners en ondernemers en daar goed op inspelen. In 2026 blijven we zichtbaar aanwezig in de dorpen, bezoeken we ondernemers en verenigingen en zijn we zichtbaar bij lokale evenementen. Samen maatschappelijke partners zorgen we dat beleid aansluit bij wat nodig is. Dat doen we niet alleen op papier, maar ook in de praktijk: daar waar het voor inwoners merkbaar is. De manier waarop we dit doen kan door het nieuwe college aangepast worden.

Dienstverlening en Organisatieontwikkeling

In 2026 bouwen we verder aan een gemeente die doet wat ze belooft. We blijven investeren in onze kernwaarden: betrokken, bekwaam, betrouwbaar en bevlogen. Dat betekent dat we goed communiceren (bekwaam), zichtbaar aanwezig zijn in de dorpen (betrokken), aandacht hebben voor elkaar en ervaringen delen (bevlogen). We houden ons aan de gemaakte afspraken en zijn daar helder over (betrouwbaar).

Bedrijfsvoering

In 2026 blijft de gemeente wendbaar en zorgt dat de financiën op orde zijn. We werken met realistische begrotingen en zoeken naar een goed evenwicht tussen inkomsten en uitgaven. Dat vraagt om scherpe keuzes over wat wel en niet haalbaar is.

De bezuinigingen raken vooral de interne teams die het werk moeten ondersteunen. Daardoor moeten we kritischer kijken naar de manier waarop we onze taken uitvoeren en welke zaken voorrang krijgen. Minder mensen betekent helaas meer druk op het werk, minder ruimte voor maatwerk en meer kwetsbaarheid in de organisatie.

Bestuur

Wat willen we bereiken?

Verbinding tussen bestuur en inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Regionale samenwerking.

We werken samen met andere gemeenten in de Lopikerwaard, Lekstroom en U10/U16. Dat doen we zowel in het fysieke als in het sociale domein. Deze samenwerking is nodig om kennis te delen en beleid samen te ontwikkelen.

Resultaat: Het vormen van een sterke regio en het kunnen uitvoeren van grote opgaven.

Participatiebeleid in de praktijk

Eind 2025 leggen we ons participatiebeleid en de participatie- en inspraakverordening voor aan de gemeenteraad. We beschrijven hierin helder hoe onze inwoners mee kunnen denken over nieuw beleid, een herinrichting in de buurt of de uitvoering van een nieuw (woning) bouwproject. We beschrijven niks nieuws, maar leggen wel vast hoe we als gemeente de samenwerking met onze betrokken inwoners vormgeven. Het participatiebeleid zelf is niet samen met inwoners opgesteld en 2026 gebruiken we om te testen of we het op een juiste manier verwoord hebben.

Resultaat: Een participatiebeleid dat aansluit op de Lopikse manier van samenwerken met onze bewoners en ondernemers.

Dienstverlening/Organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Kunstmatige Intelligentie (AI) op een zorgvuldige en verantwoorde manier inzetten

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Verkenningen rond AI

We zijn begonnen met het verkennen van kunstmatige intelligentie (AI). Dat doen we via kennissessies, het leren van ervaringen van buurgemeenten en door eerste toepassingen in ons eigen werk te testen. In 2026 oefenen we met oplossingen zoals:

- het automatisch ordenen of samenvatten van zienswijzen;
- het automatisch maken van notulen van overleggen en gesprekken;
- juridische ondersteuning bij wetteksten en jurisprudentie van de AI-tool LegalMike;
- hulp bij het beantwoorden van WOO-verzoeken

We zetten AI in om onze medewerkers te ondersteunen, inwoners beter te helpen en het werk makkelijker te maken. Daarbij is het belangrijk dat we AI zorgvuldig en verantwoord gebruiken, volgens de regels van de Europese AI-wet (AI Act).

Resultaat: AI draagt bij aan betere dienstverlening, zonder dat het ingewikkeld wordt. Slimme hulp waar het kan, met het menselijke contact waar dat nodig is.

Wat willen we bereiken?

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties ervaren de gemeente dichtbij door goede dienstverlening

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Dienstverlening die beter aansluit bij de behoefte van onze inwoners en ondernemers

We krijgen verschillende reacties op onze dienstverlening – sommige inwoners zijn ontevreden anderen juist positief. Om beter te begrijpen hoe onze dienstverlening echt wordt ervaren en welke verwachtingen de samenleving heeft, gaan we dit concreet meten. Met deze resultaten kunnen we onze communicatie verbeteren, en de servicenormen aanpassen waar dat nodig is en kan. Hierin leggen we bijvoorbeeld vast binnen welke termijn we terugbellen of een brief of e-mail beantwoorden. Net zoals we heldere communicatie belangrijk vinden, helpen duidelijke afspraken om onze dienstverlening betrouwbaar en beter te maken.

Resultaat: Dienstverlening die aansluit bij de behoefte van onze inwoners en ondernemers en uitvoerbaar is voor onze organisatie. Inzicht in hoe onze inwoners de dienstverlening ervaren. Duidelijke afspraken over onze dienstverlening waardoor inwoners weten waar ze aan toe zijn.

Vaardig in dienstverlening

Wij willen dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zich serieus genomen en gehoord voelen. Of zij nu contact met ons opnemen of wij met hen. Daarom besteden we extra aandacht aan duidelijke communicatie, goed luisteren en niet te snel oordelen. Deze vaardigheden zijn belangrijk voor een open en respectvolle dienstverlening.

We blijven ons richten op gespreksvaardigheden en het geven en ontvangen van feedback. Iedere medewerker moet helder en begrijpelijk met inwoners en ondernemers kunnen communiceren. Zowel in gesprekken als in brieven en e-mails. De training 'Duidelijk communiceren' is vast onderdeel van ons werk en wordt voor nieuwe collega's in 2026 ook weer georganiseerd. Daarbij kijken we ook hoe AI-tools kunnen helpen om de communicatie verder te verbeteren. Tijdens bijeenkomsten zoals de voorjaars- en najaarsevents, de zeepkistsessies en via onze interne nieuwsbrieven blijft er steeds aandacht voor.

Resultaat: Inwoners en ondernemers treffen gemeentelijke medewerkers die helder communiceren en goed contact onderhouden.

Wat willen we bereiken?

Balans en meer grip op reguliere taken en ontwikkelingen

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Overzicht en prioritering in het dagelijkse werk én een soepele manier om nieuwe onderwerpen te kunnen beoordelen op urgentie.

In 2025 zijn we gestart met het verbeteren van de manier waarop we projecten kiezen en uitvoeren. In 2026 gaan we hiermee verder. We richten ons op projecten die echt bijdragen aan onze doelen en passen bij wat de organisatie aankan.

Met een koplopersgroep starten we thema's en projecten en bepalen we samen wat zeer belangrijk is en onontkoombaar. Voor nieuwe projecten doen we een intake en kijken we naar de impact. Elk project krijgt een duidelijke en haalbare planning, afgestemd op de beschikbare tijd, mensen en middelen. Zo kunnen we beter sturen en wordt onze (digitale) dienstverlening voorspelbaarder voor inwoners en ondernemers.

Resultaat: Inzicht in onze (toekomstige) projecten en een methodiek om prioriteiten te stellen.

Informatisering en informatiebeheer

Wat willen we bereiken?

Digitale transformatie van bedrijfsvoering

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Toepassing nieuwe technologie

In 2026 gaan we experimenteren met nieuwe technologie. Hiermee willen we data en informatie zowel binnen de organisatie als voor inwoners en ondernemers sneller en eenvoudiger beschikbaar stellen. We starten met kleine experimenten om te kijken welke toepassingen echt iets toevoegen voor het werk van de gemeente Lopik. Eerst richten we ons op interne data en processen zodat de dienstverlening aan inwoners en ondernemers beter en makkelijker wordt.

Resultaat: Beter gebruik van interne en externe data voor diverse processen. Efficiëntere dienstverlening richting inwoners en bedrijven.

Wat willen we bereiken?

Voorspelbare digitale dienstverlening aan inwoners, bedrijven en de interne organisatie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Inventarisatie informatiebehoefte en opstellen KPI's

Binnen de gemeente Lopik is behoefte aan betrouwbare en overzichtelijke managementinformatie. Op dit moment zijn onze systemen nog niet goed gekoppeld en wordt data nog beperkt gebruikt voor sturing en/of beslissingen. In 2026 willen we dit verbeteren en meer datagedreven werken. We vertalen de informatiebehoefte naar Key Performance Indicators (KPI's) om te meten hoe goed onze bedrijfsvoering en dienstverlening functioneren en waar we kunnen verbeteren. De focus ligt op het maken van managementrapportages, betere datakwaliteit en -beschikbaarheid, het koppelen van relevante informatiesystemen en ervoor zorgen dat medewerkers begrijpen en meewerken.

Resultaat: Inrichten interne stuurinformatie, o.a. een dashboard voor financiën, inhuur, formatie. Op deze manier kan de gemeente sneller en gericht (bij)sturen op deze onderwerpen.

Wat willen we bereiken?

Plaats en tijd onafhankelijk werken met gebruik van moderne technologie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Migratie naar de cloud

De gemeente werkt stap voor stap aan het verplaatsen van applicaties en gegevensopslag van lokale servers (on-premises) naar veilige cloudomgevingen. Deze transitie draagt bij aan betere beschikbaarheid van systemen, makkelijker opschalen van ICT en minder kans op storingen of beveiligingsincidenten. Daarnaast sluit het aan bij landelijke richtlijnen en de groeiende eisen voor informatiebeveiliging, continuïteit en digitaal samenwerken. Cloudmigratie maakt het beheer van applicaties efficiënter en zorgt ervoor dat medewerkers op een veilige en flexibele manier kunnen werken, waar en wanneer. Zo leggen we bovendien de basis voor verdere digitalisering en innovatieve dienstverlening.

Resultaat: In 2026 zijn alle on-premises applicaties gemigreerd naar de cloud en is de Citrix-omgeving volledig afgeschaald.

Wat willen we bereiken?

Efficiënte uitvoering van beheertaken

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Afsluiten raamovereenkomsten

Voor een kleine gemeente als Lopik kost het voldoen aan wet- en regelgeving voor inkoop en aanbesteding veel tijd en geld. Dit geldt ook voor ICT-producten en diensten. In 2026 gaan we slimme inkooppercelen samenstellen en losse producten en diensten combineren. Zo zijn we niet alleen compliant, maar gaan we efficiënt om met tijd en geld. Voor ICT-middelen wordt een bepaald volume aanbesteed waardoor een raamovereenkomst ontstaat. Binnen deze raamovereenkomst kunnen we meerdere jaren losse ICT-producten en diensten afnemen. Op deze manier voldoen we aan de inkoopregels en verminderen we de administratieve en financiële last van losse inkopen.

Resultaat: Raamovereenkomsten ICT producten en diensten, om zo tijd en geld te besparen.

Informatie- en applicatiearchitectuur

Om onze gemeentelijke taken goed en toekomstbestendig uit te voeren, is het belangrijk dat onze informatievoorziening niet alleen goed aansluit op onze ambities en maatschappelijke opgaven, maar ook (digitaal) beschikbaar is. Verstoringen in de techniek betekenen verstoringen in de dienstverlening. Door informatie- en applicatiearchitectuur vast te leggen, houden we zicht op welke systemen binnen welke processen door wie gebruikt worden. Bij veranderingen zijn we beter in staat om verstoringen en kwetsbaarheden te voorkomen. Het voorkomt versnippering en dubbeling van applicaties, maakt samenwerking met ketenpartners makkelijker en ondersteunt bij onderbouwde keuzes over inkoop, innovatie en informatiebeheer. Dit helpt ons om dienstverlening aan inwoners en bedrijven te verbeteren, gegevens veilig en privacybewust te beheren en beter te kunnen sturen op kosten en investeringen in ICT.

Resultaat: Een beter te beheren digitale werkplek.

Personeel

Wat willen we bereiken?

Meer focus op de ontwikkeling en het behoud van personeel door middel van Persoonlijke OntwikkelPlannen (POP-gesprekken).

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Vanaf 2026 worden POP-gesprekken een vast onderdeel van de HR-cyclus

Het POP, sinds 2023 opgenomen in het organisatieplan, krijgt nu daadwerkelijk uitvoering door een gefaseerde aanpak. In 2025 starten we met een pilot om ervaring op te doen en leidinggevend en medewerkers te ondersteunen bij het formuleren van ontwikkeldoelen. Vanaf 2026 wordt het POP structureel ingebed in de HR-cyclus. Daarmee wordt ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers niet alleen gestimuleerd, maar ook geborgd binnen de bestaande organisatieprocessen.

Resultaat: Versterkte professionele groei en binding van onze medewerkers. Goed opgeleide medewerkers kunnen inwoners en ondernemers beter van dienst zijn.

Wat willen we bereiken?

Nieuwe lichte trainees 2026 binnen formatie

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 willen we binnen bestaande formatie opnieuw trainees aantrekken om te investeren in jong talent en toekomstbestendige personeelsopbouw.

We streven ernaar om in 2026 opnieuw een groep trainees aan te trekken binnen de bestaande formatie. Trainees brengen actuele kennis, energie en een frisse blik in onze organisatie. Ze helpen bij innovatie en kunnen mogelijk een kweekvijver zijn voor moeilijk vervulbare functies. Tegelijkertijd willen we breder openstaan voor jong talent en kansrijke sollicitaties, ook als er nog geen functie beschikbaar is. Door samen te werken met andere gemeenten en flexibel om te gaan met instroommogelijkheden, vergroten we de aantrekkelijkheid van onze organisatie en behouden we talent voor Lopik.

Resultaat: Een organisatie die structureel profiteert van gemotiveerde nieuwe medewerkers en jong talent, en daarmee fris blijft, lerend en toekomstgericht.

Communicatie

Wat willen we bereiken?

Met duidelijke, vindbare (website) en tijdige (proces)communicatie willen we in verbinding staan met onze inwoners en ondernemers

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Collega's ondersteunen bij het opstellen van begrijpelijke communicatie.

We vinden het belangrijk dat iedereen onze teksten begrijpt. Daarom gebruiken we B1-taal: eenvoudig, duidelijk en zonder vakjargon. Medewerkers krijgen trainingen en tips, zodat de communicatie met inwoners, ondernemers en collega's altijd helder en begrijpelijk is.

Resultaat: In duidelijke taal geschreven informatie naar inwoners en ondernemers en de medewerkers.

De website actueel houden en met behulp van onder andere input van het KCC en SIMAnalytics zo inrichten dat de informatie goed vindbaar is voor inwoners en ondernemers.

We willen inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, medewerkers en bestuur beter informeren en verbinden. We hebben op verschillende manieren contact. We sluiten hiervoor zo goed mogelijk aan bij wat mensen nodig hebben: digitaal, telefonisch of persoonlijk. We maken onze dienstverlening flexibel en zo eenvoudig mogelijk voor iedereen. De informatie op onze website is actueel en wordt goed bijgehouden, door signalen vanuit het KCC en data van SIMAnalytics te verwerken.

Resultaat:

- Een actuele website waar inwoners en ondernemers goed vindbare en duidelijke informatie.
- Gerichte communicatie over specifieke onderwerpen aan een specifieke doelgroep.

Financiën/ belastingen

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig financieel beleid

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

De documenten en processen blijven door ontwikkelen

Doorlopende verbetering van plannings- en controlprocessen om de efficiëntie en effectiviteit van financiële sturing te verhogen.

Resultaat: Geoptimaliseerde planning & control documenten waardoor de gemeenteraad beter kan bijsturen, wat leidt tot betere besluitvorming en effectief gebruik van middelen.

Financiële rechtmatigheid borgen door interne controle en het invoeren van in-control gesprekken

We voeren interne controles en houden regelmatig 'in control' gesprekken om ervoor te zorgen dat alle financiële handelingen en beslissingen rechtmatig en transparant zijn.

Resultaat: Een betrouwbare gemeente die verantwoord met het geld omgaat.

Inzetten van incidentele middelen om structureel effect te realiseren.

In 2026 is het inzetten van incidentele middelen, zoals de algemene reserve en afschrijvingsreserves, steeds meer een noodzaak geworden om de tijd tot realisatie van structurele bezuinigingen te overbruggen. Het doel blijft om uiteindelijk van incidentele dekking naar structurele bestendigheid te groeien en zo een toekomstbestendige begroting te borgen.

Binnen het sociaal domein is dit soms nog lastig tastbaar te maken. Daarom sturen we scherper op resultaat en herhaalbare werkwijzen, zodat de incidentele investeringen steeds vaker leiden tot blijvend effect.

Resultaat: Een structureel sluitende begroting, met meer grip op duurzame balans tussen uitgaven en inkomsten zodat inwoners en ondernemers kunnen blijven rekenen op goede dienstverlening.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten	-11.913	-13.975	-13.471	-12.853	-12.818	-12.776
Baten	32.493	34.172	35.353	35.734	35.121	35.414
Totaal	20.580	20.197	21.882	22.881	22.303	22.638

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.491	-1.645	-1.503	-1.392	-1.394	-1.394
0.2 Burgerzaken	-768	-757	-744	-753	-740	-740
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-495	-572	-361	-360	-361	-361
0.4 Overhead	-8.659	-9.447	-8.323	-8.170	-8.163	-8.149
0.5 Treasury	-69	-192	-213	-136	-58	-10
0.64 Belastingen overig	-217	-220	-232	-237	-241	-246
0.8 Overige baten en lasten	-213	-1.142	-2.095	-1.805	-1.860	-1.877
Totaal Lasten	-11.913	-13.975	-13.471	-12.853	-12.818	-12.776
Baten						
0.1 Bestuur	1	5	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	322	262	270	288	257	257
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	339	309	316	316	316	316
0.4 Overhead	70	51	24	24	24	24
0.5 Treasury	255	270	270	270	270	270
0.61 OZB woningen	3.141	3.411	3.735	3.935	3.935	3.935
0.62 OZB niet- woningen	863	1.169	1.542	1.842	1.842	1.842
0.64 Belastingen overig	87	100	102	102	102	102
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	27.148	28.445	28.697	28.560	27.978	28.271
0.8 Overige baten en lasten	267	150	396	396	396	396
Totaal Baten	32.493	34.172	35.353	35.734	35.121	35.414
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	20.580	20.197	21.882	22.881	22.303	22.638
Stortingen						
0.10 Mutaties reserves	1.214	142	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-611	0	0	0	128
Totaal Stortingen	1.214	-469	0	0	0	128
Onttrekkingen						
0.10 Mutaties reserves	1.045	3.743	657	324	44	44
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	880	-134	28	-78	-139
Totaal Onttrekkingen	1.045	4.623	523	353	-34	-95
Mutaties reserves	-169	5.092	523	353	-34	-223

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal	20.411	25.288	22.404	23.233	22.269	22.415

Toelichting programma Bestuur en bedrijfsvoering

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

De lasten van programma 1 zijn gedaald met circa € 504.000. Dat heeft te maken met de incidentele uitgaven op de dienstverlening, representatie en organisatieontwikkeling in 2025.

Baten:

De baten van programma 1 zijn gestegen met circa € 1.181.000. Dit komt voornamelijk door de hogere verwachte OZB-opbrengsten als gevolg van het vastgestelde OZB-ingroeimodel in de 1e begrotingswijziging 2025, en anderzijds door de stijging van de algemene uitkering.

Verbonden partijen programma Bestuur en bedrijfsvoering

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU).

De BghU is een belastingsamenwerking tussen de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, Lopik, Nieuwegein, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Zeist, Stichtse Vecht en het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden. De BghU is een publieke, uitvoerende en dienstverlenende organisatie die op basis van maatschappelijk algemeen aanvaarde bedrijfseconomische principes wordt geleid. De BghU voert vrijwel alle belastingtaken van de deelnemers uit. Het betreft voor het hoogheemraadschap de uitvoering van de zuiveringsheffing, de verontreinigingsheffing en de watersysteemheffing. Voor gemeenten met name de onroerendezaakbelasting (OZB), de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Daarnaast voert de BghU ook andere belastingtaken uit zoals hondenbelasting, toeristenbelasting, leges, precariobelasting, et cetera. Verder verzorgt de BghU voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en voor de gemeente Lopik de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG).

2. Openbare orde en veiligheid

Reguliere taken programma Openbare orde en veiligheid

- Openbare orde en veiligheid
- (Regionale) brandweer
- Crisisbeheersing / risicobestrijding
- Toezicht en handhaving /BOA

(Vergunningverlening) APV en Bijzondere Wetten

Inleiding programma openbare veiligheid

Het programma Openbare Orde en Veiligheid omvat een uitgebreid scala aan taken. Op het gebied van openbare orde en veiligheid (onder andere ondermijning en criminaliteit) vindt voornamelijk concrete inzet op basis van signalen en incidenten plaats. Voor wat betreft (regionale) brandweer en crisisbeheersing wordt hoofdzakelijk aangesloten bij de ontwikkelingen binnen de Veiligheidsregio Utrecht. Toezicht en handhaving door de BOA vindt op lokaal niveau plaats.

Ambitie en ontwikkelingen programma Openbare orde en veiligheid

In de gemeente Lopik moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Dit vergt een verantwoordelijkheidsgevoel van iedereen. Inwoners, ondernemers, politie, maatschappelijk middenveld en gemeente werken daarom continu samen om de subjectieve en objectieve veiligheid in de gemeente Lopik te waarborgen en waar mogelijk verbeteren.

De inwoners ervaren qua veiligheidsbeleving met name overlast op het gebied van verkeer. Dit gaat om parkeren en te hard rijden.

Met onze lokale veiligheidspartners constateren wij dat er sprake is van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De gemeente zet in op het signaleren, aanpakken en ontwikkelen van kennis en hoe te handelen bij vermoedens hiervan. Verder zien onze veiligheidspartners een grotere verleiding voor met name (kwetsbare) jongeren om deel te nemen aan criminele activiteiten.

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Een zo veilig mogelijke woon- en leefomgeving

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Structurele bewustzijn sessies voor een deel van de organisatie (preventieve activiteiten)

In 2026 gaan we door met het vergroten van de kennis binnen diverse teams, bestuur en politiek op het gebied van ondermijning, integriteit en veilig publieke taak. Steeds meer mensen zien hoe belangrijk het is dat de overheid sterk is. Zo kan ze beter optreden tegen zware criminaliteit die de samenleving schaadt.

Resultaat: Groter besef van het belang dat een weerbare overheid speelt bij het bestrijden van ondermijnende criminaliteit.

Verhogen meldingsbereidheid van inwoners en ondernemers doormiddel van social media en bewustwordingscampagnes

Informatie over een veilige leefomgeving en over het voorkomen van slachtofferschap is van belang om veilig te kunnen leven en ondernemen in onze gemeente. Nieuwe vormen van criminaliteit ontstaan razend snel. Ook is de meldingsbereidheid relatief laag. In 2026 zetten we in op bewustwordingscampagnes, daarnaast zetten we ook themagericht het Instagram account van VeiligheidLopik. Om het bereik te vergroten haken we aan bij het Instagram kanaal van de wijkagent(en). Door op verschillende manier in te zetten op bewustwording en meldingsbereidheid verhogen we meldingsbereidheid van inwoners en voorkomen we slachtofferschap.

Resultaat:

- Meer bewustwording van cybercriminaliteit en digitale veiligheid.
- Meer bewustzijn rondom veiligheid in het algemeen en ondermijning in het bijzonder.
- Hogere meldingsbereidheid bij inwoners en ondernemers.

Verminderd slachtofferschap van (digitale) criminaliteit.

We continueren onze Persoons Gerichte Aanpak (PGA)

Een persoonsgerichte aanpak (PGA) heeft als doel recidive te voorkomen, daders te resocialiseren en te zorgen voor duurzame, positieve verandering in iemands levensloop. De PGA is gepositioneerd op het snijvlak van leefbaarheid, veiligheid en zorg. De rollen en werkwijzen zijn geactualiseerd en geborgd in de organisatie. Het team Veiligheid trekt hierin samen en integraal op met het Sociaal Team en externe partners.

Resultaat: Inwoners ontvangen passende en integrale steun van de verschillende partners door middel van de PGA

We versteken de integrale aanpak en samenwerking met het Zorg- en Veiligheidshuis

Veel veiligheidsproblematiek kent een onderliggende zorgcomponent en omgekeerd kunnen zorgvragen risico's met zich meebrengen op het gebied van veiligheid, leefbaarheid of overlast. Door vroegtijdig samen op te trekken ontstaat er meer grip op complexe situaties en wordt escalatie voorkomen. In 2025 zijn we daarom gestart met het tweewekelijkse Zorg- en Veiligheidsoverleg, waarin het team Veiligheid en het Sociaal team structureel samenwerken en overleggen rondom signalen en meldingen. Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats met het Zorg en Veiligheidshuis Midden Nederland. In 2026 zetten we in op proactiever, integraler en efficiënter te werken aan zorg en veiligheid problematiek in de gemeente.

Resultaat: Snellere en effectievere interventies in complexe casussen met inwoners waar een zorg én veiligheidscomponent speelt

Maandelijks lokaal ondermijningsoverleg met veiligheidspartners indien van toepassing worden risicolocaties aangepakt

Criminelen die legale bedrijven en diensten gebruiken voor illegale activiteiten, ondermijnen de samenleving. Bijvoorbeeld door panden te huren voor een drugsclub, kwetsbaren uit te buiten voor financieel gewin en ondernemingen (zorg/horeca/handel) te starten waarin geld witgewassen wordt. In 2026 wordt via het lokaal ondermijningsoverleg integraal met partners samengewerkt om de vermenging van boven- en onderwereld te bestrijden.

Resultaat:

- Ondermijnende criminaliteit wordt naar aanleiding van signalen aangepakt.

Groter bewustzijn bij medewerkers op het gebied van ondermijnende criminaliteit.

De in het uitvoeringsplan IVP jaarschijf 2026 vastgestelde maatregelen en actiepunten volgens planning uitvoeren.

In 2026 zullen we de in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) jaarschijf 2026 vastgestelde maatregelen en actiepunten volgens planning uitvoeren. Deze uitvoering is essentieel voor het verbeteren van de veiligheid en het welzijn van onze inwoners, bedrijven en bezoekers. Het IVP biedt een gestructureerde aanpak voor het aanpakken van veiligheidsvraagstukken, zoals ondermijning, verkeersveiligheid en Jeugd(overlast) en het bevorderen van een veilige leefomgeving.

Resultaat: De objectieve en subjectieve veiligheid voor inwoners wordt verbeterd door veiligheidsproblemen aan te pakken.

(Regionale) brandweer

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige brandweezorg met een brandweerorganisatie die paraat, vakbekwaam en toekomstbestendig is

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 zullen de toekomstscenario's van de VRU verder uitgewerkt worden en besproken worden met de deelnemende gemeente.

In het kader van een toekomstbestendige veiligheidsregio is de VRU gestart met een onderzoek naar mogelijke toekomstscenario's. Er worden meerdere scenario's uitgewerkt, waaronder een 3% krimp en een scenario met extra investeringen. Deze scenario's worden verwerkt in de kadernota waar de gemeenteraad in het 1e kwartaal van 2026 op kan reageren. Hierna zal de ontwerpbegroting 2027 in maart 2026 vastgesteld worden gevolgd door definitieve vaststelling in juli 2026.

Resultaat:

- Komen tot een afweging over het uitvoeren van de wettelijke taken binnen de financiële mogelijkheden.

Voorbereid zijn op de uitoefening van de wettelijke taken op het gebied van crisisbeheersing.

Crisisbeheersing / risicobestrijding

Wat willen we bereiken?

Professionele gemeentelijke crisisbeheersingsorganisatie met voldoende opgeleid en getraind gemeentelijk personeel

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Opleiden/oefenen van bestuur en medewerkers

In 2026 zullen twee oefeningen gedaan worden zodat bestuur en medewerkers weten hoe te handelen bij een incident of ramp van significante omvang.

Resultaat: Voorbereid zijn op de uitoefening van de wettelijke taken op het gebied van crisisbeheersing

Toezicht en handhaving / BOA

Wat willen we bereiken?

Ondanks de beperkte middelen en capaciteit willen we een vergrote beleving van de handhaving in de gemeente, op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Aan de hand van een opgesteld uitvoeringsplan (jaarplan) vindt toezicht en handhaving door de BOA plaats op de vastgestelde prioriteiten

In 2026 werken we met het hernieuwde uitvoeringsplan BOA dat eind 2025 is opgesteld. Deze is in lijn met de uitgangspunten van het integraal veiligheidsplan 2024-2027. De inzet van de BOA's vindt in 2026 plaats volgens de prioriteiten uit het hernieuwde uitvoeringsplan.

Resultaat:

- Een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is door toezicht op activiteiten in de buitenruimte en handhaving van de gemaakte regels.

Beter zichtbare handhaving door een doelmatige inzet van de beschikbare BOA activiteit.

(Vergunningverlening) APV en Bijzondere Wetten

Wat willen we bereiken?

De juridische kaders actualiseren op het gebied van de APV en Bijzondere Wetten, waarbij aanvragers van vergunningen zoveel mogelijk binnen de daarvoor gestelde termijn een beslissing op hun aanvraag ontvangen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In 2026 zullen we de Algemene Plaatselijke Verordening en het evenementenbeleid actualiseren.

In het kader van een juridisch kloppende vergunningverlening zal in 2026 de APV en het evenementenbeleid worden geactualiseerd. Hierbij worden, indien nodig, artikelen aangepast, aangevuld of verwijderd. Door de APV en het evenementenbeleid te actualiseren worden onduidelijkheden weggenomen en wordt de juridische grondslag verbeterd. Hierdoor wordt het voor aanvragers duidelijker waarop getoetst wordt. Hierbij is het uitgangspunt dat het voor o.a. evenementen eenvoudiger wordt om een vergunning aan te vragen.

Resultaat:

- Duidelijkheid over vergunningverlening en juiste juridische grondslag.
- aangepaste verordening waarbij we voorschriften differentiëren en de regeldruk verminderen.

Eenvoudiger voor organisatoren om aanvragen in te dienen.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Openbare Orde en Veiligheid	-1.266	-1.617	-1.601	-1.572	-1.573	-1.572
Baten						
Openbare Orde en Veiligheid	11	8	8	9	9	9
Totaal	-1.255	-1.608	-1.593	-1.564	-1.564	-1.564

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.047	-1.134	-1.161	-1.167	-1.167	-1.167
1.2 Openbare orde en veiligheid	-219	-482	-440	-405	-405	-405
Totaal Lasten	-1.266	-1.617	-1.601	-1.572	-1.573	-1.572
Baten						
1.2 Openbare orde en veiligheid	11	8	8	9	9	9
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.255	-1.608	-1.593	-1.564	-1.564	-1.564
Totaal	-1.255	-1.608	-1.593	-1.564	-1.564	-1.564

Toelichting programma Openbare orde en veiligheid

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

De lagere lasten op openbare orde en veiligheid hebben voornamelijk te maken met lagere personeelslasten.

Baten:

Er zijn geen mutaties.

Verbonden partijen programma Openbare orde en veiligheid

Deelname in de verbonden partij Veiligheidsregio Utrecht (VRU) draagt bij aan het uitvoeren van activiteiten en realiseren van doelstellingen in dit programma. Voor een verdere toelichting over deze verbonden partij verwijzen we u naar paragraaf F Verbonden Partijen.

3. (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

Reguliere taken programma (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

- Vanuit de Wmo ondersteunen we onze inwoners in hun zelfredzaamheid en participatie.
- Vanuit de Jeugdwet zorgen we ervoor dat kinderen gezond en veilig kunnen opgroeien.
- Vanuit de Wet publieke gezondheid beschermen en bevorderen we de gezondheid van onze inwoners.
- Het Sociaal Team ondersteunt inwoners waar mogelijk zelf en indien nodig leiden zij toe naar passende zorg- en ondersteuning.
- De sociale basis ondersteunen en versterken, zodat inwoners op een laagdrempelige manier ondersteunt worden.

Inleiding programma (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

Het sociaal domein staat voor grote uitdagingen, die alle leeftijden treffen. Onze samenleving vergrijsst en ouderen blijven steeds langer zelfstandig wonen, mede door de afschaffing van de 'bejaardenhuizen'. Tegelijkertijd zien we dat ook andere kwetsbare groepen, waaronder mensen met psychische problemen, in de wijk blijven wonen. Complexe problemen komen steeds vaker voor bij scheidende ouders, terwijl de jeugd te kampen heeft met eenzaamheid, psychische klachten en een ongezonde leefstijl. Deze ontwikkelingen zorgen in toenemende mate voor complexe hulpvragen en benadrukken de noodzaak van een sterke sociale basis en adequate ondersteuning voor iedereen die vastloopt.

Het Sociaal Team van de gemeente Lopik speelt hierin een cruciale rol. Wij zorgen ervoor dat onze inwoners in hun kracht worden gezet door optimaal gebruik te maken van hun eigen mogelijkheden, steun vanuit hun netwerk en de kracht van de samenleving. We streven naar laagdrempelige oplossingen die zoveel mogelijk aansluiten bij het normale leven en gaan uit van wederkerigheid. Iedereen kan, ondanks zijn eigen uitdagingen, op zijn eigen manier van waarde zijn voor een ander. Waar nodig bieden wij begeleiding vanuit het Sociaal Team of verwijzen we door naar professionele ondersteuning.

Ambitie en ontwikkelingen programma (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

Veiligheid en Expertise

Een van onze belangrijkste ambities is ervoor te zorgen dat het Sociaal Team voldoende kennis en expertise heeft op het gebied van veiligheidscasuïstiek, dit is onder meer noodzakelijk in het kader van de hervormingsagenda Jeugd & het Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming. Onze aanpak is tweeledig: enerzijds bevorderen we de deskundigheid van onze medewerkers, en anderzijds versterken we de samenwerking binnen het veiligheidsnetwerk.

Domeinoverstijgende Samenwerking

Het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), de Hervormingsagenda Jeugd en de woonzorgvisie benadrukken allemaal de noodzaak van domeinoverstijgende samenwerking. Het leven van onze inwoners laat zich immers niet zo makkelijk indelen in domeinen. Dit betekent samenwerking binnen de gemeente tussen wonen en zorg, maar ook daarbuiten tussen het sociaal en medisch domein.

Preventie en Vroegsignalering

De komende jaren zal de druk op onze zorg- en dienstverlening aanzienlijk toenemen. Zonder veranderingen in ons stelsel zal in 2040 één op de vier mensen van de beroepsbevolking nodig zijn in de zorg. Om hierop in te spelen, is het onze ambitie om problemen zo vroeg mogelijk te signaleren en te voorkomen dat ze verergeren.

Betaalbare en beschikbare ondersteuning

In lijn met voorgaande ambitie is het essentieel dat professionele ondersteuning betaalbaar en beschikbaar blijft voor inwoners die dit nodig hebben. Onze ambitie is om onze inwoners te reabelen, wat zoveel betekent als hen opnieuw zelfredzaam maken. Daarnaast sluiten we bij het zoeken naar oplossingen zoveel mogelijk aan bij het normale leven.

Voor complexe casuïstiek streven we naar integrale, efficiënte en budgetvriendelijke oplossingen. We realiseren maatwerkoplossingen buiten de kaders, zodat onze inwoners direct verder kunnen, zonder de oorzaak van de problemen uit het oog te verliezen.

Een Sterke Sociale Basis

Onze gemeente kent een krachtige sociale cohesie met inwoners die voor een ander klaar staan. Aan de andere kant zijn onze inwoners geneigd om hun eigen problemen lange tijd zelf proberen op te lossen. Onze ambitie is om het overzicht, de samenhang en de vindbaarheid van de sociale basis te verbeteren, zodat inwoners hier optimaal en laagdrempelig gebruik van kunnen maken.

Passend Woon(zorg)aanbod

We willen meer passend woon(zorg)aanbod beschikbaar maken voor aandachtsgroepen. Onze ambitie zoals geformuleerd in de woonzorgvisie is immer 'Iedereen kan prettig wonen in Lopik'. Dit is lastig binnen onze huidige (huur)woningvoorraad en vraagt daarom om creativiteit en innovatie.

Wonen en zorg

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van nieuwe woon- en zorginitiatieven.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We vergroten het bewustzijn over toekomstige woon-zorgbehoeftes onder senioren.

Met de bijeenkomsten 'Het eerlijke verhaal' hebben we een belangrijke eerste stap gezet om inwoners te betrekken bij de toekomstige uitdagingen in de zorg en het sociaal domein. We stimuleren hen na te denken over hun eigen (toekomstige) zorgbehoefte en doen een beroep op hun eigen mogelijkheden en netwerk, zodat zij prettig ouder kunnen worden. Zo versterken we de zelfredzaamheid en de gemeenschapszin, en blijft professionele ondersteuning beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft. In 2026 zetten we deze aanpak voort en krijgt 'Het eerlijke verhaal' een vervolg.

Daarnaast werken we vanuit de ambities uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) de dorps- en wijkgerichte steunsystemen verder uit. Waarbij we de samenwerking met welzijn en de eerstelijnszorg uitbouwen onder meer in kader van deze ambitie.

Resultaat: Het bewustzijn van onze inwoners over de toekomst van de zorg is vergroot. Op deze manier dragen we bij aan het beschikbaar en betaalbaar houden van de zorg voor inwoners die dit écht nodig hebben.

We ontwikkelen de Lekdijk West 24 tot een voorziening binnen onze Sociale Basis en een gemengde woonvorm in een prikkelarme woonomgeving.

Met voorzieningen als Lekdijk Werkt 24, een ontmoetingsruimte voor kleinschalige activiteiten en tijdelijke woonplekken, vervult Lekdijk West 24 een belangrijke rol voor zowel de huidige als toekomstige bewoners. Daarnaast kunnen ook andere inwoners van onze gemeente gebruikmaken van de voorzieningen die op deze locatie worden ontwikkeld. De plek leent zich uitstekend voor een verdere uitbreiding van het aanbod in de toekomst, met voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van de Lopikse samenleving.

Op termijn ontwikkelen we de Lekdijk West 24 door een gemengd woonconcept in een prikkelarme woonomgeving. Huidige en nieuwe bewoners, met en zonder zorgvraag, leven hier samen. Een communitybuilder stimuleert de wisselwerking tussen dragende en vragende bewoners, vanuit het idee dat iedereen van betekenis kan zijn. Waar nodig zal professionele ondersteuning beschikbaar zijn.

Nu we een tijdje bezig zijn, ontdekken we dat we tot een beter plan komen door gaandeweg te leren van ervaringen.

Resultaat: Inwoners vanuit de gehele gemeente kunnen gebruik maken van de voorzieningen aan de Lekdijk West 24. Daarnaast zetten we in 2026 de eerste stappen richting de nieuwe vorm.

Sociale basis: een sterke sociale basis

Wat willen we bereiken?

Een gezonde start voor ieder kind.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We realiseren een integraal jeugdcentrum.

In 2026 realiseren we een centrale locatie waar de buitenschoolse opvang (BSO), het Sociaal Team en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) onder één dak samenwerken. Deze fysieke nabijheid bevordert laagdrempelige en integrale samenwerking tussen het sociaal domein en de eerstelijnszorg. Door de gezamenlijke locatie wordt het Sociaal Team beter zichtbaar en toegankelijk voor ouders en professionals, wat bijdraagt aan vroegsignalering en passende ondersteuning.

Resultaat: In 2026 is er een centrale voorziening gerealiseerd die de samenwerking tussen het sociaal domein en eerstelijnszorg versterkt.

We ontwikkelen het aanbod van de relatie- en scheidingsdesk door.

In 2026 zetten we in op de verdere ontwikkeling en versterking van het relatie- en scheidingsgesprek, waarin inwoners laagdrempelig in gesprek kunnen met een sociaal professional of jurist. Dit initiatief draagt bij aan vroegtijdige ondersteuning bij relatieproblematiek en scheiding & voorkomt escalatie. Naast het gesprek kunnen regionaal ingekochte programma's worden ingezet. We zullen in 2026 de focus leggen op het ontwikkelen van meer lokale initiatieven.

Resultaat: Het relatie- en scheidingsgesprek is in 2026 breed bekend en toegankelijk voor inwoners. Lokale aanbod bij scheiding is versterkt en sluit beter aan op de behoeften van gezinnen in een kwetsbare positie.

We ontwikkelen een uitgebreider aanbod binnen Kansrijke start.

In 2026 zetten we in op het versterken van de ondersteuning aan (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie, met als doel een gezonde en kansrijke start voor elk kind. De zorg richt zich op het verminderen van risicofactoren zoals psychische, financiële en relationele problematiek, en het bevorderen van beschermende factoren, waaronder een gezonde leefstijl. Gemeente Lopik werkt hiervoor samen met gemeente IJsselstein in een lokale coalitie met onder andere de GGD Jeugdgezondheidszorg (JGZ), partijen uit de geboortezorg, huisartsen, het sociaal domein en zorgverzekeraars.

Door deze integrale samenwerking wordt ondersteuning beter afgestemd op de hulpbehoefte van ouders. De ontwikkeling van het integraal jeugdcentrum draagt bij aan de bevordering van de samenwerking tussen het sociaal & medisch domein.

Resultaat: In 2026 is er een versterkt lokaal netwerk rondom (aanstaande) ouders in kwetsbare situaties. Ouders ontvangen tijdig passende zorg en ondersteuning, gericht op een gezonde en stabiele start voor hun kind.

Wat willen we bereiken?

Een stevige sociale basis die de veerkracht & zelfredzaamheid van inwoners vergroot.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We vergroten de bekendheid en zichtbaarheid van LopikLinkt en Lopik voor Elkaar

In 2026 zetten we stevig in op de doorontwikkeling en positionering van LopikLinkt als dé centrale plek waar inwoners zelf hun hulpvraag kunnen oplossen, nog vóór zij bij het Sociaal Team terechtkomen. Door relatiebeheer, warme bemiddeling, matching en communicatie structureel te verankeren in de organisatie, versterken we de bekendheid en het gebruik van het platform. Heldere resultaatafspraken met betrokken partners en gerichte inzet van een ambassadeur zorgen voor actieve betrokkenheid en groeiend bereik. Daarnaast levert het vrijwilligersplatform Lopik voor Elkaar een belangrijke bijdrage aan het versterken van gemeenschapszin en samenkracht.

Resultaat: LopikLinkt wordt stevig gepositioneerd als de eerste aanlandplek voor inwoners met een hulpvraag. De platforms worden breed gebruikt, waardoor inwoners eerder passende ondersteuning vinden binnen de gemeenschap en het beroep op professionele hulp wordt verminderd.

We versterken de samenwerking met en tussen de partners in de eerste lijn (sociaal domein, welzijn en de huisarts).

In 2026 werken we vanuit de ZonMW-subsidie en de IZA-werkgroep 'Versterken Eerstelijns' aan het opzetten van een lokaal samenwerkingsverband (LSV) in Lopik. Deze samenwerking tussen huisarts(en), de welzijnsorganisatie en het Sociaal Team heeft als doel passende zorg en ondersteuning dicht bij de inwoner te organiseren, de toegankelijkheid van zorg te waarborgen en overbelasting van de zorgketen te voorkomen. De pilot vormt een belangrijke stap in het realiseren van integrale samenwerking op lokaal niveau.

Resultaat: Een lokaal samenwerkingsverband (LSV) in oprichting tussen eerstelijnszorg, welzijn en het Sociaal Team.

We verkennen de mogelijkheid voor een ontmoetingsplek voor jongeren.

In 2025 is verkend of er mogelijkheden zijn voor een laagdrempelige inloopvoorziening voortvloeiend uit het bestaande jongerenwerk. Het resultaat van deze verkenning wordt in 2026 vertaald naar een meer structurele voorziening, passend binnen het bestaande budget. De inloopvoorziening biedt een plek voor ontmoeting, ondersteuning en (huis-)werkbegeleiding.

Resultaat: Een inloopvoorziening voor jongeren in gemeente Lopik binnen de bestaande begroting.

We verstevigen de samenwerkingsrelatie met en tussen vrijwilligersorganisatie & subsidiepartners.

In 2026 versterken we de samenwerkingsrelatie met vrijwilligersorganisaties en subsidiepartners door middel van actieve en transparante communicatie over gemeentelijke visie en doelstellingen. Onze doelstellingen zijn gebaseerd op actuele maatschappelijke ontwikkelingen en de behoeften van onze inwoners. Via periodieke overlegmomenten monitoren en stimuleren we dat organisaties effectief bijdragen aan onze maatschappelijke opgaven en gezamenlijk werken aan een sterke, veerkrachtige gemeenschap.

Resultaat: In 2026 is de samenwerking met vrijwilligersorganisaties en subsidiepartners verstevigd en gebaseerd op heldere gezamenlijke doelen. Partners leveren aantoonbaar een bijdrage aan het realiseren van maatschappelijke effecten in lijn met het gemeentelijk beleid.

We ontwikkelen de spreekuren van het Sociaal Team door.

In 2026 zetten we stevig in op de verdere uitbouw van de laagdrempelige spreekuren van het Sociaal Team op alle basisscholen en het gemeentehuis. Deze wijkgerichte aanpak maakt het voor inwoners, ouders en intern begeleiders (IB'ers) makkelijker om vragen en zorgen vroegtijdig te bespreken. De intensievere samenwerking tussen het onderwijs en het Sociaal Team versterkt de verbinding tussen zorg en onderwijs en draagt bij aan tijdige ondersteuning voor kinderen en gezinnen.

Resultaat: De lokale spreekuren worden in 2026 breed bezocht door ouders en inwoners. IB'ers ervaren het spreekuur als effectief en toegankelijk voor het verkrijgen van passende ondersteuning en advies.

Wat willen we bereiken?

Ons Sociaal Team biedt brede, deskundige ondersteuning dichtbij.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We vergroten de veiligheidsexpertise binnen het Sociaal Team.

In het licht van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming versterken we in 2026 de integrale aanpak van zorg en veiligheid door verdere professionalisering van het Sociaal Team. Veiligheid wordt verder geborgd binnen de processen en casuïstiek van het Sociaal Team. Zo wordt de landelijke meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling actief onder de aandacht gehouden en geborgd in het werkproces. Daarnaast versterken we in 2026 de ketenaanpak veiligheid verder; het Meldpunt Bezorgd, de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) en de Top-3-methodiek worden in 2026 verder doorontwikkeld, geëvalueerd en geborgd in de praktijk. We brengen de aanwezige basiskennis binnen het team in kaart (zoals ouderenmishandeling, (online) seksueel geweld, stalking en traumasensitief werken) en leggen de verbinding in de regio om middels training of kennisdeling het kennisniveau op peil te brengen.

Resultaat: Het Sociaal Team werkt met heldere kaders, actuele kennis en veilige werkwijzen aan het signaleren en aanpakken van onveiligheid. De ketenaanpak zorg en veiligheid is versterkt, waardoor inwoners sneller en effectiever passende bescherming en ondersteuning ontvangen.

We verbeteren de samenwerking met en tussen GI's en andere veiligheidspartners.

In 2026 stellen we een kader op voor de samenwerking met de Gecertificeerde Instellingen (GI's) bij veiligheidscasussen. Dit kader richt zich op het verkrijgen van beter inzicht in de inzet van specialistische jeugdhulp door de GI's, het versterken van de samenwerking rondom gezinnen die terugkeren naar het vrijwillige kader, en het verkorten van de duur van ondertoezichtstellingen (OTS). Door duidelijke afspraken en structurele afstemming willen we de soepele overgang naar vrijwillige hulpverlening bevorderen en meer zicht en grip krijgen op de kosten voor specialistische jeugdhulp.

Resultaat: In 2026 is er een kader ontwikkeld voor de samenwerking met GI's bij veiligheidscasussen. Dit draagt bij aan het voorkomen en verkorten van kinderbebeschermingsmaatregelen en versterkt de kans op duurzame terugkeer naar vrijwillige ondersteuning.

Wat willen we bereiken?

Problemen vroegtijdig signaleren, versterken van veerkracht en voorkomen van zwaardere zorg.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Het Sociaal Team biedt de basisjeugdgroepstrainingen SoVa en Rots & Water in eigen beheer lokaal aan.

In 2025 zijn twee sociaal professionals opgeleid als trainer voor zowel de Sociale Vaardigheidstraining (SoVa) als de Rots & Water training (weerbaarheidstraining). Door deze trainingen in eigen beheer aan te bieden zijn de lijnen kort met de jeugdconsulenten en de Individueel Begeleiders (IB'ers) van de basisscholen. Jeugdigen kunnen eenvoudig en laagdrempelig worden aangemeld voor de trainingen, waarmee jeugdigen weerbaarder en sociaal vaardiger kunnen worden.

Resultaat: In 2026 wordt in Lopik tweemaal de SoVa en tweemaal de Rots & Water training geboden door sociaal professionals van het Sociaal Team

In Lekstroomverband worden specialistische jeugdgroepstrainingen aangeboden.

Groepsaanbod draagt bij aan het versterken van de basis binnen de jeugdhulp door een normaliserend effect en het stimuleren van community building. Er is regionaal brede vraag naar thematische groepsinterventies, zoals ASS-begeleiding, genderidentiteit, zelfbeeld, hechting, verbindend gezag en lichaamsgerichte trainingen (zoals PMT). Door regionale samenwerking en gezamenlijke inkoop ontstaat de mogelijkheid om specialistisch groepsaanbod op te schalen, kennis te bundelen en sneller passende of overbruggende hulp te bieden. Dit voorkomt versnippering, bevordert integraal werken en maakt het mogelijk om ook voor eenvoudige hulpvragen binnen kleinere gemeenten, zoals Lopik, voldoende deelnemers te vinden om een groep te starten.

Resultaat: Een toegankelijk en divers groepsaanbod met een normaliserend en verbindend effect voor jeugdigen en gezinnen.

We ontwikkelen interventies in het kader van reablement om zelfstandig het huishouden te kunnen blijven voeren.

In 2026 werken we regionaal aan het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners op het gebied van huishoudelijke taken, met als doel het behoud van een duurzame en toegankelijke voorziening voor huishoudelijke ondersteuning. Door gerichte interventies en de inzet van onder andere ergotherapeuten ondersteunen we inwoners om (langer) zelfstandig het huishouden te voeren. Hiermee wordt het beroep op de voorziening verminderd en blijft deze beschikbaar voor inwoners die het daadwerkelijk nodig hebben.

Resultaat: In 2026 wordt regionaal een pilot uitgevoerd waarbij ergotherapeuten inwoners ondersteunen bij het versterken van hun zelfredzaamheid. Hierdoor wordt het beroep op huishoudelijke ondersteuning beperkt en wordt de voorziening toekomstbestendig ingezet.

Wat willen we bereiken?

Versterken van sociale cohesie en veiligheid in wijken en buurten.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We realiseren een integrale wijkaanpak op onze meest kwetsbare straten/buurten.

In 2026 zetten gemeente Lopik en De Woningraat samen in op een integrale wijkaanpak om de leefbaarheid in de buurten te versterken. Deze aanpak richt zich op het bevorderen van sociale samenhang, het tegengaan van woonoverlast en -fraude, en het verbeteren van de uitstraling van de woonomgeving. Door nauwe samenwerking tussen verschillende gemeentelijke domeinen, De Woningraat en betrokken partners zoals buurtbemiddeling Pulse en Duurzaam Lopikerwaard worden projecten zoals 'Groen aan de Buurt' voorbereid en uitgevoerd. Daarnaast wordt er gewerkt aan een gezamenlijke analyse van aandachtsgebieden, waarbij concrete acties worden gepland voor de komende jaren. Deze integrale aanpak draagt bij aan vitale wijken waarin bewoners elkaar kennen en prettig kunnen wonen.

Resultaat: Verbeterde leefbaarheid en versterkte sociale samenhang in onze meest kwetsbare straten/buurten.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
(Jeugd)zorg, gezondheidszorg en ondersteuning	-10.007	-9.852	-9.231	-9.228	-9.238	-9.232
Baten						
(Jeugd)zorg, gezondheidszorg en ondersteuning	580	743	450	329	329	329
Totaal	-9.427	-9.109	-8.781	-8.899	-8.909	-8.903

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.258	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	-1.840	-989	-858	-865	-859
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	-773	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	-1.476	-1.480	-1.480	-1.480
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-758	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	-809	-804	-804	-805	-805
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	-855	-952	-952	-952	-952
6.712 Begeleiding (WMO)	0	-730	-633	-633	-633	-633
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	-163	0	0	0	0
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-909	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	-576	0	0	0	0	0
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-245	0	0	0	0	0
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	-2.711	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-634	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-130	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	-2.226	-2.226	-2.226	-2.226
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	0	-1.913	-227	-227	-227	-227
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	-997	-997	-997	-997
6.791 PGB WMO	0	0	-74	-74	-74	-74
6.792 PGB Jeugd	0	-587	-221	-221	-221	-221
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	-594	-308	-308	-308	-308
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-193	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	-638	-422	-422	-422	-422
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	-574	0	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	-110	0	0	0	0	0
6.91 Co?natie en beleid WMO	0	0	-76	-88	-88	-88
6.92 Co?natie en beleid Jeugd	0	-152	993	887	887	887
7.1 Volksgezondheid	-907	-799	-818	-825	-825	-825
Totaal Lasten	-10.007	-9.852	-9.231	-9.228	-9.238	-9.232
Baten						

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	111	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	111	61	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	43	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	79	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	81	81	81	81	81
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	70	0	0	0	0	0
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	0	3	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	488	248	248	248	248
6.81A Beschermd wonen (WMO)	124	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	195	60	17	0	0	0
Totaal Baten	580	743	450	329	329	329
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-9.427	-9.109	-8.781	-8.899	-8.909	-8.903
Totaal	-9.427	-9.109	-8.781	-8.899	-8.909	-8.903

Toelichting programma (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Met ingang van 2026 zijn bij programma 3 de taakvelden aangepast naar de nieuwe indeling van het BBV. Hierdoor verschuiven bedragen geheel of gedeeltelijk naar een ander taakveld. Het is daarom lastig om exact een verklaring te geven waarom lasten en baten lager of hoger zijn begroot dan in het voorgaande jaar. De grootste afwijkingen zijn onderstaand toegelicht.

Lasten:

De lasten zijn ten opzichte van 2025 met € 621.000 gedaald. Deze daling komt doordat in 2025 incidenteel middelen voor € 630.000 wmo en jeugd nodig waren. Daarnaast zijn de uitgaven voor Lekdijk West ook gedaald omdat in 2026 geen bijdrage wordt ontvangen van de Regio.

Baten:

De baten zijn ten opzichte van 2025 met € 293.000 gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt doordat in 2025 een incidentele bijdrage van € 110.000 uit de regio voor Lekdijk West 24 is ontvangen en overheveling van € 131.000 MOBW middelen uit het voorgaande jaar. In 2026 wordt de specifieke uitkering Brede Spuk op diverse thema's naar beneden bijgesteld. Openbare gezondheidszorg is een van deze thema's. Deze uitkering wordt in 2026 € 43.000 verlaagd.

Verbonden partijen programma (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning

Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)

De GGDrU is een gezondheidsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen 26 gemeenten in de regio Utrecht. Deze gezondheidsdienst heeft tot taak de volksgezondheid te beschermen en bevorderen.

4. Onderwijs, sport en cultuur

Reguliere taken programma Onderwijs, sport en cultuur

- Zorg voor onderwijshuisvesting (nieuwbouw en/of levensduur verlengende renovatie)
- Uitvoeren van het lokaal onderwijsbeleid (inclusief leerplicht, leerlingenvervoer, kunst- en cultuureducatie en natuur- en milieueducatie)
- Uitvoeren van het onderwijskansenbeleid (VVE)
- Stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen (volwasseneneducatie, laaggeletterden)
- Bestrijden ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten
- In voortgezet en beroepsonderwijs nauwe samenwerking in regionaal Lekstroom-verband
- Uitvoering sport- en gezondheidsbeleid
- Exploitatie zwembad Lobeke (in samenwerking met Vrienden van Lobeke)
- Ondersteuning van vrijwilligersorganisaties op het gebied van sport & cultuur.

Inleiding programma Onderwijs, sport en cultuur

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met lezen, rekenen en het gebruik van een computer of smartphone. Dit maakt het moeilijker een baan te vinden of vast te houden, formuleren in te vullen, de bijsluiters van de medicijnen te lezen of voor te lezen aan kinderen. Kunnen lezen en schrijven is vanuit dat perspectief een belangrijke voorwaarde voor volwaardige deelname aan de maatschappij. De gemeente Lopik gaat ervoor de randvoorwaarden te bieden voor een kwalitatief en goed onderwijsaanbod voor jong en oud en laaggeletterdheid terug te dringen.

De zorg voor jonge kinderen met extra ondersteuningsbehoeften krijgt steeds meer aandacht in de regio Lekstroom. Het huidige aanbod sluit niet altijd aan op de behoeften van deze kinderen. Daarom is er een regionaal project opgezet met als ambitie om jonge kinderen passende begeleiding en ondersteuning te bieden binnen het reguliere onderwijs, zonder hen direct door te verwijzen naar gespecialiseerd onderwijs: de Kans groep. Met dit project creëren we een nieuwe voorziening die ruimte biedt aan zowel peuters als kleuters. De Kans groep vergroot het groepsaanbod en biedt jonge kinderen een plek waar zij zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen. Het doel is om deze kinderen binnen een veilige en stimulerende omgeving intensieve begeleiding te geven die ze nodig hebben om zich verder te ontwikkelen en door te stromen naar regulier onderwijs.

Ook sport en cultuur zijn belangrijke voorwaarden voor welzijn en vitaliteit van inwoners. Het zijn bouwstenen voor prettig samenleven, ontmoeten en onderling begrip. De gemeente zet graag haar verbindende rol in dit te stimuleren.

Ambitie en ontwikkelingen programma Onderwijs, sport en cultuur

Onze ambitie is om lokaal taalaanbod te organiseren voor volwassenen en laaggeletterden.

In het kader van het Onderwijskansenbeleid is het onze ambitie om in het schooljaar 2025/ 2026 in te zetten op het thema Ouderbetrokkenheid samen met de Kinderopvangorganisaties en het Primair Onderwijs. Daarnaast gaan we gezamenlijk aan de slag met het VVE kwaliteitskader en de resultaatafspraken VVE.

In 2026 gaan we samen met de 2 schoolbesturen verder werken aan het programma van eisen voor de nieuwbouw op de huidige locatie van De Nieuwe Wiel van 1 schoolgebouw. Een van de schoolbesturen wordt bouwheer en ontwikkelt het project verder. Er is nauw overleg tussen de gemeente en schoolbesturen. In 2026 gaan we ook het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs herijken.

We ontwikkelen een gezonde samenleving waarin inwoners meer sporten en bewegen. Ons doel is dit in 2040 te bereiken. De gemeente zet in op haar verbindende rol door sport als belangrijke middel onder de aandacht te brengen om gezondheid en een sociale basis te stimuleren en gezondheids- / welzijnsverschillen te verkleinen.

Onze inzet is hierbij gericht op het activeren van die mensen die een afstand hebben tot sport (mensen met een beperking, mensen die lang niet hebben gesport en/of mensen met beperkte financiële middelen). De gemeente doet dit in nauwe samenwerking met haar partners (verenigingen, buurtsportcoaches en maatschappelijke partners). Hier zetten we de extra subsidiegelden voor in die het Rijk de gemeente heeft toegekend (beschikbaar tot en met 2026). In 2026 wordt aandacht besteed aan de borging en continuering van deze activiteiten voor de periode na afloop van de rijkssubsidie.

Onderwijs

Wat willen we bereiken?

Gelijke onderwijskansen door vroegtijdige signalering en ondersteuning

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We realiseren de kansgroep.

In 2026 zetten we in op het versterken van passende ondersteuning voor jonge kinderen met complexe ondersteuningsvragen door deelname aan het regionale project de Kansgroep. De Kansgroep is een gespecialiseerde voorziening binnen het regulier onderwijs voor peuters en kleuters die (nog) niet schoolrijp zijn, met als doel hen in een veilige en stimulerende omgeving intensieve begeleiding te bieden. De eerste Kansgroepen worden gerealiseerd in Nieuwgein en Lopik. Met deze voorziening breiden we het dekkend aanbod in de regio uit en creëren we ontwikkelruimte op maat, zodat meer kinderen succesvol kunnen uitstromen naar regulier onderwijs.

Resultaat: In 2026 is de eerste kansgroep, waar jonge kinderen met intensieve ondersteuningsbehoeften zich in hun eigen tempo kunnen ontwikkelen, gestart in Lopik,

We geven uitvoering aan het Onderwijskansen Beleid.

In het schooljaar 2025/2026 zetten we met partners stappen in de doorontwikkeling van het Onderwijskansen Beleid, met als doel het vergroten van kansengelijkheid voor alle kinderen. We richten ons op drie speerpunten: het opstellen van een VVE-kwaliteitskader met gezamenlijke ambities en afspraken, het actualiseren van de resultaatafspraken en het versterken van ouderbetrokkenheid vanuit wederzijdse verbinding. Door structurele samenwerking tussen onderwijs, opvang en gemeente borgen we kwaliteit en continuïteit in de ondersteuning van jonge kinderen en hun ouders.

Resultaat: Er ligt een gedragen VVE-kwaliteitskader, geactualiseerde resultaatafspraken en een gezamenlijke aanpak voor ouderbetrokkenheid. Hiermee versterken we de ontwikkelkansen van kinderen en de samenwerking met ouders.

We zorgen voor lokaal NT2 aanbod voor volwassenen.

Het NT2-aanbod voor volwassenen wordt uitgebreid met extra cursussen, gefinancierd uit WEB-gelden. Daarmee maken we laagdrempelig taalonderwijs in de eigen woonomgeving mogelijk en vergroten we de participatiekansen van anderstaligen. In oktober start de pilot van het Taalcafé in de bibliotheek, waar deelnemers op verschillende niveaus oefenen met de Nederlandse taal.

Resultaat: Meer volwassenen verbeteren hun Nederlandse taalvaardigheid, waardoor hun kansen op participatie, werk en opleiding toenemen.

We breiden het lokaal aanbod in de aanpak van laaggeletterdheid uit.

In 2025 breiden we het lokaal aanbod uit in de aanpak van laaggeletterdheid. Met inzet van WEB-gelden (Wet Educatie en Beroepsonderwijs) en in samenwerking met lokale partners bieden we laagdrempelige activiteiten aan voor inwoners met beperkte taal-, reken- en digitale vaardigheden.

Activiteiten en planning

- Start van de eerste Klik en Tik-cursus in de week van 15 september.
- Voorbereiding en uitvoering van een interactieve digitale workshop voor jongeren van 14-18 jaar en Volwassenen in Q4 2025.
- Pilot Taalmeter in samenwerking met Werk en Inkomen Lekstroom (WIL).

Resultaat: Meer inwoners verbeteren hun basisvaardigheden, wat hun participatie en zelfredzaamheid versterkt.

Sport, beweging & cultuur

Wat willen we bereiken?

We verhogen bewustzijn op het gebied van gezond leven en leren en faciliteren dit waar nodig.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We zetten een combinatiefunctionaris in.

In 2026 zetten we in op het verduurzamen van de inzet van de buurtsportcoach door inhuur om te zetten naar uren in vaste dienst. Dit realiseren we door het creëren van een combinatiefunctie van zweminstructeur en uitvoerend buurtsportcoach. Deze aanpak biedt meer flexibiliteit, continuïteit en ruimte voor lokale invulling van sport- en beweegactiviteiten, afgestemd op de behoeften van inwoners.

Resultaat: In 2026 is de combinatiefunctie zweminstructeur/buurtsportcoach ingevuld binnen de vaste formatie. Dit versterkt de lokale inzet op sport, bewegen en zwemvaardigheid in Lopik.

We ontwikkelen het aanbod van Team Sportservice door.

In 2026 wordt sport en bewegen actief ingezet als middel om gezondheid, participatie en sociale samenhang te versterken. Team Sportservice werkt samen met lokale partners aan het stimuleren van jeugdsport, het vergroten van sportdeelname onder kwetsbare doelgroepen, het bevorderen van een gezonde leefstijl en het ondersteunen van sportverenigingen. Het aanbod wordt vraaggericht ontwikkeld en sluit aan bij de behoefte in de gemeente. De inzet wordt mede mogelijk gemaakt door financiering vanuit de brede SPUK-regeling. (Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)) In 2026 wordt aandacht besteed aan de borging en continuering van deze activiteiten voor de periode na afloop van deze rijkssubsidie.

Resultaat: In 2026 is er een breed en toegankelijk sport- en beweegaanbod voor jeugd en kwetsbare groepen. Sport en bewegen worden effectief ingezet ter bevordering van gezondheid en meedoen in de samenleving.

We voegen een beweegprogramma toe aan de Gezonde Leefstijl Interventie (GLI).

In 2026 geven we, in samenwerking met de Lekstroomgemeenten en als onderdeel van het Integraal Zorgakkoord (IZA), invulling aan een regionaal beweegprogramma dat wordt toegevoegd aan de bestaande Gezonde Leefstijl Interventie (GLI). Deze uitbreiding stimuleert inwoners om structureel meer te bewegen en sluit aan bij de lokale inzet op preventie en gezondheidsbevordering.

Resultaat: In 2026 is het beweegprogramma als onderdeel van de GLI lokaal beschikbaar voor inwoners van Lopik. Hiermee stimuleren we een gezondere leefstijl en leveren we een bijdrage aan het voorkomen van zorgvragen.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Onderwijs, Sport en Cultuur	-3.485	-4.397	-3.329	-3.132	-3.133	-3.129
Baten						
Onderwijs, Sport en Cultuur	836	1.302	693	609	609	609
Totaal	-2.650	-3.094	-2.636	-2.523	-2.524	-2.519

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
4.2 Onderwijshuisvesting	-363	-447	-381	-367	-362	-356
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.588	-1.455	-1.316	-1.315	-1.317	-1.317
5.1 Sportbeleid en activering	-309	-407	-251	-167	-167	-167
5.2 Sportaccommodaties	-882	-919	-930	-929	-931	-931
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-82	-222	-113	-113	-113	-113
5.4 Musea	-86	-91	-95	-97	-98	-100
5.5 Cultureel erfgoed	-29	-56	-18	-18	-18	-18
5.6 Media	-146	-801	-227	-127	-127	-127
Totaal Lasten	-3.485	-4.397	-3.329	-3.132	-3.133	-3.129
Baten						
4.2 Onderwijshuisvesting	5	0	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	290	419	311	311	311	311
5.1 Sportbeleid en activering	160	134	84	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	353	293	297	297	297	297
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1	0	0	0	0	0
5.4 Musea	1	2	2	2	2	2
5.5 Cultureel erfgoed	3	0	0	0	0	0
5.6 Media	23	455	0	0	0	0
Totaal Baten	836	1.302	693	609	609	609
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.650	-3.094	-2.636	-2.523	-2.524	-2.519
Totaal	-2.650	-3.094	-2.636	-2.523	-2.524	-2.519

Toelichting programma Onderwijs, sport en cultuur

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

De lasten laten in 2026 een voordeel zien van € 1.068.000 ten opzichte van 2025. De uitgaven dalen als gevolg van het wegvallen van de incidentele specifieke uitkering voor de bibliotheekvoorziening en sport en onderwijs dalen ook ten gevolge van de daling van de specifieke uitkering. Daarnaast zijn in 2025 onder andere een aantal incidentele uitgaven begroot bij Onderwijshuisvesting ad. € 62.000, Cultureel erfgoed € 17.000, Bibliotheek € 100.000 en Cultuur huisvesting € 150.000. In 2026 zijn deze bedragen niet nodig.

Baten:

De baten laten een nadeel zien van € 609.000. Dit bedrag is mede het gevolg van het wegvallen van incidentele inkomsten in 2026 met betrekking tot de bovenstaande incidentele uitgaven van

€ 450.000 Spuk Bibliotheekvoorziening, € 105.000 Onderwijsachterstanden en € 50.000 Brede spuk, thema sport.

5. Werk, inkomen, economie en recreatie

Reguliere taken programma Werk, inkomen, economie en recreatie

Werk en Inkomen

- Het ondersteunen van inwoners (voor wie dat nodig is) naar betaald en onbetaald werk, het ondersteunen van inwoners (voor wie dat nodig is) met een inkomen. (bijstand), andere vormen van inkomensondersteuning en schulddienstverlening
- Uitvoeren van taken in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en Nieuw beschut werk.
- Door ontwikkelen en versterken van de lokale werkdienstverlening door het Lokaal Werkteam, de samenwerking met regionale uitvoeringsorganisaties (onder andere WIL en WerkwIJSS) en de arbeidsmarktregio.
- Daarbij continueren de integrale aanpak voor inwoners uit de participatiewet met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Preventieve financiële voorlichting en ondersteuning bieden aan inwoners, zoals het continueren van de '18+ en dan..' bijeenkomst waar onder ander financiële problematiek aan bod komt.
- Het uitvoeren van taken op het gebied van inburgering, opvang van ontheemden en huisvesting van statushouders.

Economische Zaken, Recreatie en Toerisme

- Het ondersteunen van lokale ondernemers (waar mogelijk) bij gedeelde (economische) opgaven.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid.
- Het onderhouden van contacten met ondernemers, ondernemersverenigingen en andere stakeholders (accountmanagement).
- Deelname aan regionale overleggen op het gebied van economie in de U10/U16 regio (tafel 'Economische Positionering').

Het promoten van de gemeente als aantrekkelijke bestemming voor toeristen en recreanten.

Inleiding programma Werk, inkomen, economie en recreatie

Op het gebied van Werk en Inkomen hebben we veel stappen gemaakt op het gebied van onze dienstverlening. Zowel in regionaal verband als lokaal is de dienstverlening verbeterd. Ook in de participatiewet zien we de complexiteit toenemen en de doelgroep verbreden. Zo zien we steeds meer jongeren met hulpvragen en statushouders. Dit vraagt een continuering van de intensieve samenwerking op het gebied van zorg en Wmo zowel lokaal als op regionaal niveau en het voorliggend veld. En waar mogelijk moet de dienstverlening verder ontwikkeld worden.

In 2026 is er nog altijd een krapte op de arbeidsmarkt. Met name in de maakindustrie, waar technisch personeel van groot belang is, wordt gezocht naar geschikt en duurzaam personeel. Daarnaast zien we dat er onzekerheid is rond de energievoorziening van uitbreidingen en vestiging van bedrijven, wat samenhangt met de netcongestie problematiek.

Ambitie en ontwikkelingen programma Werk, inkomen, economie en recreatie

Voor Werk en Inkomen is onze ambitie om de dienstverlening aan onze inwoners te continueren en waar mogelijk te verbeteren. Inwoners met financiële problemen of een afstand tot de arbeidsmarkt moeten ons sneller weten te vinden. In 2026 zetten we in op activering: van betaald werk waar mogelijk en vrijwilligerswerk als opstap. Dit versterkt ook sociale netwerken. Hiervoor werken we intensief samen met het Lokaal Werk Team, WIL, het Jongerenloket, WerkwIJSS, Inburgering, het lokale bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Voor economie vergtoren we onze bijdrage aan een sterk werk- en vestigingsklimaat. We blijven in verbinding met ondernemers, zijn proactief in dienstverlening koppelen hun wensen via de Omgevingvisie aan een langetermijnperspectief. Hierbij spelen als verduurzaming, ruimtebehoefte en uitbreiding, arbeidsmarkt, onderwijs en opleiden en transitie van het landelijk gebied en rol. We werken concreet aan het verhogen van de organisatiegraad op bedrijventerrein de Copen.

Voor recreatie en toerisme is de ambitie om de bestaande mogelijkheden beter te benutten. We hebben veel moois te bieden. Recreatieterrein Salmsteke biedt kansen voor fiets- en wandelroutes, recreatief gebruik van water en horeca. We zien ook kansen voor recreatie en toerisme in het buitengebied. Dat doen we in nauwe samenspraak met ondernemers. De gemeente stimuleert en faciliteert, maar ontwikkelt niet zelf. Uitgangspunt vormen de ambities en ontwikkelingsprincipes uit de Regionale Omgevingsagenda Lopikerwaard.

Inwoners doen naar vermogen mee in de samenleving en zijn zelfredzaam

Wat willen we bereiken?

Inwoners met financiële problemen worden zo vroeg mogelijk geholpen en ondersteund

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

We gaan onze minimaregelingen vereenvoudigen, drempels verlagen en ons bereik vergroten.

De bestaanszekerheid van inwoners staat onder druk door toenemende financiële problematiek, wat leidt tot verminderde maatschappelijke participatie. Om hierop te anticiperen, zetten we in op het verlagen van drempels door gemeentelijke regelingen te vereenvoudigen en beter toegankelijk te maken. In regionaal verband geven we uitvoering aan het harmoniseren van het minimabeleid, zodat inwoners binnen Lekstroom eenvoudiger gebruik kunnen maken van ondersteuning en voorzieningen.

Resultaat: Er is een volledig geharmoniseerd en geïmplementeerd minimapakket gerealiseerd binnen Lekstroom. Hierdoor wordt het bereik van regelingen vergroot en kunnen meer inwoners effectief worden ondersteund.

We zetten in op preventieve ondersteuning en voorlichting om problematische schulden te voorkomen

Het aantal inwoners met schulden neemt toe, wat de financiële zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie onder druk zet. Wij zetten in op preventieve ondersteuning en voorlichting om problematische schulden te voorkomen. Daarbij richten wij ons in het bijzonder op risicogroepen, zoals jongeren en statushouders, en hanteren wij een gerichte en toegankelijke aanpak die aansluit bij hun specifieke situatie.

Resultaat: De effectiviteit van schuldpreventie is vergroot: jongeren en statushouders beschikken over meer financiële zelfredzaamheid en het risico op problematische schulden binnen deze doelgroepen is afgenomen

Wat willen we bereiken?

Inwoners participeren naar vermogen actief mee in de samenleving.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Voor inwoners met een grotere afstand tot arbeidsmarkt bieden we arbeidsmatige activering aan.

Er is nog niet altijd voldoende aansluiting tussen zorg/Wmo en participatie, waardoor inwoners met een ondersteuningsvraag soms minder gemakkelijk stappen zetten op de participatieladder. Hierdoor blijven inwoners soms langer in recreatieve dagbesteding, terwijl zij met de juiste ondersteuning kunnen doorgroeien naar (arbeidsmatige) participatie. Arbeidsmatige activering kan hier een belangrijke rol in spelen: het is een vorm van dagbesteding die gericht is op het ontwikkelen van werknemersvaardigheden en het toewerken naar (betaald) werk. Door deze vorm van activering als (voorliggende) voorziening aan te bieden, versterken we de sociale infrastructuur en bevorderen we maatschappelijke deelname.

Resultaat: We zullen arbeidsmatige activering aanbieden als product binnen het huidige Wmo-contract voor dagbesteding. Een voorbeeld hiervan is realiseren van arbeidsmatige activering op De Lekdijk West 24.

Continueren ondersteuning van inburgeraars bij het vinden van werk en studie.

De begeleiding van statushouders wordt uitgevoerd door werkcoaches van het Lokaal Werk-team IJsselstein-Lopik, onderdeel van Werk en Inkomen Lekstroom (WIL). Met ingang van 2026 krijgen deze werkcoaches meer regie door de mogelijkheid om, op basis van een geconstateerde aanvullende begeleidingsbehoefte, statushouders te indiceren voor deelname aan het traject WESS (Werk en Studie Statushouders)

WESS is een traject gericht op het bevorderen van duurzame participatie van statushouders. Dit kan onder meer vorm krijgen in betaald of onbetaald werk, bijbaan, een opleiding of een werkstage binnen het eigen werkveld van de statushouders. Het traject voorziet in individuele, vraaggerichte ondersteuning en draagt bij aan het vergroten van toekomstperspectief en het versterken van maatschappelijke integratie.

Resultaat: Statushouders ontvangen doelgerichte en op maat gemaakte begeleiding, waarbij de ondersteuning aansluit op hun persoonlijke situatie, begeleidingsbehoefte en ontwikkelmogelijkheden. Dit draagt bij aan duurzame participatie in werk, studie of stage.

Economie

Wat willen we bereiken?

De ondernemersdienstverlening en de verbinding met ondernemers (verenigingen) versterken

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Behoud van verbinding met agrarische ondernemers

In de gemeente Lopik is een groot aantal agrarische ondernemers actief. Ondernemers in deze sector staan voor grote uitdagingen. Deze uitdagingen raken daarmee ook de gemeente. We vinden het belangrijk om actief in contact te staan met agrarische ondernemers en belangenorganisaties. Om op regelmatige basis contact te hebben met agrarische ondernemers in de gemeente organiseren we Boerberaad bijeenkomsten. Waar mogelijk en gewenst spelen we een rol in de gebiedsprocessen in het kader van de gebiedsopgaven voor de Utrechtse Waarden.

Resultaat: Goede relaties met de agrariërs en agrarische belangenorganisaties in de gemeente.

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig werk- en vestigingsklimaat

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Werken aan het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein de Copen

We werken aan een bedrijventerrein dat klaar is voor de toekomst. Daarbij hoort de inzet op duurzame energie en bredere verduurzaming op het bedrijventerrein. Er wordt verkent waar de kansen en mogelijkheden liggen voor samenwerkingsmogelijkheden wat betreft energie opwek, verdeling en verbruik. Daarnaast werken we samen met ondernemers en veiligheidspartners aan een Schoon, Heel en Veilig bedrijventerrein om ondernemers de ruimte te geven om zo optimaal mogelijk te kunnen ondernemen. Daarbij hoort actieve deelname aan de Samen Veilig Ondernemen (SVO) werkgroep op De Copen en het oppakken van taken die vallen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Bedrijventerreinen zijn van groot belang voor de lokale economie. Op bedrijventerreinen komen zaken als economische activiteit, energietransitie, de arbeidsmarkt, bereikbaarheid, groen en leefbaarheid samen. Het vraagt speciale en zorgvuldige aandacht om deze zaken op een zo optimaal mogelijk wijze met elkaar te laten samenkomen. Mede daarom wil de gemeente vanaf 2026 verkennen of een economische visie en uitvoeringsplan wenselijk is. Zo geven we onder andere richting aan het gezamenlijk werken aan de opgave op het bedrijventerrein. Daarnaast is er een aangetoonde ruimtevraag van Lopikse ondernemers, een vraag die voor een aanzienlijk deel op een bedrijventerrein dient te landen.

Ook wordt gewerkt aan het verbeteren van de organisatiegraad op het terrein. Samen met de ondernemersvereniging en de provincie Utrecht wordt gewerkt aan het opzetten van BedrijvenInvesteringsZone (BIZ) organisatie. De ondernemersvereniging heeft hierin het voortouw. Ook de gemeente heeft een belangrijke rol in de totstandkoming hiervan.

Resultaat: Een BIZ opgericht met brede ondernemersdeelname en besloten over de opzet van een economische visie en uitvoeringsplan.

Uitbreiden ruimte op bedrijventerreinen

Bedrijven in Lopik hebben behoefte aan meer ruimte op bedrijventerrein. Dit is aangetoond in onafhankelijk onderzoek dat de gemeente in 2024 heeft laten uitvoeren. Om hieraan tegemoet te komen verkennen we waar in de gemeente kansen liggen voor het uitbreiden van bestaande terreinen en het realiseren van nieuwe terreinen. Hierbij kijken we in ieder geval naar het mobilisatiecomplex Lopik, dat direct grenst aan het bestaande bedrijventerrein de Copen. Dit met als doel om voldoende passende bedrijfsruimte te creëren op bedrijventerreinen.

Resultaat: voortgang in het proces om ruimte te creëren voor Lopikse ondernemers.

Recreatie en Toerisme

Wat willen we bereiken?

Het onderhouden van contacten met en het ondersteunen van Lopikse ondernemers in de Recreatie en Toerisme sector

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

In verbinding staan met ondernemers in de recreatie en toerisme sector

We onderhouden het contact met ondernemers in de toerisme en recreatie sector. Daarnaast verkennen we de mogelijkheden voor samenwerking met ondernemers en halen we behoeften op. Om de verbinding en onderlinge samenwerking te stimuleren, organiseren we ieder jaar een ondernemersbijeenkomst met deze groep ondernemers.

Resultaat: Een sterke verbinding met Recreatie en Toerisme ondernemers

Wat willen we bereiken?

Lopik aantrekkelijker maken voor zowel recreanten uit de gemeente als daarbuiten

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Een actieve bijdrage leveren aan Platform de Utrechtse Waarden

Ambtelijk en bestuurlijk leveren we een actieve bijdrage aan het Platform De Utrechtse Waarden op de thema's recreatie en toerisme, cultuurhistorie en erfgoed, water, streekproducten en de korte keten. Ambtelijk ondersteunen we in het project om streekproducten en lokaal voedsel uit de korte keten op de kaart te zetten in de Utrechtse Waarden. Daarnaast werken we nauw samen met Routebureau Utrecht om de toeristisch-recreatieve infrastructuur te versterken. Daarbij ligt de focus vooral op fiets- en wandelpaden. Zo zetten we ons in om de Utrechtse Waarden regio vitaal te houden en op de kaart te zetten als aantrekkelijke regio voor toeristen en recreanten.

Resultaat: Het ontwikkelen van een thematische fietsfolder streekproducten en de inzet van een regiomarketeer voor de Utrechtse Waarden

Recreatiemogelijkheden promoten

In samenwerking met lokale ondernemers en buurgemeenten werken aan recreatief en toeristisch aantrekkelijke gemeente. De lokale promotie onder het merk Lopik Natuurlek speelt een centrale rol in het promoten van recreatie en toerisme in de gemeente. Lopik NatuurLek blijven we inzetten als centraal medium voor de promotie van recreatiemogelijkheden in de gemeente.

Resultaat: Het bestaande aanbod aan recreatiemogelijk actief promoten bij inwoners en bezoekers via Lopik NatuurLek.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	-7.119	-7.203	-6.726	-7.008	-7.314	-7.648
Baten						
Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	4.092	3.533	3.316	3.570	3.865	4.194
Totaal	-3.027	-3.670	-3.411	-3.438	-3.450	-3.454

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-73	-62	-80	-80	-80	-80
3.4 Economische promotie	-138	-181	-147	-151	-155	-159
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-714	-807	-321	-321	-321	-321
6.3 Inkomensregelingen	-4.402	-4.631	-4.778	-5.043	-5.333	-5.650
6.4 WSW en beschut werk	-1.108	-1.056	-1.024	-1.024	-1.024	-1.024
6.5 Arbeidsparticipatie	-685	-466	-376	-390	-401	-413
Totaal Lasten	-7.119	-7.203	-6.726	-7.008	-7.314	-7.648
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	49	16	17	17	17	17
3.4 Economische promotie	47	55	57	57	57	57
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	942	391	98	98	98	98
6.3 Inkomensregelingen	2.869	2.945	3.019	3.274	3.568	3.898
6.4 WSW en beschut werk	158	125	125	125	125	125
6.5 Arbeidsparticipatie	27	0	0	0	0	0
Totaal Baten	4.092	3.533	3.316	3.570	3.865	4.194
Resultaat	-3.027	-3.670	-3.411	-3.438	-3.450	-3.454

Toelichting programma Werk, inkomen, economie en recreatie

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

In 2026 is een daling te zien van de uitgaven van € 477.000. Dit wordt veroorzaakt door lagere kosten voor Hervestigers van € 113.000. De lasten voor inburgering zijn lager vanwege het wegvallen van de co-financiëring door de specifieke uitkering Wet inburgering. De bijstandsuitkeringen en inkomensvoorzieningen zijn gestegen met € 179.000 als gevolg van het stijgen van de lonen.

Baten:

De baten laten een daling zien van € 217.000. Dit is voornamelijk het gevolg van het wegvallen van de ontvangst van de specifieke uitkering Wet Inburgering.

VOETNOOT

Hervestigers zijn vluchtelingen die door de VN-vluchtelingenorganisatie (UNHCR) als kwetsbaar zijn geselecteerd en via een hervestigingsprogramma direct in Nederland een verblijfsstatus krijgen.

Verbonden partijen programma Werk, inkomen, economie en recreatie

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

WIL is de regionale uitvoeringsorganisatie voor werk, inkomensondersteuning en schuldhelpverlening voor de Lekstroom-gemeenten Lopik, Houten, IJsselstein en Nieuwegein. Het doel van deze samenwerking is een meer effectieve uitvoering en het bieden van een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

WIL biedt een financieel vangnet voor inwoners van de Lekstroom-gemeenten die niet economisch zelfredzaam zijn. Daarnaast zet WIL zich in voor de re-integratie van mensen met een uitkering op de Arbeidsmarkt. En biedt zij inkomensondersteuning (inclusief schuldhelpverlening) aan inwoners om armoede, schulden en sociale uitsluiting te bestrijden.

Voor zowel inwoners met een indicatie als voor de re-integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt samengewerkt met Stichting WerkwIJSS. Om deze samenwerking te verbeteren en met name de ontwikkeling van inwoners richting reguliere werkgevers is in 2025 de **Sociale infrastructuur Lekstroom Werkt** gestart. In een 3-jarig traject wordt de infrastructuur gericht op werk in Lekstroom regio verbeterd.

WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon

Sinds 1 januari 2019 bieden de stichtingen WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon leerwerkplekken voor inwoners van de Lekstroom-gemeenten met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het gaat met name om inwoners met een Sw-indicatie, inwoners met een indicatie Nieuw Beschut of inwoners met een indicatie voor de Banenafpraak banen (garantiebanen). De bedrijfsactiviteiten van WerkwIJSS en WerkwIJSS Schoon zijn verpakken, montage, metaal en schoonmaakwerkzaamheden. Met het traject Sociale infrastructuur Lekstroom Werkt wordt WerkwIJSS naast een sociaal werkbedrijf een sociaal ontwikkelbedrijf.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Het recreatieschap ontwikkelt, beheert en exploiteert voorzieningen voor openluchtrecreatie op verschillende plekken in de provincie Utrecht, waaronder recreatieterrein Salmsteke in Lopik. Het recreatieschap en Staatsbosbeheer hebben per 1 januari 2023 besloten een langjarige samenwerking aan te gaan waarbij Staatsbosbeheer uitvoerende werkzaamheden uitvoert op recreatieterreinen van Stichtse Groenlanden. Staatsbosbeheer treedt op als uitvoeringsorganisatie waar deze taken tot 2023 belegd waren bij Recreatie Midden-Nederland (RMN). Het recreatieschap heeft de uitvoering van de werkzaamheden 'beheer en onderhoud, ontwikkeling, toezicht en handhaving, exploitatie en bedrijfsvoering' per 1 januari 2023 belegd bij Staatsbosbeheer. Er is sprake van een driejarige overgangperiode tot 1 januari 2026 waarin een goede afstemming van taken en het 'in de vingers krijgen' van het gebied centraal staan. In de komende jaren wordt verder gewerkt aan het verbeteren van onderhoud als ook de ontwikkeling van de terreinen. Dit gebeurt in de vorm van een vierjarig-uitvoeringsplan en de toekomstvisie 2040 respectievelijk. Het Terrein Beheer Model (TBM) en de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) spelen een centrale rol in het beheer en onderhoud van alle terreinen van het recreatieschap.

6. Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

Reguliere taken programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

- Ruimtelijke initiatieven beoordelen op wenselijkheid, toegevoegde waarde en haalbaarheid.
- Begeleiding initiatieven van planvoorbereiding tot uitvoering en het doorlopen van de planologische procedures.
- Ontwikkeling visie en beleid op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen.
- Adviserende rol richting management, bestuur en gemeenteraad met betrekking tot ruimtelijk relevante vraagstukken.

Uitvoering van VTH-taken.

Inleiding programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

In het programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting gaat het om de visie en vormgeving van de fysieke leefomgeving. Een thema dat landelijk veel aandacht krijgt ook gelet op de grote behoefte aan woningen en een gezonde leefomgeving.

Dit programma voorziet in de instrumenten om de ruimtelijke inrichting van onze gemeente te regelen zodat alle functies, in de juiste balans, een plek krijgen. Daarnaast voorziet het programma in de bouw van woningen die aansluiten bij de behoefte van onze inwoners.

Ambitie en ontwikkelingen programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

We vinden het belangrijk om een plezierig woon- en leefklimaat te behouden waarbij er aandacht is voor het open weidegebied en de ruimtelijke kwaliteiten van de lintbebouwing. De Omgevingswet, die vanaf 1 januari 2024 in werking is, biedt daarvoor instrumenten. Daarmee kan een antwoord worden gegeven op vragen en behoeften van inwoners en ondernemers op het gebied van wonen en werken.

De Omgevingswet en de Wkb (deels in werking) hebben flinke veranderingen met zich mee gebracht die van de medewerkers flinke inzet hebben gevraagd en vragen. Het opstellen van onze omgevingsvisie en omgevingsplan krijgt in 2026 een vervolg door middel van projectmatige inzet. Daarmee kaderen we de grote veranderingen die deze wetten met zich meebrengen op de uitvoering van taken op het gebied van Ruimtelijke Ontwikkeling. Met de uitplaatsing van onze taken op het gebied van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving naar de ODRU (vanaf 1 januari 2026 naar de ODU), geven we verder vorm aan de inrichting van ons gehele takenpakket op het gebied van de Ruimtelijke Ontwikkeling en de nieuwe systemen en samenwerkingsvormen die wij ons daarbij eigen moeten maken.

Een belangrijk aspect bij de uitvoering van onze taken en onze ambities op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling is het gegeven dat - enerzijds door een zeer krappe arbeidsmarkt en anderzijds door de beperkte middelen die in de begroting zijn opgenomen voor onze werkzaamheden op RO gebied - de inzet zeer beperkt is. Toch vinden wij het belangrijk om ontwikkelingen van woningbouw doorgang te laten vinden. Daarbij handhaven we de strategie die de raad heeft ingezet om plannen met het 'grootste nut' voorrang te laten hebben op individuele wensen. En tegelijk zetten we in op bouwen in 1 of 2 kernen van onze gemeente en laten we de gedachte om in elke kern woningen te bouwen los. Uiteraard werken we wel verder aan reeds in gang gezette ontwikkelingen.

Binnen het programma werken we samen met partners als buurgemeenten, de provincie en de woningcorporatie om onze doelstellingen te realiseren. In dit kader zijn ook de ontwikkelingen in het landelijk gebied belangrijk om te noemen. Voor zover mogelijk zijn wij betrokken in regionale verbanden en provinciaal verband om aan onze gemeentelijke rol en belang invulling te geven. Daarbij houden wij blijvend oog voor de belangen van onze agrarische ondernemers zodat wij dezen ook blijvend kunnen vertegenwoordigen.

Beleid fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Opstellen beleidsdocumenten waardoor nieuwe initiatieven sneller kunnen worden beoordeeld

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Er lopen diverse projecten voor het opstellen van beleid op specifieke thema's van de fysieke leefomgeving

In 2026 wordt er gewerkt aan:

- Opstellen van een integrale Omgevingsvisie; daarbij worden de bestaande visies gebruikt, waar nodig aangevuld met nieuw beleid. Ook ligt een uitgebreid participatietraject aan de basis van deze visie. In 2026 wordt deze visie ter vaststelling aan de raad voorgelegd;
- Opstellen van het Omgevingsplan. Tegelijk met het traject van opstellen van de Omgevingsvisie wordt (door)gewerkt aan het opstellen van het Omgevingsplan;
- Evaluatie van de in 2025 opgestelde "Beoordelingsregels Buitenplanse afwijkingen Lopik 2025".

Resultaat: Vastgestelde Omgevingsvisie, ontwikkeling van het Omgevingsplan en herijkte beleidsregels.

Lopende procedures onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) voor bestemmingsplannen afronden.

Lopende procedures onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro) voor bestemmingsplannen afronden. In 2026 blijft er aandacht voor het vervolgen van de beroepsprocedures:

- Bestemmingsplan 'Landelijk Gebied';
- Bestemmingsplan de Kernen van Lopik;
- Bestemmingsplan Zeldenrust;
- Bestemmingsplan de Akker.

Resultaat: Procedures onder de oude wetgeving van de Wet ruimtelijke ordening afgerond.

In 2026 wordt de opbouw van het omgevingsplan verder opgepakt volgens het vastgestelde transitieplan. De eerste wijzigingen van het omgevingsplan vanuit de transitie worden in 2026 voorgelegd aan het college en de raad.

Het tijdelijke Omgevingsplan bestaat uit alle bestaande bestemmingsplannen, de bruidsschat van het Rijk (Rijksregelgeving) en andere relevante regelgeving.

In het transitieplan staat omschreven hoe we in de periode tot 2032 het tijdelijke omgevingsplan omzetten naar een volwaardig omgevingsplan. Voorafgaand aan elk jaar wordt er een planning gemaakt waarin staat opgenomen wat er in het komende jaar wordt opgepakt. In 2026 wordt in ieder geval het bestemmingsplan "Kernen van Lopik" omgezet naar het omgevingsplan.

Resultaat: Uitvoering van het Transitieplan omgevingsplan gemeente Lopik, planning voor het jaar 2026.

Concrete projecten en ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendig landelijk gebied en vitale kernen

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Regio Deal Groene Hart

Het Rijk heeft in februari 2025 besloten 18 miljoen euro toe te kennen voor het voorstel van onze Regio Deal De fundamentele Waarde(n) van het Groene Hart. Met deze toekenning kunnen de samenwerkende gemeenten in de Regio Deal (Bodegraven-Reeuwijk, Krimpenerwaard, Lopik, Molenlanden, Montfoort en Vijfheerenlanden) de brede welvaart in onze regio versterken en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven, wonen en werken voor de inwoners van onze gemeenten. De uitvoering hiervan vindt plaats in 2026 t/m 2030.

Lopik verbindt zich aan twee projecten: de landbouw innovatie hub en de versterking van buurthuizen. Wij zetten ons hiermee in voor de verbetering van het perspectief van onze agrarische ondernemers, waarbij uit innovaties concrete kansen komen. En anderzijds een versterking van de maatschappelijk infrastructuur in het buitengebied en onze dorpen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de andere gemeenten, (kennis)partners, agrariërs en inwoners. Daarnaast proberen we zo veel mogelijk de projecten die getrokken worden door de andere gemeenten te verbreden naar onze gemeente. Dat is ook het doel van de Regio Deal.

Resultaat: Eind 2025 worden de projecten concreter en weten we hoe voor 2026 en verder de exacte invulling en beoogde resultaten eruit gaan zien.

Wat willen we bereiken?

Meer woningaanbod voor verschillende doelgroepen realiseren binnen de mogelijkheden in Lopik/de provincie Utrecht

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Woningbouwontwikkeling Kapelse Gaard

Na vaststelling van het planologisch kader voor de woningbouwontwikkeling Kapelse Gaard te Lopikerkapel en de verleende vergunning voor 53 woningen kan met de bouw worden gestart.

Resultaat: De ontwikkelaar bepaalt de planning van de bouwwerkzaamheden. Voor de gemeente zitten de belangrijkste werkzaamheden op het terrein van de openbare ruimte. We voeren overleg en houden adequaat toezicht op de naleving van de gemaakte afspraken: rioolaansluiting, voorbelasting, zettingsverloop, bestekstekeningen, bouwroutes.

Woningbouwontwikkeling uitbreiding Cabauw

Na vaststelling van het planologisch kader voor de woningbouwontwikkeling uitbreiding Cabauw in 2025 kan aansluitend en in 2026 worden verder gewerkt aan dit plan.

Resultaat: In 2026 vaststellen van het definitieve plan. Tegelijk voeren we overleg over de inrichting van de openbare ruimte.

Woningbouw Zeldenrust

Na vaststelling in 2024 van het planologisch kader voor woningbouwontwikkeling Zeldenrust in Benschop en de verleende vergunning in 2025 kan daarna en in 2026 met de bouw worden gestart. Gezien de uitkomst van een voorlopige voorziening zaak bij de Afdeling van de RvS (het verzoek werd afgewezen met een doorkijk naar de instandhouding van het bestemmingsplan) kan de vergunningverlening en bouw van de woningen doorgezet worden. Het risico hiervan ligt bij de ontwikkelaar.

Resultaat: De ontwikkelaar bepaalt de planning van de bouwwerkzaamheden. Voor de gemeente zitten de belangrijkste werkzaamheden op het terrein van de openbare ruimte. We voeren overleg en houden adequaat toezicht op de naleving van de gemaakte afspraken: rioolaansluiting, voorbelasting, zettingsverloop, bestekstekeningen, bouwroutes. Daarnaast nemen in 2026 een verkeersbesluit om de smalle kant tussen de toekomstige entree van Zeldenrust en het Dorpsplein om te zetten naar fietspad.

Woningbouw de Akker

Na vaststelling van het bestemmingsplan de Akker verwachten we de vergunning te verlenen en woningbouw van 16 appartementen in 2026 te realiseren.

Resultaat: Het tempo van de ontwikkeling is afhankelijk van de termijn van behandeling van het ingestelde hoger beroep bij de Raad van State. De ontwikkelaar bepaalt vervolgens de planning van de bouwwerkzaamheden. Voor de gemeente zitten de belangrijkste werkzaamheden op het terrein van de openbare ruimte. We voeren overleg en houden adequaat toezicht op de naleving van de gemaakte afspraken: rioolaansluiting, voorbelasting, zettingsverloop, bestekstekeningen, bouwroutes

Ontwikkeling woningbouw Lopik Oost 2.

Ten oosten van de nieuwbouwlocatie Lopik Oost 1 ontwikkelen we het plan Lopik Oost 2. We zetten in op de bouw van sociale en betaalbare koop- en huurwoningen voor verschillende doelgroepen, bieden ruimte voor bijzondere woonvormen en realiseren hier 50 woningen voor specifieke doelgroepen via een versnellingsproject. De door de raad vastgestelde uitgangspunten in de woonzorgvisie zijn leidend bij de invulling van het plan.

Resultaat: In 2026 verwachten we vaststelling van het beeldkwaliteitsplan, een stedenbouwkundig programma van eisen, doorontwikkeling van 50 woningen door middel van een versnellingsproject en een aanbestedingstraject voor het realiseren van woningbouw in het gehele plangebied door een marktpartij.

De gekozen locatie voor de flexwoningen in Lopik Oost 2 wordt ingevuld met permanente woningbouw via een versnellingsproject

Voor verschillende groepen woningzoekenden is het lastig om op korte termijn een woning te vinden. Daarnaast kunnen ruimtelijke procedures lang duren. Gebleken is dat het mogelijk is om met een versnellingsproject permanente woningen in plaats van flexwoningen te realiseren in Lopik Oost 2 waarbij gebruik kan worden gemaakt van een (ver)korte procedure. Daar willen we in 2026 de nodige stappen in zetten zodat deze woningen versneld voor de verschillende doelgroepen beschikbaar komen. Hierin werken we samen met de Woningraat.

Resultaat: Waar mogelijk de weg randvoorwaarden creëren voor woningen voor de doelgroepen conform ons woningbouwprogramma.

Wat willen we bereiken?

Een duurzaam en toekomstbestendig Lopik in lijn met de gestelde doelstellingen van het landelijk Klimaatakkoord

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Plan van Aanpak voor Transitie in de Utrechtse Waarden

In 2026 wordt verder uitwerking gegeven aan het opstellen van de gebiedsagenda Utrechtse Waarden. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan concrete invulling van de Transitie Landelijk Gebied en kan er gewerkt worden aan de doelen uit het UPLG.

De gebiedsagenda is een instrument waarmee die invulling vorm krijgt en nieuwe perspectieven voor het gebied ontwikkeld kunnen worden.

Regionaal wordt een plan van aanpak opgesteld voor het deelgebied Utrechtse Waarden als het gaat om de transitie waar het landelijk gebied - en de agrarische sector in het bijzonder - voor staan de komende jaren. Dit is vooral bedoeld als een pragmatisch plan waarin projecten en pilots worden benoemd, waarvan financiering via het UPLG budget plaatsvindt. Ook is door de Provincie opnieuw geld vrijgemaakt om capaciteit in te zetten op dit dossier.

Resultaat: Plan van aanpak transitie landelijk gebied Utrechtse Waarden. Werken en samenwerken (met o.a. buurgemeenten) aan de projecten en pilots die in het plan zijn opgenomen en waarvoor de financiën beschikbaar zijn.

Uitvoering isolatieprogramma

In 2026 wordt het Soorten Management Plan afgerond. Dit SMP voorziet in onderzoek naar aanwezige soorten (bijvoorbeeld vleermuizen) en benodigde compenserende maatregelen die nodig zijn bij woningisolatie. Op basis van het SMP wordt door de provincie een permanente vergunning aan de gemeente. Daarmee kan het volledige woning isolatieprogramma voor de komende jaren worden opgestart. De vergunning zorgt er voor dat niet iedere inwoner individueel een vergunning behoeft aan te vragen.

Resultaat: Het SMP wordt afgerond en de vergunning verleend waarna gestart wordt met uitvoering van het woning isolatieprogramma.

Blijvend zorgen voor een goede samenwerking met alle betrokken partijen en bedrijven om de doelstellingen van de Regionale Energie Strategie (RES) te behalen.

In 2025 is de RES Herijking vastgesteld. Dit is een vervolg op de RES 1.0 en bevat nieuwe ontwikkelingen en verwachtingen van de U16 regio. Relevante veranderingen in vergelijking met de RES 1.0 zijn het vaststellen van zoekgebieden voor windmolens, een hoger verwacht energieverbruik richting 2050 en de toevoeging van een focus op netcongestie en de warmtetransitie.

Energietransitie de Copen:

Om de gestelde ambitie om in 2030 55 GWh aan duurzame energie op te wekken werkt Lopik aan het project Energiepark De Copen, waar 3 grote windmolens (ter vervanging) en mogelijk een zonnepark ontwikkeld worden.

In juni 2025 heeft de raad besloten dat de gemeente het plan voor 3 windmolens van 180 meter hoogte op de plek van de huidige windmolens verder uitwerkt.

Naast de haalbaarheid van de businesscase is participatie een belangrijke factor in deze uitwerking. Het participatietraject is inmiddels gestart en in 2026 wordt dit traject vervolgd en afgerond.

Naast het opwekken van duurzame energie ontwikkelt de gemeente samen met Eneco, de provincie Utrecht en een aantal bedrijven een energy hub, waarin opslag en de verdeling van energie geoptimaliseerd zullen worden, waarmee ook netcongestie verzacht wordt. Verder wordt gekeken naar de mogelijkheden van de opwek van waterstof. In 2025/2026 wordt een businesscase uitgewerkt en worden concrete afspraken met bedrijven gemaakt. Afhankelijk van toekenning van een MOOI subsidie, bedoeld voor onderzoek en ontwikkeling van innovaties die bijdragen aan de klimaatdoelen wordt daaraan invulling gegeven binnen het energy project naar verwachting in 2026. De gemeente levert de programmamanager en ondersteuner die gefinancierd worden uit het CDOKE budget (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid).

Warmtetransitie:

Voor 31 december 2026 moet het warmteprogramma zijn vastgesteld door de gemeente. Dit programma geeft aan hoe wij de fasering van aardgasvrij worden zien voor de komende 10 jaar. Dit zal ook het leidende document zijn voor communicatie over de warmtetransitie richting inwoners.

Resultaat:

- Afronding van het participatietraject en de (financiële) haalbaarheid voor Energiepark De Copen;
- Start uitwerking lokaal eigendom Energiepark De Copen;
- Uitwerking plan zonneveld op De Copen;
- Concrete uitwerking van het plan voor de energy hub en indien mogelijk door subsidie vervolg van het innovatieproject;

Vaststelling warmteprogramma door het college.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?

Een VTH-organisatie die voldoet aan de proces- en kwaliteitscriteria uit de Omgevingswet

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

VTH taken en de beleidscyclus VTH consequent uitvoeren

In nauwe samenwerking met de ODU gaan we er voor zorgen dat de VTH taken worden uitgevoerd conform de afspraken die tussen onze gemeente en de ODU is gesloten. Deze afspraken staan in het uitvoeringsprogramma 2026. Daarin zijn onze kwaliteitscriteria verwerkt evenals onze eisen op het gebied van de dienstverlening. Onderdeel daarvan maakt ook uit de korting die wij in het kader van onze gemeentelijke bezuinigingen hebben doorgevoerd op de jaarbijdrage 2026. Deze korting heeft met name betrekking op de handhavingstaken die wij qua omvang (omvang fte.) hebben gelijkgesteld met de omvang die wij daar zelf in de afgelopen jaren voor hebben ingezet.

Onze adviseur VTH/regievoerder is de aangewezen persoon om de dienstverlening en uitvoering van alle VTH taken door de ODU te monitoren en daarop te sturen, inclusief de financiële kaders.

Resultaat: Uitvoering van alle VTH taken op een wijze waarmee wordt voldaan aan alle vastgestelde kwaliteits- en procescriteria VTH.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	-3.636	-4.821	-3.016	-2.789	-2.778	-2.789
Baten						
Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	1.272	1.387	535	535	535	535
Totaal	-2.364	-3.434	-2.480	-2.254	-2.242	-2.254

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
7.4 Milieubeheer	-936	-1.455	-1.187	-948	-949	-949
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.219	-1.163	-1.014	-1.014	-1.014	-1.014
8.3 Wonen en bouwen	-1.481	-2.203	-814	-826	-815	-827
Totaal Lasten	-3.636	-4.821	-3.016	-2.789	-2.778	-2.789
Baten						
7.4 Milieubeheer	333	316	1	1	1	1
8.1 Ruimte en leefomgeving	209	130	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	731	941	535	535	535	535
Totaal Baten	1.272	1.387	535	535	535	535
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.364	-3.434	-2.480	-2.254	-2.242	-2.254
Gerealiseerd resultaat	-2.364	-3.434	-2.480	-2.254	-2.242	-2.254

Toelichting programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

In 2026 dalen de lasten met circa € 1.805.000 onder andere doordat er in 2025 incidentele lasten waren opgenomen voor bijvoorbeeld Capaciteit decentrale overheden klimaatenergie (CDOKE), en diverse incidentele capaciteitskosten.

Baten:

In 2026 dalen de baten op dit programma met circa € 852.000. Dit is het gevolg van minder inkomsten specifieke uitkeringen zoals bijvoorbeeld Capaciteit decentrale overheden klimaatenergie (CDOKE) en lagere bijdragen van derden in de kosten.

Verbonden partijen programma Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) voert voor de gemeente Lopik alle basis- en plustaken op het gebied van milieu uit. Vanaf 1 juli 2025 voert de Omgevingsdienst regio Utrecht voor de gemeente Lopik de bouwtaken uit.

Per 1 januari 2026 gaan beide omgevingsdiensten op in de nieuw te vormen Omgevingsdienst Utrecht (ODU). De gemeente Lopik neemt dan ook deel aan de nieuwe gemeenschappelijke regeling voor de ODU. De taken die bij de ODU worden belegd zijn dezelfde als nu bij de RUD en ODRU het geval is.

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht

Stichting Urgentieverlening West-Utrecht is gemandateerd om aanvragen van woningzoekenden uit de regio West-Utrecht met een urgentieverklaring voor sociale huurwoningen te behandelen. De verklaringen worden afgegeven door de Stichting op basis van de Huisvestingsverordening regio Utrecht 2023, gemeente Lopik. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstelling uit de programma's van de begroting. De deelnemende gemeenten zijn de gemeente De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.

7. Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

Reguliere taken programma Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

- Schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte conform vastgesteld beleid.
- Vervangingen in de openbare ruimte integraal en projectmatig realiseren.
- Doelmatige inzameling en afvoer van afval- en hemelwater.
- Op orde houden beheerareaal.
- Betrekken van bewoners en belanghebbenden bij veranderingen in de openbare ruimte.
- Behandelen van vragen, verzoeken, initiatieven en meldingen uit de samenleving.
- Afstemming met andere overheden over raakvlakken.
- Toezien op ontwikkelingen en werkzaamheden van derden.
- Beheer natuur en landschap.

Inleiding programma Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

De openbare ruimte is een essentieel onderdeel van het welzijn en de ervaren veiligheid van de inwoners van de gemeente. De openbare ruimte stimuleert beweging, maakt sporten mogelijk en in de ruimte wordt een basis gelegd voor de onderlinge ontmoeting en ondernemen. Inwoners waarderen het groene landelijke karakter van de gemeente. Het inrichten en het adequaat beheren en onderhouden van de openbare ruimte is een belangrijke kerntaak van de gemeente. We streven daarbij naar een openbare ruimte die voldoet aan de wensen en eisen van haar gebruikers zoals inwoners, ondernemers en recreanten. Voor nu en in de toekomst.

Ambitie en ontwikkelingen programma Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

De vastgestelde integrale beheervisie, beleidsplannen en meerjarige onderhoudsplannen bieden de komende jaren de structurele basis voor het beheer van de openbare ruimte. Belangrijke kernwaarden van het beleid zijn levenscyclus denken, een integrale benadering en een projectmatige aanpak vanuit een uitgebalanceerde beheerorganisatie. Vanuit ons beleid streven we naar een prettige, gezonde, biodiverse en klimaatbestendige leefomgeving. Bij veranderingen kiezen we voor de weg van de geleidelijkheid, waarbij we stapsgewijs toewerken naar het eindbeeld.

Om de kwaliteit en het functioneren van de openbare ruimte te borgen, zijn we in 2026 betrokken bij de volgende 'externe ontwikkelingen':

- woningbouw- en andere ruimtelijke ontwikkelingen;
- trajectstudie N210 van de provincie Utrecht;
- project Sterke Lekdijk van het Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR);
- werkzaamheden van Stedin als gevolg van netcongestie en de energietransitie.

Vanuit onze rol als beheerder van de openbare ruimte, hebben we binnen deze projecten in de basis een adviserende en toetsende rol. Hoe zijn de ontwikkelingen van invloed op de openbare ruimte? En kunnen we de beoogde leefkwaliteit ook in de toekomst in stand houden? Een belangrijke functie. En voor inwoners, ondernemers en collega's belangrijk dat de advisering in een vroeg stadium van projecten plaatsvindt. Dat voorkomt herstelwerk.

Afvalinzameling

In eigen beheer voert de gemeente deze taken zelf uit, met eigen personeel, wagens en infrastructuur, gefinancierd door afvalstoffenheffing.

Gemeente stelt zelf hun afvalbeleidsplannen op waarin doelen, strategieën en maatregelen zijn opgenomen, afgestemd op nationale en Europese regelgeving, zoals het Landelijke afvalbeheerplan (LAP), wet milieubeheer en de circulaire economie-doelstellingen.

Afvalinzameling is een van de klassieke en essentiële kerntaken van de gemeente. Het behoort tot de zogeheten openbare dienstverlening en is direct van invloed op de leefbaarheid, volksgezondheid en het milieu binnen de gemeente grenzen.

Wat willen we bereiken?

De openbare ruimte is in goede technische staat, veilig en toegankelijk, wordt door onze inwoners en ondernemers als aangenaam ervaren en is goed te beheren. Voor nu en in de toekomst.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Regulier beheer en onderhoud om de openbare ruimte schoon, heel en veilig te houden.

De basis voor het regulier onderhoud wordt gevormd door de integrale beheervisie en de in 2024 geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen. De nut en noodzaak van het onderhoud wordt bepaald door visuele waarnemingen van onze medewerkers (beheerders en buitendienst), inspecties van het areaal en extern onderzoek. Het regulier beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door onze eigen buitendienst en aannemers. Het in stand houden van de beeldkwaliteitsniveaus staat onder druk door de beperkte personele capaciteit. Deze verminderde personele capaciteit wordt mede veroorzaakt door de inzet van de beheerders bij ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningverlening, zoals genoemd in programma 5.

Resultaat: Het afgesproken kwaliteitsniveau wordt zoveel mogelijk in stand gehouden, voor zover onze capaciteit dit toelaat.

Uitvoeren van vervangingsprojecten wanneer het einde van de technische levensduur is bereikt, waarbij gelijktijdig integrale optimalisaties en aanpassingen aan de inrichting van de openbare ruimte worden doorgevoerd.

Bij vervangingsprojecten wordt het beheerareaal vernieuwd en begint een nieuwe levenscyclus van het areaal. Dit is het uitgelezen moment om de openbare ruimte aan te passen aan de eisen en wensen van deze tijd. Vervangingsprojecten zijn meestal integraal van aard. De basis voor de vervangingsprojecten zijn de meerjaren onderhoudsplannen en de geactualiseerde planning voor projecten en groot onderhoud. Deze planning wordt voortdurend gemonitord. De uitvoering van de projecten staat echter onder druk als gevolg van externe en interne factoren (Nuts partijen, eigen capaciteit). Om deze reden is de planning voor 2026 en verder aangepast. Dit heeft ook gevolgen voor het onderhoud zoals is aangegeven in de maatregel "regulier beheer en onderhoud".

Resultaat: We richten ons in 2026 op het daadwerkelijk afronden van projecten die zijn opgestart voor we overgaan tot het oppakken van nieuwe projecten. Gepland staan de volgende projecten gepland; Reconstructie Dorp Polsbroek zz, Reconstructie Dorp Benschop (oost), het vervolg van Reconstructie Lopikerweg Oost (oost), Reconstructie Europasingel (oost) en Reconstructie Cabauwsekade (west, fase 2), aansluiting Zijdweg Noord op de N210.

Voorbereiden van toekomstige vervangingsprojecten waarbij de inwoners bij het ontwerpproces worden betrokken op een wijze die past bij het project.

Ons beleid zet in op een integrale aanpak en zoveel mogelijk werk met werk maken. Zo wordt per project geïnventariseerd welke optimalisatiemogelijkheden er zijn. In lijn met onze integrale beheervisie betrekken we de inwoners op een manier die past bij de opgave en de invloed die ze kunnen uitoefenen.

Resultaat: Gegeven de opmerkingen van hierboven over capaciteit in relatie tot uit te voeren werk en de externe factoren (Nuts partijen) kunnen we nog niet exact aangeven welke projecten in 2026 in voorbereiding worden gebracht.

Advisering op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen en externe initiatieven. Vanaf het opstellen van het stedenbouwkundig plan tot de oplevering van de openbare ruimte en overdracht aan de gemeentelijke beheerorganisatie.

Wij adviseren en begeleiden initiatieven van buiten onze organisatie die invloed hebben op de openbare ruimte. Deze betrokkenheid is nodig om de kwaliteit, de bereikbaarheid, de veiligheid en het functioneren van de openbare ruimte te waarborgen. Op de korte en op de lange termijn.

Het laatste onderdeel is in de basis onder te verdelen in drie hoofdcategorieën:

1. Advisering op het gebied van aanvragen van vergunningen.
2. Begeleiding van projecten van andere overheden en nutspartijen
3. Advisering en begeleiding op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen.

Resultaat: Er komt een gedegen advies ten aanzien van vergunningaanvragen. In 2026 adviseren wij onder andere voor de volgende projecten en initiatieven:

- Ontwikkeling Lopik Oost;
- Ontwikkeling Lopik Oost 2;
- Ontwikkeling Kapelse Gaard;
- Ontwikkeling Zeldenrust;
- Ontwikkeling uitbreiding De Copen;
- Ontwikkeling Roba;
- Ontwikkeling De Akker;
- Ontwikkeling Cabauw;
- Project Sterke Lekdijk;
- Trajectstudie N210.

Actualiseren Meerjaren Onderhoud Programma's

De basis van onderhoud wordt gevormd door de integrale beheervisie. De projectmatige uitvoering van onderhoud wordt opgenomen in meerjaren onderhoudsplannen. Deze zijn in 2024 financieel geactualiseerd en lopen door tot en met 2026. Dit betekent dat in 2026 nieuwe actuele onderhoudsplannen moeten worden opgesteld. In de Nota van Uitgangspunten is aangegeven dat bij het opstellen van de nieuwe MJOP's gekeken wordt naar de beleidsuitgangspunten rondom beeldkwaliteit en integrale benadering.

Als gevolg van de opgeschoven planningen van projecten door externe en interne factoren (Nuts partijen en capaciteit) zal daarbij ook kritisch gekeken moeten worden naar het effect van opschuiven van reconstructies op het groot onderhoud. Zo zullen gebieden die gepland stonden voor grootschalige integrale reconstructies door het opschuiven alsnog in aanmerking moeten komen voor (groot) onderhoud. Dit brengt kosten met zich mee en is noodzakelijk om een basis van veiligheid te waarborgen.

Resultaat: In 2026 is er helderheid over de keuzes in de MJOP's, het opschuiven van reconstructies en het effect op groot onderhoud. Eind 2026 zijn er nieuwe MJOP's opgesteld.

Openbaar groen

Wat willen we bereiken?

Het openbaar groen draagt bij aan het landelijke karakter van het buitengebied en de identiteit van de kernen. Het groen vormt de basis voor een prettige leefomgeving, nodigt uit tot ontmoeting en biedt een meerwaarde op het gebied van biodiversiteit

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Omvormen van openbaar groen volgens de ambities uit het groenbeleidsplan.

In lijn met ons groenbeleidsplan zetten we in op een geleidelijke omvorming van het openbaar groen.

Resultaat: We zetten in op quick-wins, op het omvormen van openbaar groen binnen reconstructie- en vervangingsprojecten en door een geleidelijke aanpassing van beheer op de biodiversiteit van gazons en bermen.

Duurzaam beheer openbare ruimte.

We voeren het onderhoud van groenvoorzieningen uit met aandacht voor biodiversiteit en duurzaamheid. Daarbij zetten we indien mogelijk in op ecologisch maaibeheer, inheemse beplanting en waterbeheer. Door bijvoorbeeld gefaseerd te maaien zorgen we ervoor dat dieren kunnen vluchten en planten zich kunnen verspreiden. Minder maaien betekent meer bloei en meer voedsel voor bestuivers.

Resultaat: Op korte termijn kan dit leiden tot meer klachten over het maaibeleid. Bijvoorbeeld vanwege opkomend en verspreidend onkruid. Het duurzaam beheer is echter gericht op de lange termijn en draagt bij aan een rijkere biodiversiteit en een gezonde klimaatbestendige leefomgeving.

Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Realiseren van een bereikbare, verkeersveilige en toekomstbestendige gemeente

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Verkeerskundige verbeteringen alleen doorvoeren bij vervangingsprojecten en groot onderhoud.

Ondanks dat er wensen zijn om meer verkeerskundige maatregelen op te nemen, blijft de inzet slechts beperkt tot het adviseren bij projecten en reconstructies. In onze integrale beheervisie hebben we dan ook afgesproken dat we verkeerskundige aanpassingen alleen zoveel mogelijk meenemen in vervangingsprojecten en groot onderhoud. Bij externe ontwikkelingen zijn we slechts volgend.

Resultaat: In 2026 worden, waar nodig, passende verkeersmaatregelen meegenomen in de vervangingsprojecten en groot onderhoud.

Realiseren van extra laadplekken voor elektrische voertuigen op basis van de behoefte van onze inwoners.

In lijn met ons beleid realiseren we nieuwe laadpalen op aanvraag. Zo werken we stapsgewijs toe naar een dekkend netwerk van laadpalen.

Resultaat: In 2026 rollen we de parkeerplaatsen voor het opladen van elektrische auto's op aanvraag van onze inwoners verder uit over onze gemeente.

Riolering en waterhuishouding

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor een doelmatige inzameling en transport van afval- en hemelwater en wateroverlast zoveel mogelijk voorkomen.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Regulier beheer, (preventief) onderhoud en verhelpen van rioolproblemen en storingen.

Het doel van preventief onderhoud is het in stand houden van onze riolering en waterhuishouding. Met name voor onze mechanische riolering (druk- en vacuümriolering) geldt dat het uitvoeren van preventief onderhoud van groot belang is voor het functioneren van het systeem. Dit reguliere beheer is reeds opgenomen in de uitvoering en zullen we ook in 2026 blijven doen. Het reguliere beheer zou nog efficiënter gedaan kunnen worden als er ingezet wordt op bijvoorbeeld de foute aansluitingen. Die ontstaan wanneer afval- en regenwater op de verkeerde leiding zijn aangesloten, wat leidt tot vervuiling, overlast en hogere kosten. Vanwege capaciteit richten we ons echter alleen op het reguliere beheer en onderhoud.

Resultaat: Ons riolering- en watersysteem wordt in 2026 met behulp van preventief onderhoud functioneel in stand gehouden.

Uitvoeren van vervangingsprojecten waarbij we de waterhuishouding verbeteren en de openbare ruimte en riolering klimaat adaptief maken.

De gemeente heeft een zorgplicht op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater. Binnen de gemeentelijke voorzieningen speelt de riolering en waterhuishouding daarom een prominente rol. Niet alleen draagt het systeem bij aan de bescherming van de volksgezondheid, maar ook aan het voorkomen van wateroverlast, het verminderen van effecten van klimaatveranderingen en het aantrekkelijk maken van woon-, bedrijfs- en recreatieomgeving. Om te kunnen voldoen aan onze zorgplicht is het daarom van belang dat ons rioolsysteem robuust is en goed functioneert. Omdat de capaciteit gericht is op het reguliere beheer en onderhoud en het adviseren op bijvoorbeeld nieuwe aansluitingen, worden acties als actief werk maken van afkoppeling niet afzonderlijk opgepakt, maar vallen binnen de uitvoering van de integrale vervangingsprojecten.

Resultaat: In 2026 nemen wij alleen binnen de voorbereiding en uitvoering van de vervangingsprojecten verbeteringen mee aan ons rioleringsysteem en op het gebied van klimaatadaptatie.

Verbeteren van de waterkwaliteit.

Hoewel het oppervlaktewater in stedelijk gebied geen onderdeel is van de afvalwaterketen, kan een gemeentelijk rioolstelsel wel effecten hebben op de oppervlaktewaterkwaliteit. In het Regionaal Afvalwaterketen Beleid is om er die reden een gezamenlijke ambitie ten aanzien van dit thema opgesteld. Dit vormt de basis voor onze maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit. Daarnaast is regulier onderhoud van belang voor de waterkwaliteit en -kwantiteit.

Resultaat: In 2026 nemen wij onze maatregelen ten behoeve van de waterkwaliteit mee in de vervangingsprojecten. Daarnaast voeren we onderhoud uit aan de watergangen rondom Lopik.

Afval en reiniging

Wat willen we bereiken?

Zorgen voor een effectieve, efficiënte en kwalitatief hoogwaardige en klantvriendelijke uitvoering van afvalbeheer en grondstoffeninzameling.

Wat gaan we ervoor doen in 2026?

Het verzorgen van grondstoffen- en afvalbeheer door middel van inzameling en het beheren van het afvalbrengstation.

De gemeente verzorgt een efficiënt en duurzaam grondstoffen- en afvalbeheer door het gescheiden inzamelen van huishoudelijke afvalstromen en het beheren van een goed toegankelijk afvalbrengstation. Hiermee wordt hergebruik bevorderd, milieubelasting verminderd en bijgedragen aan een circulaire economie. Met ingang van 1 juli 2026 stopt naar verwachting de aanvoer van grondstoffen vanuit Schoonhoven naar het afvalbrengstation in Lopik. Dit zorgt voor lagere verwerkingsvolumes en minder operationele kosten. Inwoners betrekken en voorlichten. We doen mee met (landelijke) campagnes om inwoners te informeren over het belang van afvalscheiding en hergebruik. Via de lokale media en digitale kanalen stimuleren we gedragsverandering en actieve deelname.

Resultaat: In heel 2026 zetten wij in op het verbeterd gescheiden inzamelen en goede voorzieningen op het afvalbrengstation en bij de inwoners thuis. Het aandeel herbruikbaar afval neemt toe tot 75 % en de hoeveelheid restafval wordt teruggebracht tot maximaal 140 kg per inwoner per jaar. In 2023 was het hergebruik 75% en de hoeveelheid restafval 149 kg gelijk aan 2022.

Het uitvoeren van reinigingstaken, onderhoud en schoonhouden van de openbare ruimte.

De gemeente zorgt voor een schone, veilige en respectvolle leefomgeving door het uitvoeren van reinigingstaken, het onderhouden van de openbare ruimte en het actief schoonhouden van straten, pleinen en groenvoorzieningen.

De beschikbare capaciteit voor het uitvoeren en onderhouden van de openbare ruimte staat onder druk. Het vraagt operationeel qua inzet steeds meer tijd door schaalvergroting van de openbare ruimte en klimaatverandering. De winters zijn relatief kort en de temperaturen zijn hoog.

Resultaat: Het minimaal handhaven van het onderhoudsniveau in een schone en veilige leefomgeving.

Wat mag het kosten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	-7.643	-9.827	-7.915	-8.997	-8.467	-8.227
Baten						
Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	4.885	5.454	4.410	4.441	4.886	4.506
Totaal	-2.758	-4.373	-3.504	-4.556	-3.581	-3.721

Wat mag het kosten (per taakveld)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 incl. wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-3.245	-3.784	-3.259	-4.216	-3.209	-3.309
2.4 Economische havens en waterwegen	-72	-156	-189	-218	-233	-257
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.019	-1.553	-1.119	-1.146	-1.148	-1.148
7.2 Riolering	-1.411	-2.285	-1.508	-1.539	-1.984	-1.604
7.3 Afval	-1.786	-1.939	-1.727	-1.766	-1.782	-1.798
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-111	-109	-111	-111	-111	-111
Totaal Lasten	-7.643	-9.827	-7.915	-8.997	-8.467	-8.227
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	161	170	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	1	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10	6	5	5	5	5
7.2 Riolering	2.038	2.861	2.111	2.142	2.586	2.206
7.3 Afval	2.538	2.321	2.186	2.186	2.186	2.186
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	139	96	109	109	109	109
Totaal Baten	4.885	5.454	4.410	4.441	4.886	4.506
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.758	-4.373	-3.504	-4.556	-3.581	-3.721
Totaal	-2.758	-4.373	-3.504	-4.556	-3.581	-3.721

Toelichting programma Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

Hieronder wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste mutaties in de Programmabegroting 2026 ten opzichte van de Programmabegroting 2025 na Zomerrapportage.

Lasten:

In 2026 dalen de lasten met circa € 1.912.000 ten opzichte van 2025. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door de financiële gevolgen van het meerjaren onderhoudsplan (MJOP), lagere kosten afvalinzameling en diverse incidentele capaciteitskosten.

Baten:

In 2026 dalen de baten met circa € 1.044.000 ten opzichte van 2025. In het kader van de kostendekkendheid zijn in 2026 lagere baten geraamd bij riolering en een lagere bijdrage van derden in de kosten van afvalinzameling. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Verbonden partijen programma Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

De AVU is een gemeenschappelijke regeling, welke in 1984 is opgericht. Alle Utrechtse gemeenten zijn deelnemer. Afvalverwijdering vraagt om een goede balans tussen serviceverlening, kostenbeheersing en milieuzorg. De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen. De AVU draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten. Dit met zoveel mogelijk terugdringen van de belasting op het milieu tegen aanvaardbare kosten.

Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen

Financiële begroting en algemene dekkingsmiddelen.

Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een meerjarig overzicht van baten en lasten per programma. Daarna volgt een uiteenzetting over de financiële positie van de gemeente. Aan het einde van dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van de incidentele lasten en baten.

Overzicht per programma

De onderstaande tabel geeft een totaalbeeld van de lasten en baten van de zeven programma's, waarbij de algemene dekkingsmiddelen apart zijn benoemd. In de tabel zijn de totaalbedragen opgenomen, zonder rekening te houden met de mutatie van de reserves. Daaronder worden de (geraamde) toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven. De mutatie van de reserves is onderdeel van programma 1. Het resultaat betreft het (geraamde) resultaat na bestemming (begrotingssaldo).

Overzicht van baten en lasten	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten per programma						
Bestuur en bedrijfsvoering	-3.037	-4.261	-4.881	-4.411	-4.378	-4.346
Openbare Orde en Veiligheid	-1.266	-1.617	-1.601	-1.572	-1.573	-1.572
(Jeugd)zorg, gezondheidszorg en ondersteuning	-10.007	-9.852	-9.231	-9.228	-9.238	-9.232
Onderwijs, Sport en Cultuur	-3.485	-4.397	-3.329	-3.132	-3.133	-3.129
Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	-7.119	-7.203	-6.726	-7.008	-7.314	-7.648
Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	-3.636	-4.821	-3.016	-2.789	-2.778	-2.789
Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	-7.643	-9.827	-7.915	-8.997	-8.467	-8.227
Algemene dekkingsmiddelen	-217	-220	-232	-237	-241	-246
Overhead	-8.659	-9.459	-8.323	-8.170	-8.163	-8.149
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	-35	-35	-35	-35	-35
Subtotaal lasten	-45.069	-51.691	-45.288	-45.580	-45.320	-45.373
Baten per programma						
Bestuur en bedrijfsvoering	1.184	995	1.252	1.270	1.239	1.239
Openbare Orde en Veiligheid	11	8	8	9	9	9
(Jeugd)zorg, gezondheidszorg en ondersteuning	580	743	450	329	329	329
Onderwijs, Sport en Cultuur	836	1.302	693	609	609	609
Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	4.092	3.477	3.259	3.514	3.808	4.137
Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	1.272	1.387	535	535	535	535
Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	4.885	5.454	4.410	4.441	4.886	4.506
Algemene dekkingsmiddelen	31.239	33.181	34.134	34.496	33.914	34.207
Overhead	70	51	24	24	24	24
Vennootschapsbelasting (VpB)						
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Subtotaal baten	44.169	46.600	44.765	45.228	45.353	45.596
Totaal (saldo van lasten en baten)	-900	-5.092	-523	-353	35	223
Toevoegingen en onttrekkingen reserves						
Toevoegingen aan reserves	-1.214	-142	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	1.045	3.743	657	324	44	44
Totaal mutaties reserves (saldo van toevoegingen en onttrekkingen)	-169	3.601	657	324	44	44
Resultaat	-1.069	-1.490	134	-28	78	267

Ontwikkeling van het vermogen

Het startpunt van de balanspositie is de Jaarrekening 2024. Voor de activa is gekeken naar de (geactualiseerde) meerjarige investeringsplanning. Voor de uitzettingen, liquide middelen, overlopende activa en overlopende passiva is een gemiddelde genomen van de bedragen van de afgelopen twee jaar. Op basis van het verwachte investeringsvolume is de verwachting dat het financieringsbehoefte toeneemt.

Bedragen per 31-12	2024	2025	2026	2027	2028	2029
(bedragen x € 1.000)						
Activa						
vaste activa						
- immaterieel	-	-	-	-	-	-
- materieel	29.486	35.270	40.541	47.975	49.699	50.904
- financieel	1.383	1.374	1.366	1.357	1.348	1.339
vlottende activa						
- voorraden	-					
- uitzettingen < 1 jaar	3.446	5.747	5.747	5.747	5.747	5.747
- liquide middelen	259	259	259	259	259	259
- overlopende activa	6.405	5.514	5.514	5.514	5.514	5.514
Totaal activa	40.979	48.164	53.427	60.852	62.567	63.763
Passiva						
vaste passiva						
- eigen vermogen	17.907	14.237	13.580	13.256	13.212	13.168
- voorzieningen	4.598	4.213	4.218	4.459	3.915	3.249
- vaste schulden ≥ 1 jaar	8.824	21.044	26.959	34.467	36.770	38.676
vlottende passiva						
- schulden < 1 jaar	2.823	2.988	2.988	2.988	2.988	2.988
- overlopende passiva	6.828	5.682	5.682	5.682	5.682	5.682
Totaal passiva	40.979	48.164	53.427	60.852	62.567	63.763

Specificatie verloop reserves

Algemene reserve:

De mutaties betreffen de verrekening in verband met het sluitend maken van de begroting in 2025 (in 2026: € 300.000; in 2027: € 280.000) en incidentele kosten overdracht taken VTH aan de Omgevingsdienst.

Wegen:

Aan de reserve wegen wordt in 2026 € 188.000 onttrokken als dekking voor de kosten van actualisatie van het MJOP.

Kapitaallasten nieuwbouw gemeentewerf:

Jaarlijks worden de kapitaallasten van de investering in nieuwbouw van de gemeentewerf onttrokken uit de hiervoor gevormde reserve.

Gespecificeerd verloop van de reserves (bedragen x € 1.000)	2025	2026			2027		
	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo
Weerstandsreserve	4.633	-	-	4.633	-	-	4.633
Algemene reserve (incl. begrotingssaldo)	4.777	-	424	4.353	-	280	4.073
Wegen	952	-	188	764	-	-	764
Bruggen	737	-	-	737	-	-	737
Monumentenfonds	-	-	-	-	-	-	0
Karakteristieke Landschapselementen / Lopik Meerwaard	398	-	-	398	-	-	398
Recreatie en toerisme	-	-	-	-	-	-	0
Kapitaallasten Nieuwbouw gemeentewerf	1.027	-	44	983	-	44	939
Ontheemden, vluchtelingen en asielzoekers	1.022	-	-	1.022	-	-	1.022
Onderwijshuisvesting	691	-	-	691	-	-	691
Totaal reserves	14.237	-	657	13.580	-	324	13.256

Gespecificeerd verloop van de reserves (bedragen x € 1.000)	2027	2028		2029		
	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo	Stort-ingen	Saldo
Weerstandsreserve	4.633	-	-	4.633	-	4.633
Algemene reserve (incl. begrotingssaldo)	4.073	-	-	4.073	-	4.073
Wegen	764	-	-	764	-	764
Bruggen	737	-	-	737	-	737
Monumentenfonds	-	-	-	-	-	0
Karakteristieke Landschapselementen / Lopik Meerwaard	398	-	-	398	-	398
Recreatie en toerisme	-	-	-	-	-	0
Kapitaallasten Nieuwbouw gemeentewerf	939	-	44	895	-	850
Ontheemden, vluchtelingen en asielzoekers	1.022	-	-	1.022	-	1.022
Onderwijshuisvesting	691	-	-	691	-	691
Totaal reserves	13.256	-	44	13.212	-	13.168

Specificatie verloop voorziening

Arbeidsrechtelijke verplichtingen/WGA gelden

Er wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de voorziening om eventuele (toekomstige) lasten te kunnen dekken. Deze voorziening kent een bovengrens van € 150.000. Omdat het van belang is om de jaarlijkse toevoeging structureel in de begroting op te nemen wordt vanaf 2026 ook een onttrekking aan de voorziening opgenomen.

Speelplaatsen

Bij vaststelling van het meerjarige onderhoudsplan speelplaatsen 2022-2026 is besloten om voor het te plegen (groot) onderhoud een voorziening in te stellen. Op basis van het onderhoudsplan is de toevoeging aan de voorziening berekend (een vast bedrag per jaar). Jaarlijks wordt op basis van het onderhoudsplan een wisselend bedrag onttrokken voor het uit te voeren onderhoud.

Openbare verlichting

Bij vaststelling van het meerjarige onderhoudsplan openbare verlichting 2022-2026 is besloten om voor het te plegen (groot) onderhoud een voorziening in te stellen. Op basis van het onderhoudsplan is de toevoeging aan de voorziening berekend (een vast bedrag per jaar). Jaarlijks wordt op basis van het onderhoudsplan een wisselend bedrag onttrokken voor het uit te voeren onderhoud.

Riolering

De voorziening riolering is ingesteld om de rioolheffing op egaliseren en de kostendekking naar maximaal 100% te brengen. Als de opbrengsten uit de rioolheffing in een boekjaar hoger uitvallen dan de kosten wordt het verschil toegevoegd aan de voorziening. Vallen de kosten hoger uit dan de opbrengsten dan wordt het bedrag tot 100% kostendekking onttrokken.

Afval

De voorziening afval is ingesteld om de afvalstoffenheffing op egaliseren en de kostendekking naar maximaal 100% te brengen. Als de opbrengsten uit de afvalstoffenheffing in een boekjaar hoger uitvallen dan de kosten wordt het verschil toegevoegd aan de voorziening. Vallen de kosten hoger uit dan de opbrengsten dan wordt het bedrag tot 100% kostendekking onttrokken.

Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Op basis van de onderhoudsplannen is de toevoeging aan de voorziening berekend (een vast bedrag per jaar). Jaarlijks wordt op basis van de onderhoudsplannen een wisselend bedrag onttrokken voor het uit te voeren onderhoud.

Gespecificeerd verloop van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	2025		2026		2027		
	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo
Arbeidsrechtelijk verplichtingen / WGA gelden	150	20	20	150	20	20	150
Pensioenaanspraken (ex) wethouders	599	-	-	599	-	-	599
Speelplaatsen	18	38	35	21	53	65	10
Openbare verlichting	91	112	115	88	128	152	65
Riolering	991	-	13	978	-	45	933
Afval	11	-	-	11	-	-	11
Verlofsparen	611	-	-	611	-	-	611
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.632	360	342	1.650	360	39	1.971
Regeling voor Vervroegde Uittreding	109	-	-	109	-	-	109
Totaal voorzieningen	4.213	530	525	4.218	562	321	4.459

Gespecificeerd verloop van de voorzieningen (bedragen x € 1.000)	2027		2028		2029		
	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo	Stort-ingen	Onttrek-kingen	Saldo
Arbeidsrechtelijk verplichtingen / WGA gelden	150	20	20	150	20	20	150
Pensioenaanspraken (ex) wethouders	599	-	-	599	-	-	599
Speelplaatsen	10	54	65	-2	54	65	-13
Openbare verlichting	65	129	118	75	129	113	91
Riolering	933	-	489	444	-	109	335
Afval	11	-	-	11	-	-	11
Verlofsparen	611	-	-	611	-	-	611
Groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.971	361	416	1.917	361	924	1.355
Regeling voor Vervroegde Uittreding	109	-	-	109	-	-	109
Totaal voorzieningen	4.459	564	1.108	3.915	564	1.231	3.249

(Vervangings-)investerings

In de volgende tabel zijn de geplande vervangingsinvesteringen (bestaand beleid) opgenomen. Met het vaststellen van de Programmabegroting 2026-2029 autoriseert de gemeenteraad de bijbehorende kredieten voor het jaar 2026.

Programma	2026	2027	2028	2029
1 Bestuur en bedrijfsvoering				
Vervanging ICT-apparatuur	95.000	140.000	20.000	3.000
7 Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer				
Investerings wegen	4.838.000	4.980.000	1.950.000	1.950.000
Investerings bruggen	0	180.000	180.000	180.000
Investerings oevers	1.315.000	1.460.000	515.000	515.000
Investerings riolering	2.460.000	2.354.000	861.000	434.000
Vervanging vuilniswagen	200.000			
Totaal Investeringsprogramma	8.908.000	9.114.000	3.526.000	3.082.000

Financiële positie

De financiële positie van de gemeente Lopik wordt beïnvloed door de aanwezige reserves en toekomstige (financiële) risico's. Deze risico's worden periodiek benoemd. De mogelijkheden om risico's op te vangen zijn beperkt, gezien de lage onbenutte belastingcapaciteit en de stand van de algemene reserve. De mogelijkheid om risico's op te vangen hangt ook af van mogelijke beheersmaatregelen. De hoogte van de algemene reserve wordt beoordeeld in samenhang met de benoemde risico's en bijbehorende beheersmaatregelen.

Met de vaststelling van de 1e begrotingswijziging 2025 vorig jaar is de belastingcapaciteit volledig benut. Hierdoor wordt het opvangen van structurele risico's zeer beperkt.

Kengetallen

In de Programmabegroting 2026-2029 zijn een aantal wettelijk verplichte kengetallen opgenomen, te weten de

- schulddquote;
- netto schulddquote gecorrigeerd;
- solvabiliteitsratio;
- kengetal grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit.

De wettelijk verplichte kengetallen worden door alle gemeenten gepubliceerd. Daardoor is een vergelijking mogelijk. Uit de meerjarige presentatie kan een trend zichtbaar worden gemaakt. De kengetallen zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is structureel € 35.000 opgenomen. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt een toelichting op de post onvoorzien gegeven.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht algemene dekkingsmiddelen omvat tenminste

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- dividend;
- saldo van de financieringsfunctie;
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen x €1.000)		Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten per taakveld							
0.61	OZB woningen	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	-217	-220	-232	-237	-241	-246
0.5	Treasury	-69	-192	-213	-135	-58	-9
Totaal lasten		-286	-412	-445	-372	-299	-255
Baten per taakveld							
0.61	OZB woningen	3.141	3.411	3.735	3.935	3.935	3.935
0.62	OZB niet-woningen	863	1.169	1.542	1.842	1.842	1.842
0.64	Belastingen overig	87	100	102	102	102	102
3.4	Baten toeristenbelasting	47	55	57	57	57	57
0.7	Algemene uitkering	27.148	28.445	28.697	28.560	27.978	28.271
0.5	Treasury	255	270	270	270	270	270
Totaal baten		31.541	33.450	34.403	34.766	34.184	34.477
Saldo		31.255	33.038	33.958	34.394	33.885	34.222

Incidentele lasten en baten en structureel begrotingssaldo

		2026	2027	2028	2029
	Lasten	1.026.091	410.880	0	0
Nr.	Programma 1	286.152	0	0	0
1.	Extra incidenteel capaciteit 2024	97.877			
2.	Actualisatie MJOP wegen	188.275			
	Programma 3	120.826	0	0	0
3.	Brede Spuk	120.826			
	Programma 4	83.763	0	0	0
4.	Brede Spuk	83.763			
	Programma 6	124.230	0	0	0
5.	Overdracht taken VTH aan ODRU via algemene reserve	124.230			
	Programma 7	411.120	410.880	0	0
6.	In stand houden formatie team Civiel	411.120	410.880		
	Baten	517.094	0	0	0
	Programma 1	312.505	0	0	0
1.	Onttrekking aan Algemene reserve	124.230			
2.	Onttrekking aan Reserve Wegen	188.275			
	Programma 3	120.826	0	0	0
3.	Brede Spuk	120.826			
	Programma 4	83.763	0	0	0
4.	Brede Spuk	83.763			
	Totaal	508.997	410.880	0	0

Toelichting

Lasten

1. Het betreft incidentele capaciteit voor het Sociaal Domein. Dekking kwam uit een specifieke uitkering, maar die is vervallen waardoor de kosten t.l.v. het resultaat komen.
2. De actualisatie van het MJOP wegen zal in 2026 plaatsvinden. De kosten worden gedekt door een uitname uit de reserve wegen.
3. Brede Spuk 2023-2026 thema gezondheid & sociale basis is incidenteel bijgesteld aan de hand van indexatie uitkering rijk.
4. Brede Spuk 2023-2026 thema gezondheid & sociale basis is incidenteel bijgesteld aan de hand van indexatie uitkering rijk.
5. De VTH-taken zijn overgeheveld aan de Omgevingsdienst regio Utrecht. De kosten hiervan worden gedekt door een uitname uit de algemene reserve.
6. Betreft incidentele capaciteit die benodigd is in verband de opgaven voor de komende beheerperiode (civiel).

Baten

1. Er vindt een uitname uit de Algemene reserve plaats ter dekking van de te maken kosten voor overdracht van VTH taken naar de omgevingsdienst. Daarnaast zal een uitname worden gedaan ter dekking van het saldo begroting 2026.
2. Uit de reserve wegen wordt een bedrag onttrokken ter dekking van de kosten voor het actualiseren van het MJOP wegen.
3. De uitkering van het rijk voor de Brede Spuk 2023-2026 is geïndexeerd.

De uitkering van het rijk voor de Brede Spuk 2023-2026 is geïndexeerd.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo lasten en baten	-523	-353	35	223,029
Saldo mutaties reserves	657	324	44	44,15
Begrotingssaldo totaal	134	-28	79	267
Incidentele lasten en baten incl. reserves (saldo)	509	411	0	0
Begrotingssaldo structureel	643	383	79	267

Structurele exploitatieruimte (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Structureel begrotingssaldo (A)	643	383	79	267
Saldo van de baten (B)	44.765	45.228	45.353	45.596
Structurele exploitatieruimte (A/B x 100%)	1,44	0,85	0,17	0,59

Paragrafen

A. Lokale heffingen en belastingen

0 Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in de tarieven en de inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen. De lokale heffingen vormen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. De inkomsten worden voor het merendeel opgebracht door inwoners en voor een kleiner deel door bedrijven. De heffing vindt plaats op basis van verordeningen, welke door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

In de paragraaf lichten we de volgende onderdelen toe:

1. Wat zijn lokale heffingen?
2. Het beleid.
3. De inkomsten uit lokale heffingen en de kostendekking.
4. De lokale lastendruk

1 Wat zijn lokale heffingen?

De lokale heffingen bestaan uit het totaal van belastingen, rechten en (bestemmings)heffingen.

Belastingen

De inkomsten uit belastingen zijn niet gelabeld en kunnen daarom voor alle gemeentelijke taken en/of voorzieningen worden ingezet. Voorbeelden zijn de onroerende zaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting.

Rechten

Rechten worden geheven voor diensten die geleverd worden aan een individuele aanvrager. Rechten worden ook wel leges of retributies genoemd. Voorbeelden zijn het aanvragen van een rijbewijs, het aanvragen van een omgevingsvergunning en de lijkbezorging. Bij het heffen van rechten gelden beperkingen: er mag geen winst gemaakt worden op de diensten en voor een aantal diensten heeft het Rijk een maximumtarief bepaald.

(Bestemmings)heffingen

(Bestemmings)heffingen worden geheven voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. De inkomsten kunnen uitsluitend besteed worden aan die specifieke taak of voorziening waarvoor de heffing is opgelegd. Voorbeelden zijn de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer in rekening mag brengen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

2. Het beleid

Gemeente

De gemeenteraad bepaalt welke gemeentelijke lokale lasten inwoners betalen alsook de hoogte van de tarieven. De tarieven voor de lokale heffingen worden in 2026 met 2,6% verhoogd, met uitzondering van door de rijksoverheid of in regionaal verband vastgestelde tarieven. De verordeningen voor het jaar 2026 worden in december 2025 aan de raad aangeboden ter vaststelling.

Omdat BghU de waardeontwikkeling voor 2025 pas in oktober kan aanleveren, is het hieronder gepresenteerde percentage onroerende zaakbelasting gebaseerd op de waardeontwikkeling van december 2024.

Landelijk

Er zijn (nog) geen wijzigingen gepubliceerd voor de periode 2026 t/m 2029.

	2022 vastgesteld	2023 vastgesteld	2024 vastgesteld	2025 vastgesteld	2026 voorlopig
Onroerende-zaakbelasting eigenaren woning	0,1261%	0,1116%	0,1219%	0,1239%	0,1271%
Onroerende-zaakbelasting eigenaren niet-woning	0,1602%	0,1593%	0,1575%	0,2225%	0,2269%
Onroerende-zaakbelasting gebruikers niet-woning	0,1314%	0,1284%	0,1194%	0,1616%	0,1625%
Afvalstoffenheffing basisbedrag	€ 201,50	€ 201,50	€ 208,00	€ 214,00	€ 219,50
Rioolheffing per aansluiting	€ 123,00	€ 123,00	€ 128,00	€ 132,00	€ 136,00
Rioolheffing per m3 afvalwater	€ 1,48	€ 1,48	€ 1,54	€ 1,59	€ 1,89

3 De inkomsten uit lokale heffingen en de kostendekking

Belastingen

Omdat de belastingen vrij ingezet kunnen worden zijn deze niet gebonden aan een maximale kostendekkendheid

Rechten

Bij het heffen van rechten geldt dat er geen winst gemaakt mag worden op de diensten. De verordening leges kent een tarieventabel welke is opgebouwd uit drie hoofdstukken. De kostendekking leges wordt per hoofdstuk berekend.

(Bestemmings)heffingen

De inkomsten uit (bestemmings)heffingen kunnen uitsluitend besteed worden aan die specifieke taak of voorziening waarvoor de heffing is opgelegd. De gemeente mag bij de begroting niet meer in rekening brengen dat de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt. Bij de realisatie kan er door mee- of tegenvallers een resultaat ontstaan bij de individuele heffingen.

3.1 Onroerende Zaakbelasting

Voor binnen de gemeente gelegen onroerende zaken worden twee directe belastingen geheven:

- een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak, die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
- een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.

Voor 2026 tot en met 2029 bedraagt de inflatiecorrectie 2,6% en is bij de opbrengsten rekening gehouden met een volumestijging voor de woningen en niet-woningen.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
OZB woningen	3.140.878	3.411.012	3.734.989	3.934.989	3.934.989	3.934.898
OZB niet-woningen	863.009	1.169.289	1.542.491	1.842.491	1.842.491	1.842.491
Totaal	4.003.887	4.580.301	5.277.480	5.777.480	5.777.480	5.777.389

3.2 Hondenbelasting

Er wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Hondenbelasting	€ 79.099	€ 84.058	€ 86.244	€ 86.244	€ 86.244	€ 86.244

3.3 Toeristenbelasting

Er wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen een vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens van de gemeente zijn opgenomen.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Toeristenbelasting	€ 45.854	€ 55.253	€ 56.690	€ 56.690	€ 56.690	€ 56.690

3.4 Precariobelasting

Er wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, bedoeld of genoemd in de verordening.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Precariobelasting	€ 7.559	€ 15.650	€ 16.057	€ 16.057	€ 16.057	€ 16.057

3.5 Leges

Er worden rechten geheven voor:

- het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Leges – algemene dienst verlening	€ 170.083	€ 152.890	€ 163.344	€ 172.344	€ 156.300	€ 156.300
Leges – omgevings- vergunningen	€ 698.416	€ 521.135	€ 534.685	€ 534.685	€ 534.685	€ 534.685
Leges - dienstenrichtlijn	€ 11.483	€ 7.820	€ 8.023	€ 8.523	€ 8.523	€ 8.523
Leges totaal	€ 879.982	€ 681.845	€ 706.052	€ 715.552	€ 699.508	€ 699.508
Dekkingspercentage Leges algemene dienstverlening en dienstenrichtlijn	37%	31%	41%	37%	29%	29%
Dekkingspercentage Leges omgevingsvergunningen	62%	81%	84,1%	84,1%	84,1%	84,1%

3.6 Lijkbezorging

Er worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

In het verleden zijn de afkoopsommen van het onderhoud van de graven in de algemene reserve gestort. Deze opbrengsten hadden moeten voorzien in de dekking van de huidige kosten.

	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lijkbezorgingsrechten	€ 138.962	€ 96.306	€ 108.810	€ 108.810	€ 108.810	€ 108.810
Dekkingspercentage taakveld begraven*	102%	77,5%	81,0%	81,0%	81,0%	81,0%
*Als de afkoopsommen ter dekking van de kosten ingezet hadden kunnen worden was het dekkingspercentage behoorlijk hoger geweest.						

3.7 Afvalstoffenheffing

Er wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

De kosten voor de inwoners vallen in twee delen uiteen: een basisbedrag per perceel per jaar en een bedrag voor één of meerdere containers of gedeelde voorziening bedoeld voor de afvoer van restafval.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 2,6%.

De afvalstoffenheffing is niet kostendekkend. Vanaf 2026 wordt rekening gehouden met het wegvallen van een bijdrage van de gemeente Krimpenerwaard voor het gebruikmaken van het afvalbrengstation in Lopik. Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing heeft dit in 2026 nog geen financiële consequenties. De begrote tekorten hebben een effect op de totale exploitatie.

Taakveld afval	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Kosten afval verwijdering en - verwerking	€ 1.772.916	€ 1.876.411	€ 1.727.215	€ 1.765.656	€ 1.781.932	€ 1.798.146
Toevoeging voorziening afval	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal kosten	€ 1.772.916	€ 1.876.411	€ 1.727.215	€ 1.765.656	€ 1.781.932	€ 1.798.146
Inkomsten afval verwijdering en - verwerking	€ 778.579	€ 547.338	€ 397.338	€ 397.338	€ 397.338	€ 397.338
Overige inkomsten	€ 41.095	€ 34.796	€ 22.876	€ 22.876	€ 22.876	€ 22.876
Onttrekking voorziening afval	€ 54.751	€ 2.610	€ 0		€ 0	
Totaal inkomsten	€ 874.425	€ 584.744	€ 420.214	€ 420.214	€ 420.214	€ 420.214
Netto kosten taakveld afval	€ 898.491	€ 1.291.667	€ 1.307.001	€ 1.345.442	€ 1.361.718	€ 1.377.932
Toe te rekenen kosten	€ 125.030	€ 119.505	€ 120.812	€ 120.783	€ 120.981	€ 120.981
Toe te rekenen overhead inclusief (omslag) rente	€ 416.062	€ 446.506	€ 368.631	€ 368.631	€ 368.631	€ 368.631
Toe te rekenen btw	€ 210.534	€ 196.083	€ 193.991	€ 198.013	€ 202.502	€ 206.805
Totale kosten taakveld afval	€ 1.650.117	€ 2.053.761	€ 1.990.435	€ 2.032.869	€ 2.053.832	€ 2.074.349
Inkomsten uit afvalstoffen heffing	€ 1.650.118	€ 1.714.161	€ 1.765.614	€ 1.765.614	€ 1.765.614	€ 1.765.614
Dekkings-percentage taakveld afval	100%	83%	89%	87%	86%	85%

3.8 Rioolheffing

Er wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die worden gemaakt voor:

- inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater alsmede zuivering huishoudelijk afvalwater;
- inzameling afvloeiend en verwerking ingezameld hemelwater alsmede maatregelen om structureel nadelige gevolgen grondwaterstand te voorkomen of beperken.

De kosten voor inwoners vallen in twee delen uiteen: een bedrag per perceel per jaar en een bedrag per volle eenheid van één kubieke meter afvalwater.

Voor 2026 tot en met 2029 is uitgegaan van een stijging van de tarieven en inkomsten met 3% conform de financiële actualisatie van het vGRP 2022-2026.

Taakveld riolering	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Kosten riolering	€ 1.410.773	€ 1.742.208	€ 1.508.314	€ 1.539.326	€ 1.983.787	€ 1.603.646
Toevoeging voorziening riolering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal kosten	€ 1.410.773	€ 1.742.208	€ 1.508.314	€ 1.539.326	€ 1.983.787	€ 1.603.646
Inkomsten riolering	€ 56.846	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking voorziening riolering	€ 56.846	€ 392.090	€ 13.488	€ 44.500	€ 488.960	€ 108.819
Totaal inkomsten	€ 113.692	€ 392.090	€ 13.488	€ 44.500	€ 488.960	€ 108.819
Netto kosten taakveld riolering	€ 1.297.081	€ 1.350.118	€ 1.494.826	€ 1.494.826	€ 1.494.827	€ 1.494.827
Toe te rekenen kosten	€ 95.570	€ 90.045	€ 91.852	€ 91.852	€ 91.852	€ 91.852
Toe te rekenen overhead inclusief (omslag) rente	€ 328.590	€ 343.184	€ 315.452	€ 315.452	€ 315.452	€ 315.452
Toe te rekenen btw	€ 194.769	€ 252.700	€ 194.998	€ 194.998	€ 194.998	€ 194.998
Totale kosten taakveld riolering	€ 1.916.010	€ 2.036.047	€ 2.097.128	€ 2.097.128	€ 2.097.129	€ 2.097.129
Rioolheffing woningen	€ 472.886	€ 352.526	€ 363.102	€ 363.102	€ 363.102	€ 363.102
Rioolheffing niet-woningen	€ 1.499.969	€ 1.683.521	€ 1.734.027	€ 1.734.027	€ 1.734.027	€ 1.734.027
Inkomsten uit rioolheffing	€ 1.972.855	€ 2.036.047	€ 2.097.129	€ 2.097.129	€ 2.097.129	€ 2.097.129
Dekkings percentage taakveld riolering	100%	100%	100%	100%	100%	100%

4 Lokale lastendruk

Woonlasten

In onderstaand overzicht worden de tarieven van de afgelopen jaren weergegeven. Hiermee wordt een beeld gegeven van het verloop van de woonlasten in Lopik voor een meerpersoonshuishouden met een woning in eigendom.

De lastendruk is gebaseerd op gemiddelden. De waardeontwikkeling van woningen voor de berekening van de OZB is nog niet bekend. In de bovenstaande presentatie is gerekend met een stijging van het bedrag OZB voor de eigenaar met 2,6% . Zowel de afvalstoffenheffing als de riolrechten hebben een gebruikscomponent. Inwoners kunnen hun lastendruk beïnvloeden door een kleinere restafvalcontainer aan te vragen (afvalstoffenheffing) en door minder water te verbruiken (rioolheffing).

Jaar	Gemiddelde WOZ-waarde woning	Tarief OZB eigenaar	Bedrag OZB eigenaar	Afvalstoffen heffing	Riool heffing	Totale last	Stijging t.o.v. voorgaand jaar
2018	€ 262.101	0,15%	€ 388,45	€ 190,00	€ 256,00	€ 834,45	5,78%
2019	€ 290.714	0,13%	€ 389,56	€ 210,00	€ 277,00	€ 876,56	5,05%
2020	€ 311.000	0,14%	€ 423,89	€ 260,00	€ 299,50	€ 983,39	12,19%
2021	€ 348.000	0,14%	€ 473,98	€ 310,00	€ 322,50	€ 1.106,48	12,52%
2022	€ 379.000	0,13%	€ 477,92	€ 321,50	€ 345,00	€ 1.144,42	3,43%
2023	€ 453.000	0,11%	€ 505,55	€ 321,50	€ 345,00	€ 1.172,05	2,41%
2024	€ 426.400	0,12%	€ 599,40	€ 330,00	€ 359,00	€ 1.288,40	9,93%
2025	€ 481.000	0,12%	€ 595,96	€ 338,00	€ 370,50	€ 1.304,46	1,25%

4.1 Vergelijking de lokale lastendruk

Vergelijking lokale lastendruk

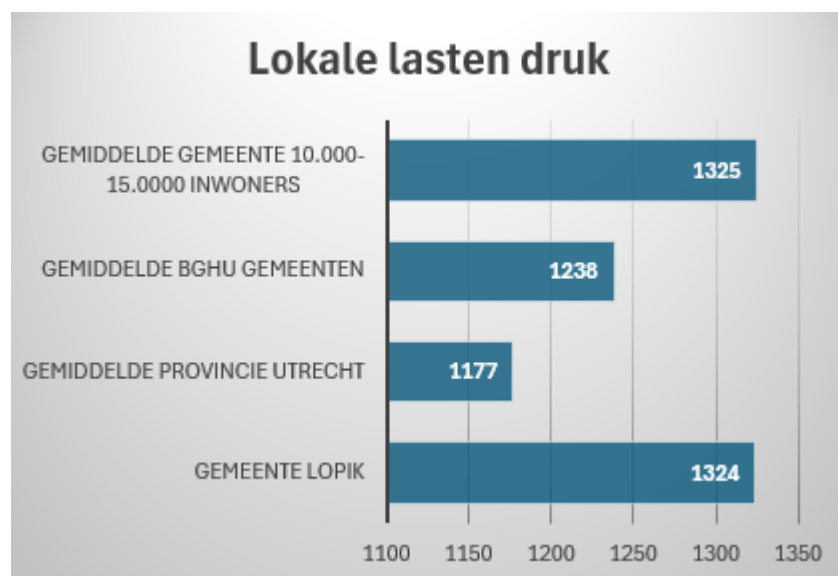
Jaarlijks publiceert het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) de Atlas van de lokale lasten. Op basis van de gegevens van deze Atlas is voor het jaar 2025 een vergelijking gemaakt van de lokale lastendruk in Lopik in vergelijking met het gemiddelde bedrag aan woonlasten van

- gemeenten in de provincie Utrecht met 10.000 tot 15.000 inwoners op 1 januari 2025;
- gemeenten die deelnemen in BghU;
- alle gemeenten in de provincie Utrecht.

Woonlasten

In onderstaand overzicht worden de tarieven van de afgelopen jaren weergegeven. Hiermee wordt een beeld gegeven van het verloop van de woonlasten in Lopik voor een meerpersoonshuishouden met een woning in eigendom.

De lastendruk is gebaseerd op gemiddelden. De waardeontwikkeling van woningen voor de berekening van de OZB is nog niet bekend. In de bovenstaande presentatie is gerekend met een stijging van het bedrag OZB voor de eigenaar met 2,6% . Zowel de afvalstoffenheffing als de rioolrechten hebben een gebruikscomponent. Inwoners kunnen hun lastendruk beïnvloeden door een kleinere restafvalcontainer aan te vragen (afvalstoffenheffing) en door minder water te verbruiken (rioolheffing).

B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

1. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers te kunnen opvangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen, zoals het vormen van voorzieningen of het afsluiten van verzekeringen. Het weerstandsvermogen is mede van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente.

De raad heeft op 29 september 2020 de nota Weerstandsvermogen en risicomanagement vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders opgenomen die richting geven aan de uitvoering van het gemeentelijk risicomanagement in Lopik.

2. Risicoprofiel gemeente Lopik

Incidentele risico's	Bedrag
Risico's met betrekking tot de inkomsten	442.500
Dit betreft het risico op een nadelig effect voor Lopik door druk op belastinginkomsten, het uitblijven van dividenduitkeringen en onzekerheid over de algemene uitkering van het Rijk.	
Risico's met betrekking tot de bedrijfsvoering	2.165.000
De bedrijfsvoeringsrisico's voor Lopik omvatten onder andere saneringen, schade aan niet-verzekerde eigendommen, aansprakelijkheidsstellingen, verlies van voorschotten, juridische kosten en onverwachte onderhoudskosten. Ook informatieveiligheid en oplopende kosten bij projecten, zoals het niet beheersen van kosten en frictiekosten door het organisatieplan en vaststellingsovereenkomsten, vormen risico's.	
Risico's met betrekking tot de uitgaven	850.000
Dit betreft de mogelijke kans op een ramp c.q. grote incidenten, stijging bijdragen aan verbonden partijen, tekorten op exploitatie van dorpshuizen, wijzigingen in de regelgeving wat leidt tot meer kosten, prijsstijging ivm de ontwikkelingen in de wereld en eventuele planschade.	
Totaal aan incidentele risico's	3.457.500
Structurele risico's	Bedrag
Risico's met betrekking tot de inkomsten	470.000
Als risico is geïdentificeerd de kans op een tegenvallende ontwikkeling van bouwleges en de Algemene Uitkering, door de onzekerheden vanuit het Rijk, die kunnen leiden tot lagere inkomsten en begrotingstekorten.	
Risico's m.b.t. de bedrijfsvoering	212.500
Personele risico's voor Lopik omvatten uitval door ziekte, conflicten en de meerkosten bij het onverwachte vertrek van medewerkers in sleutelposities. Daarnaast bestaat het risico op kosten voortvloeiend uit arbeidsrechtelijke verplichtingen, zoals ontslagvergoedingen en juridische kosten. Als risicodragers voor sociale voorzieningen draagt de gemeente ook het risico van hogere uitkeringen, zoals WW, bij personeelsverloop.	
Risico's met betrekking tot de uitgaven	602.500
De risico's voor Lopik omvatten de kans op rentestijging, waardoor het aantrekken van kapitaal duurder wordt. Daarnaast is er het risico van hogere bijdragen aan verbonden partijen, oplopende kosten voor participatieregelingen, en open-eindregelingen zoals leerlingvervoer, bijstand, jeugdzorg en WMO. Deze factoren kunnen leiden tot verhoogde uitgaven en uitdagingen bij het realiseren van taakstellingen.	
Totaal aan structurele risico's	1.285.000
Totaal aan risico's	4.742.500

3. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is de verzamelnaam voor alle bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat hierbij om buffers in het eigen vermogen respectievelijk in de exploitatie die kunnen worden vrijgemaakt om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken.

De functie van weerstandscapaciteit

Er zijn kortweg in theorie twee manieren waarop de weerstandscapaciteit kan worden ingezet:

1. de weerstandscapaciteit dient ertoe om structurele tegenvallers met meerjarige effecten af te dekken;
2. de weerstandscapaciteit heeft een incidentele bufferfunctie en dient ertoe om incidentele tegenvallers met alleen effecten voor het lopende begrotingsjaar af te dekken.

Primair wordt de weerstandscapaciteit gerelateerd aan financiële risico's die zich in een begrotingsjaar kunnen verwezenlijken. De meerjarige effecten van structurele tegenvallers kunnen ook worden betrokken in de politieke besluitvorming bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling.

Incidentele versus structurele weerstandscapaciteit

Ten behoeve van het inzicht in het duurzame karakter van het vermogen om financiële tegenvallers te kunnen opvangen, wordt onderscheid gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten éénmalig op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Kort samengevat zijn dit de direct aan te wenden middelen voor tegenvallers. De structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Dit is de (potentiële) financiële ruimte voor de gemeente, die jaarlijks in de begroting is ingebouwd.

Componenten weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. De gemeente Lopik beschouwt de volgende componenten als onderdeel van de beschikbare structurele en incidentele weerstandscapaciteit:

Structurele weerstandscapaciteit:

- onbenutte belastingcapaciteit
- onvoorzien

Onbenutte belastingcapaciteit

Ten aanzien van de onbenutte belastingcapaciteit is de zogenaamde macronorm OZB van toepassing. Jaarlijks stelt het ministerie van BZK een percentage vast waarmee macro de OZB-opbrengst van gemeenten zou mogen stijgen. Aangezien elke gemeente hierin haar eigen beleid voert en niet bekend is wat gemeenten van plan zijn, is praktisch gezien niet te berekenen wat het stijgingspercentage voor een individuele gemeente bedraagt.

Voor de berekening is daarom aansluiting gezocht bij de norm voor toelating tot artikel 12- gemeente die een aanvullende uitkering op basis van dit artikel willen aanvragen. Zij moeten een normtarief van 0,1853% hanteren.

Incidentele weerstandscapaciteit:

- weerstandsreserve
- algemene reserve

De bestemmingsreserves worden niet tot het weerstandsvermogen gerekend. Inzet hiervan vraagt om aanpassing van voorgenomen beleid.

Weerstandscapaciteit gemeente Lopik

Toepassing van bovenstaande uitgangspunten met betrekking tot de beschikbare weerstandscapaciteit, op basis van de begroting 2026, maakt dat de weerstandscapaciteit van de gemeente Lopik € 10.345.000 is.

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

Beschikbare weerstandscapaciteit : Benodigde weerstandscapaciteit = ratio weerstandsvermogen

De uitkomst van de berekende ratio wordt als volgt gewaardeerd:

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1)	Bedrag
Structurele weerstandscapaciteit	
- onbenutte belastingcapaciteit:	
onroerendezaakbelasting	900.000
- onvoorzien	35.000
Totale structurele weerstandscapaciteit	935.000
Incidentele weerstandscapaciteit	
- weerstandsreserve	4.633.000
- algemene reserve	4.777.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit	9.410.000
Totale weerstandscapaciteit	10.345.000

Weerstandscapaciteit (bedragen x € 1)	Beschikbaar		Benodigd	
Structureel	A	935.000	B	1.285.000
Incidenteel	C	9.410.000	D	3.457.500
Totaal	E	10.345.000	F	4.742.500

Weerstandsratio	
Structureel (A/B)	0,73
Incidenteel (C/D)	2,72
Totaal (E/F)	2,18

Ratio	Waardering
> 2,0	uitstekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Uw raad is afgesproken dat wordt gestreefd naar een weerstandsratio van 1,00 voor zowel het structurele als incidentele deel.

Conclusie

Het totale weerstandsratio structureel en incidenteel is boven 1. Hiermee voldoen wij aan de door uw raad vastgestelde norm. Gelet op de omvang van de incidentele risico's ten opzichte van de stand van de algemene reserve is het incidentele ratio ruim voldoende. De structurele ratio is 0,73. Gelet op het structurele negatieve saldi van de begroting en de onzekerheden met betrekking tot de ravijn jaren is de verwachting dat de structurele ratio voorlopig kritisch blijft. Met het vaststellen van de 1e begrotingswijziging 2025 wordt de belastingcapaciteit volledige benut. Dit heeft een effect op de structurele ratio..

Kerngetallen

De begroting is opgesteld overeenkomstig de richtlijnen uit het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten". In artikel 11, tweede lid, onderdeel d. is de verplichting opgenomen tot het vermelden van kengetallen over de financiële positie van de gemeente. Een ministeriële regeling schrijft voor de financiële positie van de gemeente toe te lichten aan de hand van kengetallen. De beoordeling van de financiële positie is afhankelijk van de situatie waarin een gemeente zich bevindt (bijvoorbeeld: de beoordeling kan afhangen van het al dan niet zijn van een groei-/krimp-gemeente).

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd)

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij de 'netto-schuldquote gecorrigeerd' wordt het bedrag aan opgenomen gelden gecorrigeerd voor de verstrekte leningen.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A Vaste schulden cf. art. 46 BBV	8.824	35.270	26.959	34.467	36.770	38.676
B Netto vlottende schuld cf. art 48 BBV	2.823	2.988	2.988	2.988	2.988	2.988
C Overlopende passiva cf. art 49 BBV	6.828	5.682	5.682	5.682	5.682	5.682
D Financiële activa cf. art 36 lid d,e,f BBV	0	0	0	0	0	0
E Uitzettingen < 1 jaar cf. art. 39 BBV	3.446	5.747	5.747	5.747	5.747	5.747
F Liquide middelen	259	259	259	259	259	259
G Overlopende activa	6.405	5.514	5.514	5.514	5.514	5.514
H Totale baten cf. art 27 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	44.169	46.800	44.765	45.228	45.353	45.596
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	18,94%	69,27%	53,86%	69,91%	74,79%	78,57%

Netto schuldquote gecorrigeerd (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A Vaste schulden cf. art. 46 BBV	8.824	35.270	26.959	34.467	36.770	38.676
B Netto vlottende schuld cf. art 48 BBV	2.823	2.988	2.988	2.988	2.988	2.988
C Overlopende passiva cf. art 49 BBV	6.828	5.682	5.682	5.682	5.682	5.682
D Financiële activa cf. art 36 lid d,e,f BBV	1.383	1.374	1.366	1.357	1.348	1.339
E Uitzettingen < 1 jaar cf. art. 39 BBV	3.446	5.747	5.747	5.747	5.747	5.747
F Liquide middelen	259	259	259	259	259	259
G Overlopende activa	6.405	5.514	5.514	5.514	5.514	5.514
H Totale baten cf. art 27 lid c BBV (excl. mutaties reserves)	44.169	46.800	44.765	45.228	45.353	45.596
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H * 100%	15,81%	66,34%	50,81%	66,91%	71,82%	75,64%

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Hoe meer gebruik gemaakt wordt van vreemd vermogen, hoe lager de ratio. Een solvabiliteitsratio tussen de 20% en 40% wordt meestal als goed gezien.

Solvabiliteit (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
A Eigen Vermogen	17.907	15.144	13.580	13.256	13.212	13.168
B Balanstotaal	40.979	58.334	53.427	60.852	62.567	63.763
Solvabiliteit (A/B) * 100%	43,70%	25,96%	25,42%	21,78%	21,12%	20,65%

3. Belastingcapaciteit.

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De definitie luidt:

Woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit			
woonlasten meerpersoons huishouden	2023	2024	2025
A: OZB-lasten voor een gezin bij een gemiddelde WOZ waarde	€ 506	€ 599	€ 665
B: Rioolheffing voor gezin bij 150 m²	€ 345	€ 359	€ 371
C: Afvalstoffenheffing voor een gezin bij een restafvalcontainer van 180 liter	€ 322	€ 330	€ 332
D: Heffingskorting (indien van toepassing)			
E: Totale woonlasten voor gemiddeld gezin	€ 1.172	€ 1.288	€ 1.368
F: Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin (*)	€ 944	€ 1.000	€ 1.029
Woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde (E/F x 100%)	124%	129%	133%
(*) Jaar 2023: COELO atlas lokale lasten 2023, Jaar 2024: COELO atlas lokale lasten 2024 en Jaar 2025: COELO atlas lokale lasten 2025			

C. Onderhoud kapitaalgoederen

1 Inleiding

De gemeente Lopik heeft veel eigendommen in de openbare ruimte liggen. De paragraaf kapitaalgoederen gaat over het onderhoud van deze kapitaalgoederen. Om helder te krijgen waar we over spreken wordt de openbare ruimte gedefinieerd als de buitenruimte, inclusief de ondergrondse infrastructuur, die in beheer en onderhoud van de gemeente is. Daarnaast zijn de gemeentelijke gebouwen ook onderdeel van de kapitaalgoederen. De paragraaf heeft betrekking op de kapitaalgoederen die vallen onder de taakvelden:

- gemeentelijke eigendommen,
- beheer wegen en kunstwerken,
- afwatering en waterkering,
- openbaar groen,
- riolering.

In deze paragraaf worden de volgende onderdelen toelicht:

1. openbare ruimte;
2. gemeentelijke gebouwen en terreinen;

ontwikkelingen.

2 Openbare ruimte

Beheerplannen openbare ruimte

Begin 2022 zijn de beheerplannen, nadat een integrale actualisatie heeft plaatsgevonden, opnieuw vastgesteld. In 2024 zijn deze plannen herijkt en in 2026 wordt gestart met het opstellen van nieuwe beheerplannen voor de periode 2027 - 2031. In de integrale beheervisie uit 2021 zijn de strategische beleidsuitgangspunten voor het beheer en onderhoud integraal afgewogen op basis van life cycle costing. Kapitaallasten voor de investeringen ten aanzien van de openbare ruimte zijn opgenomen in de stelpost kapitaallasten en onderstaande beheerplannen.

In de Programmabegroting 2026-2029 zijn de kapitaallasten voor de investeringen ten aanzien van de openbare ruimte conform de vastgestelde beheerplannen opgenomen.

Meerjarige onderhoudsplanning	Looptijd	Vastgesteld
MJOP Wegen	2022-2026	1-2-2022
MJOP Kunstwerken	2022-2026	1-2-2022
MJOP Groen	2022-2026	1-2-2022
MJOP Oevers	2022-2026	1-2-2022
MJOP Openbare verlichting	2022-2026	1-2-2022
MJOP Speelplaatsen	2022-2026	1-2-2022
Gemeentelijk Rioolplan	2022-2026	1-2-2022

3 Gemeentelijke gebouwen

Beheerplannen gemeentelijke gebouwen

De gemeentelijke gebouwen worden planmatig beheerd. In 2023 zijn de geactualiseerde meerjarige onderhoudsplannen voor de gebouwen vastgesteld.

De financiering van de kosten voor onderhoud van de gebouwen kent drie stromen, namelijk:

1. jaarlijks terugkerend (preventief en correctief) onderhoud via de exploitatie;
2. planmatig "groot" onderhoud via de voorziening onderhoud gebouwen, welke wordt gevoed door een jaarlijkse toevoeging vanuit de exploitatie;
3. levensduur verlengend onderhoud, niet zijnde een renovatie, zoals isolatie, dakwerken en duurzame installaties, waardoor het gebouw minimaal 15 jaar langer geschikt is voor het gebruiksdoel via activering en afschrijving.

Ad 1.

Jaarlijks terugkerend onderhoud valt uiteen in correctief en preventief. Correctief onderhoud (klachten- en storingenonderhoud) betreft kleine reparaties en vervangingen. Preventief onderhoud heeft tot doel om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functieervulling noodzakelijk is. Voorbeelden zijn het onderhouden van een CV ketel of luchtbehandelingsinstallatie. Voor dit onderhoud is een bedrag opgenomen in de exploitatiebegroting van het gebouw.

Ad 2.

Planmatig periodiek of groot onderhoud zijn werkzaamheden die niet ieder jaar plaatsvinden. Een voorbeeld is schilderwerken. Maar ook ingrijpende werkzaamheden zoals vervanging van een installatie maakt hier onderdeel van uit.

Ad 3.

Levensduur verlengend onderhoud betreft het vervangen van delen van het gebouw die de levensduur van het gebouw met tenminste 15 jaar verlengen. Te denken valt aan dak, kozijnen of verduurzaming van het gebouw zoals isolatie, hybride installaties (warmtepompen) en zonnepanelen. In de MJOP's is wel het levensduur verlengend onderhoud opgenomen maar voor de financiering moet per project een krediet bij de raad worden aangevraagd.

Gemeentelijke eigendommen niet openbaar

MOB Bens chop

Voor de gebouwen op dit terrein is geen MJOP opgesteld. In afwachting van herontwikkeling en/of verkoop wordt uitsluitend onderhoud met betrekking tot veiligheid aan terrein en gebouwen uitgevoerd. De gebouwen worden per jaar verhuurd. De huidige huurperiode loopt tot 1 juli 2026.

Gemeentelijk ongebouwd onroerend goed

Verspreid over de gemeente liggen een aantal percelen welke aangekocht zijn om in te kunnen zetten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze gronden worden verhuurd/verpacht zolang er geen specifieke herbestemming aan de orde is.

Meerjarige onderhoudsplanning		Looptijd	Vastgesteld
Medisch Centrum	Jongleveweg 1, Polsbroek	2023-2042	4-7-2023
Gemeentewerf	Reinaldaweg 21, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Kantoor brandweerkazerne gemeentewerken	onder VVE reinaldaweg 21, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Sporthal de Wiekslag	Beatrixplantsoen 3, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Sporthal de Bosrand	Koningin Wilhelminastraat 27a, Bens chop	2023-2042	4-7-2023
Sporthal Polsbroek	Heer Willem van Egmondstraat 3, Polsbroek	2023-2042	4-7-2023
Zwembad Lobeke	Churchillaan 21, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Gemeentehuis Lopik	Raadhuisplein 1, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Aula begraafplaats	Zuiderparklaan, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Gebouw Emmalaan 66	Emmalaan 66, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Voormalig schoolgebouw	De Akker 41 43, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Jachthut Oerlemanshut	M.A. Reinaldaweg, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Bijgebouw Oerlemanshut	M.A. Reinaldaweg, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Schuur Lopikerhout	M.A. Reinaldaweg, Lopik	2023-2042	4-7-2023
Waterpeilhuisje	Lekdijk Oost te Jaarsveld	2023-2042	4-7-2023
Horecapand	Lopikerweg Oost 1a (chinees restaurant)	2023-2042	4-7-2023
Dorpshuis Bens chop	Oranje-Nassastraat 31, Bens chop	2023-2042	4-7-2023
Voormalige basisschool	Wagemaker 1, Lopik	2023-2042	4-7-2023

4 Ontwikkelingen

Al enige tijd hebben we te maken met kostenstijgingen voor materialen en personeel. Daarnaast is het verkrijgen van goed personeel, zowel inhuur als in loondienst, op het gebied van de civiele techniek, heel lastig. Er is landelijk een groot tekort aan vakmensen. Dit geldt voor gemeentelijk personeel en adviseurs, als ook vakmensen en materialen bij aannemers, onderhouds- en installatiebedrijven en zeker ook bij de nutsbedrijven. Dit zijn externe partners waarvan wij bij de doorloop van plannen van afhankelijk zijn. Dit heeft op alle terreinen van het civiele werk invloed: aanbestedingen en inkopen van werken vergen meer tijd of worden zelfs niet mogelijk op het gewenste tijdstip. Aan de andere kant vragen het verwachtingspatroon bij inwoners en de samenwerking met nutsbedrijven juist om een snelle voorbereiding. Hierdoor staan planningen van meerdere kanten onder druk.

Om zoveel mogelijk grip te houden op zaken waar we wel controle op hebben zetten we de bewezen werkwijze voort om in bouwteams met lokale aannemers en installateurs te werken. Tevens hebben we veelvuldig overleg met de nutspartijen en andere partners om de werken op elkaar af te stemmen. Ook zetten we in op een duidelijke en eerlijke communicatie naar onze inwoners ten aanzien van de planning.

D. Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitsstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet.

Bij het aantrekken van financiering voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- financieringen worden alleen aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
- financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken om het renterisico te minimaliseren en het renteresultaat te optimaliseren

Het enige toegestane instrument voor het aantrekken van financieringsmiddelen is de onderhandse geldlening. De gemeente vraagt telefonisch offertes bij minimaal drie instellingen voordat een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

Langlopende uitzetting

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasury functie voor een periode van één jaar en langer geldt het uitgangspunt dat uitzetting uitsluitend gedaan kan worden onder de genoemde voorwaarden van renterisicobeheer. De gemeente vraagt telefonisch offertes bij minimaal drie instellingen voordat een uitzetting wordt gedaan. Deze offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

Relatiebeheer

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

- bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen van Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0%;
- financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands, of anderszins EER1-toezicht te vallen, zoals De Nederlandse Bank en de Verzekeringkamer.
- Tussenpersonen dienen geregistreerd te staan bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

Kasbeheer

Om de kosten van het geldstromenbeheer te beperken, wordt het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitsplanning af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd door Bank Nederlandse Gemeenten.

Kasgeldlimiet

Wettelijk is er een maximum gesteld aan het bedrag van de netto vlottende schuld van gemeenten. Dit maximum wordt de kasgeldlimiet genoemd. De vlottende schuld mag deze limiet niet overschrijden. De kasgeldlimiet is sinds 1 januari 2003 vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Voor 2026 is dit een bedrag van € 3,9 miljoen. Elk kwartaal wordt de gemiddelde korte financiering voor dat kwartaal getoetst aan de kasgeldlimiet.

Renterisico-norm

De renterisico-norm is een beheersmaatregel om renterisico's zoveel mogelijk te vermijden. Met het hanteren van de norm wordt voorkomen dat bijvoorbeeld voor een aantal leningen de renteherziening op hetzelfde moment plaatsvindt, zodat een eventuele stijging daarvan niet ineens tot veel hogere lasten leidt. Met de norm wordt dus een spreiding van dit soort risico's beoogd. De renterisico-norm bedraagt voor 2026 € 9,1 miljoen (20% van begrotingstotaal). De renterisico-norm wordt niet overschreden.

Saldo- en liquiditeiten beheer

Voor het saldobehoor en het liquiditeiten beheer gelden de volgende specifieke richtlijnen. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt de kasgeldlimiet niet overschreden. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld, kasgeldleningen en kredietlimieten op rekening-courant.

Toegestane instrumenten bij het uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar zijn rekening-courant, daggeld, spaarrekening en deposito's. De gemeente streeft naar concentratie van de liquiditeiten binnen één rente compensatiecircuit bij de bank met de gunstigste conditie. De overtoollige kasgeldmiddelen boven de voorgeschreven limiet dagelijks worden gestald bij het Rijk door middel van "schatkistbankieren". De stand van de bij het Rijk gestalde middelen wordt bij de jaarrekening verantwoord op de balans onder het kopje "uitzettingen < 1 jaar".

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

De gemeente Lopik heeft op dit moment een tweekaldrie langlopende geldleningen in portefeuille. In 2021 en 2022 zijn geldleningen afgesloten van respectievelijk € 6 miljoen (aflossing in 5 jaar) en € 8 miljoen (aflossing in 10 jaar). In 2025 is een nieuwe langlopende geldlening van € 15 miljoen afgesloten (aflossing in 10 jaar). Voor de financieringsbehoefte worden ook de eigen financieringsmiddelen gebruikt en daarnaast wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde kasgeldleningen (kortlopende leningen). Op basis van het verwachte investeringsvolume zal aanvullende financiering in de nabije toekomst nodig zijn.

EMU-saldo

In 2010 is tussen het Rijk en gemeenten afgesproken dat voor alle gemeenten tezamen een toegestane EMU-begrenzing wordt gehanteerd van -0,5 BBP. Voor gemeenten zijn individuele referentiewaarden uitgerekend afhankelijk van het aandeel in de algemene uitkering. Tegelijkertijd met de begrotingsstukken wordt een EMU-saldo berekening voor de gemeente Lopik ingediend bij het CBS. Op grond van deze begroting ziet de in te dienen EMU berekening er als volgt uit.

EMU-saldo

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo voor toevoeging/onttrekking reserves	-900	-5.092	-523
Mutatie (im)materiële vaste activa	2.471	5.263	7.425
Mutatie voorzieningen	60	-385	5
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)			
Verwachte boekwinst/verlies bij verkoop van activa			
Berekend EMU-saldo	-3.311	-10.740	-7.943

E. Bedrijfsvoering

Inleiding

Lopik is een pragmatische gemeente met ambitie, waar de medewerkers de mouwen opstropen en aan de slag gaan. We weten wat er speelt en sluiten aan bij de krachten van de samenleving. Met kennis werken, informeren en adviseren wij. Met onze betrokkenheid en ons inlevingsvermogen maken we het verschil. We handelen transparant en hebben gevoel bij de uitwerking van de genomen beslissing. Door nabijheid, initiatief en contact maken wij het verschil voor onze inwoners, bedrijven en organisaties.

Wij werken vanuit onze kernwaarden, en zijn als mens en overheid:

- Betrouwbaar (je kunt van ons op aan);
- Bekwaam (we weten waar we het over hebben);
- Betrokken (merkbaar luisteren en handelen);
- Bevlogen (we leggen ons ziel in ons werk).

Vanuit onze missie en kernwaarden faciliteert en adviseert Bedrijfsvoering over personeel, middelen en processen. Zodat de medewerkers die dicht bij onze inwoners/organisaties (primaire proces) staan in staat worden gesteld om hun dienstverlening optimaal te doen, in nabijheid, transparant en professioneel.

Voor een optimale wisselwerking tussen en ondersteuning van teams het hanteren wij het drielaagsmodel:

- de eerste lijn is het inregelen van een goede kennisbank zodat de teams zichzelf reden;
- de tweede lijn is het ondersteunen van teams door taken over te nemen;
- de derde lijn is gericht op advies door eigen professionals of specialistische kennis van buiten inschakelen.

Bedrijfsvoering speelt een grote rol in de organisatieontwikkeling naar een toekomstbestendige organisatie. En is in de basis betrokken bij het bouwen aan Lopik 2.0. Bouwblokken voor het vormgeven van Lopik 2.0 zijn:

- Onderscheid in reguliere taken en “opgaven & ontwikkeling”.
- Dienstverlening centraal in de manier van werken.
- Kennis als ruggengraat voor verbetering.
- Zelfbewust in samenwerking met partners.
- Aandacht als leidend principe in het omgaan met mensen en prestaties.
- Werken in wisselwerking met de omgeving.

Gebruik maken van technologie.

Borgen van privacy en informatieveiligheid

Privacy en informatiebeveiliging heeft onze continue aandacht. Ons gewenste ambitieniveau is echter nog niet bereikt en tegelijkertijd verwachten we de komende jaren extra druk door nieuwe wet- en regelgeving. Denk daarbij aan de AI-act, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid 2.0 (BIO2) en de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Daarnaast neemt het gebruik van cloud- en SaaS-diensten toe. Dit vereenvoudigt technisch beheer, maar verkleint onze directe controle en interne kennis. Tegelijk blijven ook oudere applicaties in gebruik. Uitbesteding van diensten ontslaat de gemeente bovendien niet van de eigen IBP-verantwoordelijkheid; dit vraagt om duidelijke kaders en eisen richting leveranciers.

Kortom, het huidige ambitieniveau kan alleen worden gerealiseerd met minimale rolbezetting en strikte prioritering. Externe ontwikkelingen vergroten de complexiteit en druk op de organisatie. Deze bekijken we serieus en worden bestuurlijk afgewogen in hoeverre dit voor Lopik relevant en uitvoerbaar is. De beperkte beschikbaarheid en prioriteit van de informatiebeveiliging- en privacy-rollen vormen daarbij een reëel risico voor de borging van informatiebeveiliging en privacy.

Personeel en organisatie

Raad

De gemeenteraad telt 15 leden namens 5 fracties. De samenstelling van de raad is; ChristenUnie-SGP (5 zetels), Hart voor Lopik (4 zetels), CDA (3 zetels), VVD (2 zetels) en PvdA (1 zetel). De burgemeester is voorzitter van de raad. Bij de uitvoering van zijn taken wordt de raad organisatorisch ondersteund door de griffie. De griffie bestaat uit de griffier en een griffiemedewerkster.

College

Het college bestaat naast de burgemeester uit twee wethouders. De burgemeester is voorzitter van het college. De tijdsbestedingsnorm voor de wethouders bedraagt 2,0 fte. Wij blijven hiermee ruimschoots binnen de wettelijk maximaal toegestane norm (3,3 fte).

Organisatie

De organisatiestructuur van de gemeente Lopik bestaat uit de directie, ondersteund door een staf, en verschillende teams. De directie voert de strategische leiding, terwijl teams als Service en ondersteuning, Ruimte en Realisatie, en Buitendienst verantwoordelijk zijn voor administratieve, facilitaire en ruimtelijke taken. Het sociale domein wordt bediend door het Team Beleid sociaal en het Sociaal team. Interne processen worden verzorgd door Mens, middelen en juridische zaken en Informatievoorziening. Veiligheid houdt zich bezig met ordehandhaving. Samen zorgen deze teams voor een efficiënte uitvoering van de gemeentelijke taken.

Formatie

De personele kengetallen laten zien dat de bezetting achterblijft bij de formatie (-21 FTE), waardoor inzet van externe capaciteit nodig blijft. Tegelijkertijd ligt het ziekteverzuim met gemiddeld ruim 7% op een hoog niveau, al is er sprake van lichte daling.

Voor 2026 richten wij ons op het verkleinen van het verschil tussen formatie en bezetting, het versterken van instroom en behoud van medewerkers en het terugdringen van het ziekteverzuim door inzet op vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Daarmee borgen wij de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening.

Ziekteverzuim verloop

Jaar	2024					2025								Gemiddeld
Maand	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	
Ziekte %	3,57%	5,38%	7,64%	7,47%	7,40%	7,80%	7,91%	6,99%	5,56%	6,51%	7,20%	8,58%	8,25%	7,52%
Aantal ziekmeldingen	5	11	25	12	15	19	16	19	16	6	11	14	0	14

Personele kengetallen

Aantal medewerkers	244	
Aantal vrouw	118	48,40%
Aantal man	126	51,60%
Gemiddelde leeftijd	47,8	
Gemiddeld jaar in dienst	6,7	

Aantal FTE	158,42	128,67*
Aantal fulltime (36 uur)	35,70%	
Aantal parttime	64,30%	
Bezetting / 1000 inwoners	7,44	
FTE /1000 inwoners	5,11	

Eind 2024*

Formatie vs bezetting

	formatie	bezetting	verschil
FTE	186,39	165,06	-21,33
Uren	6710	5942,26	-767,74
Inhuur FTE*		26,78	

Binnen de
bezetting FTE*

Overhead

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's worden de kosten van het primaire proces opgenomen. Overhead bestaat in elk geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch)
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- P&O
- Inkoop (inclusief aanbesteding en contractmanagement)
- Interne en externe communicatie. projectcommunicatie en medewerkers die bij een projectbureau werken
- Juridische zaken
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorziening en automatisering (I&A)
- Facilitaire zaken en Huisvesting. Dit is inclusief receptie, beveiliging en catering en gebouwenbeheerders
- Digitale Informatie Voorziening (DIV)

Managementondersteuning primair proces

F. Verbonden partijen

1. Algemeen

Gemeenschappelijke regelingen

1. GGD regio Utrecht (GGDrU)
2. Afval verwijdering Utrecht (AVU)
3. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
4. Werk en inkomen Lekstroom (WIL)
5. Gemeenschappelijke regeling RHC Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
6. Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)
7. Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) /
8. Omgevingsdienst Utrecht (ODU)
9. Belastingssamenwerking gemeenten en Hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Vennootschappen

1. BNG Bank NV
2. Vitens NV

Stichtingen

1. Stichting Beschut Werk Lekstroom (WerkWIJSS)
2. Stichting SchoonmaakWerk (WerkWIJSS-Schoon)
3. Stichting Urgentieverlening West Utrecht

2. Waarom verbonden partijen

De gemeenten in Nederland hebben veel taken en verantwoordelijkheden op uiteenlopende terreinen die zij als lokale overheid dienen uit te voeren. Zo ook de gemeente Lopik. Voor de uitvoering van deze taken heeft de gemeente de keuze uit drie mogelijkheden:

- de uitvoering van de taak wordt door de gemeente zelf opgepakt;
- de uitvoering van de taak wordt door de gemeente uitbesteed aan een organisatie of bedrijf, die geheel los staat van de gemeente;
- de uitvoering van de taak wordt door de gemeente ondergebracht bij een organisatie waarvan de gemeente bestuurlijk deel uitmaakt en waarmee een (financiële) verbintenis wordt aangegaan: de verbonden partij.

Het zelf uitvoeren van taken dan wel een opdracht verstrekken aan een los van de gemeente staande organisatie en bedrijf gebeurt vaak bij uitvoerende taken. In het laatste geval fungeert de gemeente als opdrachtgever.

Wanneer het gaat om een (uitvoerings)taak die ondergebracht wordt bij een verbonden partij, staat de gemeente meerdere keuzes tot haar beschikking. Er bestaan namelijk veel verschillende samenwerkingsvormen binnen gemeenten, waarbij ook de gebruikte terminologie nogal van elkaar verschilt. Zo wordt er gesproken over samenwerkingsverbanden, gemeenschappelijke regelingen en verbonden partijen. Om te komen tot eenduidigheid wordt veelal uitgegaan van de terminologie die wordt gebruikt in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. Dit besluit gaat uit van de term verbonden partij en geeft daaraan de volgende definitie:

“Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

De gemeente Lopik volgt deze definitie waarbij de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) het wettelijke kader vormt.

Verbonden partijen kunnen worden onderscheiden in de op het publiekrecht gebaseerde Gemeenschappelijke regelingen en het bezit van aandelen van bedrijven die zijn gebonden aan het privaatrecht, de zogeheten vennootschappen.

3. Verbonden partijen

Bedragen x 1.000

Verbonden partij	Programma	Soort regeling/ rechtsvorm	Aandeel belang	Financieel belang deelnemersbijdrage (*1.000)	Eigen vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Eigen vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
GGD regio Utrecht (GGDrU)	Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning	Publiekrechtelijke rechtspersoon - gemengd openbaar lichaam	1%	€ 771	€ 2.738	€ 2.800	€ 29.734	€ 27.464	Hoog	Kostendekkend
Afval Verwijdering Utrecht (AVU)	Beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer	Publiekrechtelijke rechtspersoon	2%	€ 508	€ 0	€ 0	€ 14.100	€ 15.333	Matig	Kostendekkend
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Openbare Orde en Veiligheid	Publiekrechtelijke rechtspersoon	1%	€ 986	€ 30.288	€ 29.361	€ 69.631	€ 75.308	Hoog	Kostendekkend
Werk en inkomen Lekstroom (WIL)	Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	Publiekrechtelijke rechtspersoon - uitvoeringsorganisatie	6%	€ 5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Laag	Kostendekkend
RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Onderwijs, Sport en Cultuur	Publiekrechtelijke rechtspersoon	9%	€ 95	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Laag	Kostendekkend
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	Publiekrechtelijke rechtspersoon	1%	€ 71	€ 3.629	€ 3.859	€ 7.474	€ 9.100	Hoog	Kostendekkend
Omgevingsdienst Utrecht (ODU)	Ruimtelijke ontwikkeling, milieu en volkshuisvesting	Publiekrechtelijke rechtspersoon	4%	€ 1.695		€ 1.028		€ 15.289	Laag	Kostendekkend
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Bestuur en bedrijfsvoering	Publiekrechtelijke rechtspersoon – bedrijfsvoerings- organisatie	1%	€ 232	€ 878	€ 757	€ 7.339	€ 7.339	Laag	Kostendekkend
Deelname in vennootschappen		Soort regeling/ rechtsvorm		Financieel belang omvang deelnemersbijdrage (*1.000)	Eigen vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Eigen vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Risico's	Verwachte omvang financieel resultaat
BNG Bank NV	Bestuur en bedrijfsvoering	Naamloze vennootschap	0,05%	26.442 aandelen (€ 2,50 nominaal per aandeel)	€ 4.777		€ 1.614		Laag	Verwacht positief saldo
Vitens NV	Bestuur en bedrijfsvoering	Naamloze vennootschap - publieke aandeelhouders	0,20%	11.619 aandelen	€ 714		€ 1.685		Laag	Verwacht positief saldo
Deelname in Stichtingen		Soort regeling/ rechtsvorm		Financieel belang omvang deelnemersbijdrage (*1.000)	Eigen vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Eigen vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 1-1-2026 (*1.000)	Vreemd vermogen 31-12-2026 (*1.000)	Risico's	Verwachte omvang financieel resultaat

Bedragen x 1.000

Stichting Beschut Werk Lekstroom (WerkwIJSS)	Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	Privaatrechtelijk - stichting	7%	€ 169	€ 120.913		€ 424.409		Matig	Kostendekkend
Stichting SchoonmaakWerk (WerkwIJSS-Schoon)	Werk, Inkomen, Economie en Recreatie	Privaatrechtelijk - stichting	11%	€ 16	€ 117.236		€ 174.671		Matig	Kostendekkend

G. Grondbeleid

In algemene zin is grondbeleid een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te realiseren.

Er bestaan verschillende vormen van grondbeleid. Bij actief grondbeleid verwerft de gemeente de gronden zelf. Bij passief grondbeleid laat de gemeente de grondverwerving en -uitgifte over aan private partijen. Een tussenvorm van grondbeleid is het publiek-privaat samenwerkingsmodel (PPS). De verschillende vormen van grondbeleid verschillen qua sturingsmogelijkheden en risico's voor de gemeente.

Tot nu toe gaan wij uit van faciliterend grondbeleid: de gemeente stelt daarbij de kaders van de ontwikkeling vast in de vorm van een omgevingsplan. Maar derden zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de projecten. Dat zijn private partijen, zoals ontwikkelaars of woningcorporaties.

Omdat er behoefte bestaat aan inzicht in de mogelijke vormen van grondbeleid passend bij onze gemeentelijke situatie, wordt er in het 4e kwartaal van 2025 een notitie grondbeleid aan uw raad voorgelegd.

H. Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

Dit is de openbaarheidsparagraaf van de gemeente Lopik, die voorziet in de verplichting die voortkomt uit het besluit tot actieve openbaarmaking van informatie en artikel 3.5 van de Wet open overheid (hierna: de Woo), een wet die op 1 mei 2022 in werking is getreden. Deze wet bepaalt dat een bestuursorgaan in de jaarlijkse begroting en verantwoording aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens en uitvoering van de Woo.

De focus van deze openbaarheidsparagraaf is de beschrijvende en kwalitatieve verantwoording op hoofdlijnen over de activiteiten die beoogd zijn om uit te voeren in 2025 en 2026 op de thema's actieve en passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding. Dit betreft zowel de reguliere activiteiten die uit de standaard budgetten worden bekostigd als de activiteiten die zullen worden gerealiseerd vanuit de gelden die ter beschikking worden gesteld door het Rijk om de Woo goed in te voeren binnen de gemeentelijke organisatie.

Actieve openbaarmaking

Onder actieve openbaarmaking verstaan we de activiteiten die vanuit de overheid worden ondernomen om informatie uit zichzelf openbaar te maken voor de samenleving en politiek.

In de Woo is de verplichting opgenomen voor bestuursorganen om een aantal (17) categorieën van documenten uit eigen beweging (actief) openbaar te maken (artikel 3.3, eerste en tweede lid van de Woo). De komende jaren (tot en met 2026) zal de verplichting tot actieve openbaring gefaseerd ingevoerd worden. De eerste verplichtte categorieën die actief openbaar gemaakt worden zijn inmiddels van kracht. In 2025 komen er twee categorieën bij, namelijk de beschikkingen en convenanten.

In 2025 en 2026 zal verder worden ingezet om uitvoering te geven aan een in 2022 ontwikkeld Plan van Aanpak Wet Open Overheid. Aan de hand van dit Plan van Aanpak en de gefaseerde invoering van de categorieën zullen verdere stappen worden gezet voor verdere de implementatie van de Woo en de optimalisering van de uitvoering van de uit te voeren werkzaamheden.

Passieve openbaarmaking

Onder passieve openbaarmaking verstaan we het openbaar maken van informatie naar aanleiding van een verzoek uit de samenleving, zoals de Woo-verzoeken.

In 2025 en 2026 zal verder worden ingezet op verdere versterking van de kwaliteit en snelheid van de behandeling van Woo-verzoeken. Ons streven is om tijdig en adequaat Woo-verzoeken te behandelen. In 2025 en 2026 zal het proces rondom een Woo-verzoek verder worden geoptimaliseerd en geïmplementeerd worden in de bedrijfsvoering van de organisatie. In de aankomende periode zullen ambtenaren binnen de gemeente Lopik meer horen van de Woo coördinator met de vraag of zij stukken willen zoeken en toesturen.

Verbetering informatiehuishouding

Voor de uitvoering en de implementatie van de Woo in onze organisatie, is het van groot belang dat de informatiehuishouding op orde is. Informatie moet vindbaar, compleet, betrouwbaar en beschikbaar zijn. Digitalisering stelt hogere eisen aan het registreren (meta-dataeren) van informatie en de kwaliteitszorg. In 2023 is gestart met de uitvoering van een jaarlijkse audit kwaliteitszorg informatiebeheer naast de bestaande jaarlijkse audit via de KPI-rapportages Archief- en Informatiebeheer. De verbeteracties uit deze audits worden verwerkt in een plan van aanpak wat jaarlijks wordt geactualiseerd. Enkele concrete acties zijn het tijdig vernietigen van informatie, training van medewerkers in het gebruik van het zaakstelsel, toetsing van applicaties op het vastgestelde metagegevensschema en het inventariseren van (archiefinformatie in (taak)applicaties met daarbij het bepalen van een bewaartermijn en het opstellen van een informatiebeheerplan. In 2026 gaan we vernietigingsachterstanden uit het verleden wegwerken en daarvoor interne gegevensmedewerkers opleiden. De bewustwording bij medewerkers en het trainen van medewerkers in het gebruik van het zaakstelsel heeft continu de aandacht.

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijke beleidsindicatoren

	Eenheid	Periode	Waarde
Woonlasten éénpersoonshuishouden		2022	999
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een één-persoons-huishouden betaalt aan woonlasten	euro	2023	1.049
		2024	1.121
		2025	1.185
Woonlasten meerpersoonshuishouden		2022	1.190
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meer-persoons- huishouden betaalt aan woonlasten	euro	2023	1.180
		2024	1.257
		2025	1.324
WOZ-waarde woningen		2022	383
De gemiddelde WOZ-waarde van woningen	x € 1.000	2023	443
		2024	452
		2025	481
Demografische druk		2022	71,7
De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	%	2023	71,0
		2024	71,0
		2025	71,3
Winkeldiefstallen		2021	0
Het aantal winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2022	0
		2023	0
		2024	3
Geweldsmisdrijven		2021	2
Het aantal geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2022	2
		2023	2
		2024	3
Diefstallen uit woning		2021	2
Het aantal diefstallen uit woningen	per 1.000 inwoners	2022	1
		2023	1
		2024	1
Vernielingen en beschadigingen		2021	7
Het aantal vernielingen en beschadigingen	per 1.000 inwoners	2022	5
		2023	2
		2024	3
Verwijzingen Halt		2021	12
Het aantal verwijzingen naar Halt in de leeftijd van 12-17 jaar	aantal per 1.000 jongeren	2022	16
		2023	7
		2024	10
Jongeren met delict voor rechter		2021	1,0
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	%	2022	1,0
		2023	1,0
		2024	1,0
Banen		2020	527
Het aantal banen in de leeftijd van 15-74 jaar	per 1.000 inwoners	2021	545
		2022	551
		2023	557
Vestigingen (van bedrijven)		2022	1.441
Het aantal vestigingen van bedrijven in de leeftijd van 15-64 jaar	per 10.000 inwoners	2023	1.476
		2024	1.501
		2025	1.501

	Eenheid	Periode	Waarde
Netto arbeidsparticipatie		2022	74,6
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	%	2023	76,0
		2023	76,9
		2024	79,0
Functiemenging		2021	50,7
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen		2022	50,9
		2023	51,0
		2024	51,1
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %		2021	1,3
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	%	2022	2,1
		2023	1,8
		2024	1,6
Absoluut verzuim		2021	0
Het aantal leerplichtigen (5-18 jaar) dat niet staat ingeschreven op een school	per 1.000 leerlingen	2022	0
		2023	3
		2024	10
Relatief verzuim		2021	20
Het aantal leerplichtigen (5-18 jaar) dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	per 1.000 leerlingen	2022	19
		2023	27
		2024	22
Niet-sporters		2022	53,3
Het percentage inwoners (18-64) dat niet sport ten opzichte van totaal van het aantal inwoners	%	2023	47,0
		2024	50,1
Bijstandsuitkeringen		2021	183
Het aantal personen met een bijstandsuitkering; 18 jaar en ouder	per 10.000 inwoners	2022	156
		2023	162
		2024	161
Lopende re-integratievoorzieningen		2021	106
Het aantal re-integratievoorzieningen in de leeftijd van 15-74 jaar	per 10.000 inwoners	2022	116
		2023	104
		2024	105
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement		2021	330
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten		2022	340
	per 10.000 inwoners	2023	450
		2024	350
Kinderen in uitkeringsgezin		2021	5
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	%	2022	4
		2023	4
		2024	4
Werkloze jongeren		2021	1,0
Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	%	2022	1,0
		2023	1,0
Jongeren met jeugdhulp		2021	9,5
Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar	% van alle jongeren tot 18 jaar	2022	10,0
		2023	8,4
		2024	8,4
Jongeren met jeugdreclassering			

	Eenheid	Periode	Waarde
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasserings-maatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar)	%		n.b.
Jongeren met jeugdbescherming			
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermings-maatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	%	2021	1,4
		2022	1,3
		2023	1,0
		2024	1,3
Omvang huishoudelijk restafval			
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar	kg per inwoner	2020	119
		2021	119
		2022	113
		2023	115
Hernieuwbare elektriciteit			
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	%	2020	37,2
		2021	38,4
		2022	48,7
Nieuw gebouwde woningen			
Het aantal nieuwbouwwoningen	%	2022	0,2
		2023	0,5
		2024	0,4
		2025	0,8

Bijlage 2: Overzicht taakvelden

PROGRAMMA		Begroting 2026		
		Lasten	Baten	Saldo
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning				
0.1	Bestuur	1.503	-	1.503
0.2	Burgerzaken	744	270	474
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	361	316	44
0.4	Overhead	8.323	24	8.299
0.5	Treasury	213	270	-57
0.61	OZB woningen	-	3.735	-3.735
0.62	OZB niet-woningen	-	1.542	-1.542
0.64	Belastingen overig	232	102	130
0.7	Algemene uitkering	-	28.697	-28.697
0.8	Overige baten en lasten	2.095	396	1.699
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	657	-657
		13.471	36.010	-22.538
Programma 2 - Openbare orde en veiligheid				
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.161	-	1.161
1.2	Openbare orde en veiligheid	440	8	432
		1.601	8	1.593
Programma 3 - (Jeugd)zorg, gezondheid en ondersteuning				
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	989	61	928
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.476	43	1.433
6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	804	81	723
6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	952	-	952
6.712	Begleiding (WMO)	633	-	633
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	2.226	-	2.226
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	227	-	227
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	997	-	997
6.791	PGB WMO	74	-	74
6.792	PGB Jeugd	221	-	221
6.811	Beschermde wonen (WMO)	308	248	60
6.821	Jeugdbescherming	422	-	422
6.91	Coördinatie en beleid WMO	76	-	76
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-993	-	-993
7.1	Volksgezondheid	818	17	800
		9.231	450	8.781
Programma 4 - Onderwijs, Sport en Cultuur				
4.2	Onderwijshuisvesting	381	-	381
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.316	311	1.005
5.1	Sportbeleid en activering	251	84	167
5.2	Sportaccommodaties	930	297	633
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	113	-	113
5.4	Musea	95	2	94
5.5	Cultureel erfgoed	18	-	18
5.6	Media	227	-	227
		3.329	693	2.636
Programma 5 - Werk, Inkomen, Economie en Recreatie				

PROGRAMMA		Begroting 2026		
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	17	64
3.4	Economische promotie	147	57	90
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	321	98	223
6.3	Inkomensregelingen	4.778	3.019	1.758
6.4	WSW en beschut werk	1.024	125	899
6.5	Arbeidsparticipatie	376	-	376
		6.726	3.316	3.411
Programma 6 - Ruimtelijke ontwikkeling, Milieu en Volkshuisvesting				
7.4	Milieubeheer	1.187	1	1.186
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.014	-	1.014
8.3	Wonen en bouwen	814	535	280
		3.016	535	2.480
Programma 7 - Beheer openbare ruimte, Verkeer en vervoer				
2.1	Verkeer en vervoer	3.259	0	3.259
2.4	Economische havens en waterwegen	189	0	189
5.7	Openbaar groen	1.119	5	1.114
7.2	Riolering	1.540	2.111	-570
7.3	Afval	1.695	2.186	-491
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	111	109	3
		7.915	4.410	3.504
	TOTAAL	45.288	45.422	-134

Bijlage 3: Structurele effecten Zomerrapportage

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	Toelichting
Verplaatsingskostenvergoeding incl. woonwerkverkeer / thuiswerkvergoeding	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	Zowel het aantal personeelsleden als de vergoedingen zijn gestegen.
HR21	-42.200	-42.200	-42.200	-42.200	Gevolgen HR21.
Bedrijfskundige zorg	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	Ziekteverzuim structureel verhoogd.
Subsidie stimulering duurzame energieproductie vervalt	-8.880	-8.880	-8.880	-8.880	De gemeente ontvangt geen bijdrage meer voor stimulering duurzame energieproductie (SDE subsidie).
Kantoormeubilair	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	Verhoging budget voor bureaus en bureaustolen
Telefoonvergoeding	2.500	2.500	2.500	2.500	Steeds meer collega's kiezen ervoor om werken privé gescheiden te houden.
OZB opbrengsten	15.000	15.000	15.000	15.000	De OZB opbrengsten zijn hoger dan geraamd.
Bijdrage collectieve ondersteuning MBO	-18.319	-18.319	-18.319	-18.319	Structurele bijdrage aan gemeente Utrecht voor de inzet van de mbo-buurtteams.
Meldpunt Bezorgd	-10.473	-10.473	-10.473	-10.473	Uitvoering Meld- en Adviespunt Bezorgd (MAB) is beëindigd en taken zijn ondergebracht bij sociaal team.
Verhoging onderhoudssubsidie voetbalvelden	-11.624	-11.624	-11.624	-11.624	Subsidie onderhoud voetbalvelden is verhoogd.
Leerlingenvervoer	-141.000	-141.000	-141.000	-141.000	Het gebruik van leerlingenvervoer neemt toe.
Basissubsidie Bibliotheek Lek & IJssel	-12.600	-12.600	-12.600	-12.600	Verhoging basissubsidie bibliotheek.
Zwembad 'overige inkomsten' aframes	-12.893	-12.893	-12.893	-12.893	Minder inkomsten zwembad.
Lokaal Onderwijsbeleid: School en Politiek	5.000	5.000	5.000	5.000	Deelname programma School en politiek.
Voorlopige uitkering Algemene Bijstand 2025	459.874	459.874	459.874	459.874	De voorlopige uitkering algemene bijstand 2025 bedraagt € 2.945.128. De begroting dient daarom te worden bijgesteld met € 459.874.
Begrotingswijziging WIL	-459.874	-459.874	-459.874	-459.874	Bijstelling uitkering gemeentefonds.
RUD kosten Stijging	-17.000	-17.000	-17.000	-17.000	Stijging bijdrage RUD.
Totaal	-347.489	-347.489	-347.489	-347.489	

